

Shree Raghunath Sanskrit Research Institute Library,
Jammu

No. २४४ - घ

Title मुद्रुत्तगणपतिः

Author गणपतिः

Extent ५८ Age १८६०

Subject ज्योतिषम् . सम्पूर्णम्

मुहूर्तगणपतिः

नं० ८४४-८

५० पेना

३२

मं० ट४५४-घ
मुदूर्तगाणपतिः (ज्योतिषम्)
पत्राणि पूट (संपूर्णम्)

॥६०॥ ओं श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीमत्पाकल्पवल्लोवहैमवत्पानिरत्पयः जयंत्पालिंगि
 तः कल्पद्रुमः सत्फलदः शिवः ॥ १ ॥ प्रवर्तते तिसालोके लोके यज्ञादिकर्मसु ॥ यन्मु
 हूर्तकरासंचवेदेर्ककालमीश्वरं ॥ २ ॥ श्रीविष्णो शंगरो शंगुरुचरणमथो यज्ञमूर्त्ति सुकीर्त्तिन
 त्वापित्रोः पदाज्वं निखिलमुनिवरान्संहिता संप्रणोत न ॥ गर्गाः त्रि श्रीवशिष्ठांगिरसवि
 रचिताः ॥ संहितामूलभूताज्ञात्वा ज्योतिर्निबंधानतिललितपदारत्नमाला विचित्र
 ३ ॥ संकेतान्संविद्य व्यवहृति सुखदं धाल बोधाय शीघ्रं ॥ ज्योतिर्ग्रंथोदितार्थैः सुगमलघु
 पदैः सिद्धकार्यैर्मुहूर्तैः ॥ ज्योतिराद्वावेत्सुः श्रुतिविविधकृत्ता शास्त्रपारीण बुद्धेर्गोडोर्वा
 शेन मानसिति पतितिलकेनार्च्यमानसभूयः ॥ ४ ॥ श्रीरामदासजनुवो हरिशंकरस्य श्रीरा
 बलसतनयो विनयो पपन्नः ॥ ग्रंथं मुहूर्तगणपत्यभिधं विधत्ते विद्यानिधिर्गणपतिर्गलि
 तागमज्ञः ॥ ५ ॥ अथ संवत्सरानयनं ॥ शकः कालः प्रथमं स्योद्वाविंशत्याहतस्रधः ॥ भूने

मु.ग. दाश्याधियुक्भक्तोवाणशैलगजेदुमिः॥६॥ लयुग्विहृतः सव्याशेषेसुर्गतवत्सलः वा
 १ हस्यतेनमानेनप्रभवाद्याः क्रमादमी॥७॥ **अथषष्टिसंवत्सरनामानि॥** प्रभवोविभवःशु
 क्तः प्रमोदोद्यप्रजापतिः॥ अंगिराःश्रीमुखोभावोयुवाधातातथेश्वरः॥८॥ बहुधान्यःप्रमा
 धीचविक्रमोरुषवत्सरः॥ चित्रभानुः सुभानुश्चतारणः पार्थिवोव्ययः॥९॥ सर्वजित्स
 र्वधारीचविरोधीविकृतः खरः॥ नन्दनोविजयश्चैव जयोममद्यदुर्मुखो॥१०॥ हेमलं
 वविलंबोचविकारीशर्वरीस्रवः॥ शुभकृच्छ्रोभनः क्रोधाविष्वावि सुपराभवो॥११॥
 स्रवंगः कीलकः सौम्यः साधारणविरोधकृत्॥ परिधावीप्रमाथीस्यादानंदोराक्षसो
 नलः॥१२॥ पिंगलः कालयुक्तश्चसिद्धार्यो रौद्रदुर्मती॥ दुंदुभीरुधिरोद्गारीरक्ताक्षः
 क्रोधनक्षयः॥१३॥ षष्टिसंवत्सराहोतेक्रमेणपरिकीर्तिताः॥ स्वामिधानसमंक्षेयंफेम
 षामनीषिमिः॥१४॥ **अथरेवादक्षिणभागेसंवत्सरानयनं॥** शाकोदादेशमिर्द्युक्तोष

ल २
 राम

षिहृदत्सरोभवेत्॥ रेवायादक्षिणेभागेमानवाख्यः स्मृतोदुधैः॥ १५॥ स एव नवमिर्युक्तो न
 र्मदायास्तथोत्तरे॥ जैवोवाच स्यतेर्मध्वराशिभोगेन कथ्यते॥ १६॥ **अथ प्रभवसंवत्सरां**
भङ्गानं॥ माघे मासि धनिष्ठायाः प्रथमे चरणे गुरुः॥ यदोदैति तदा श्रेष्ठः प्रभावो वत्सराग्र
 णी॥ १७॥ **अथ संवत्सराणां पुनरिदं संज्ञा॥** आदौ संवत्सरोद्देशो युगस्थानं लक्ष्मणदेवतः॥ भाद्र
 पदे देवतः प्रोक्तो द्वितीयः परिवत्सरः॥ १८॥ इडा वत्सरसंज्ञा अतृतीयः सोमदेवतः॥ अनुवत्स
 रकस्तुर्यः प्राजापत्यः समारितः॥ १९॥ तथैवेदत्सरो गौरीदेवतः स तु पंचमः॥ युगैस्तैः पंच
 मिर्वर्षैः षष्ठिर्द्वादशमिर्युतैः॥ २०॥ तदीशावद्भिर्जीवेन्द्रपावकत्वष्टसंज्ञकाः॥ अदिर्दु
 ध्मश्च पितरो विश्वदेवानिष्ठाकरः॥ २१॥ पुरुहूतानलौदस्तौ भागश्चेते क्रमात्स्मृताः॥ **अ**
थायनसंज्ञा॥ मकराद्राशिषट्के संप्रोक्तं चोत्तरायणम्॥ तदैव दिवसस्तत्र शुभकार्ये
 प्रशस्यते॥ २२॥ षट्सुकर्कादितोद्देशो दक्षिणं घृयनैस्त्रिः॥ देवरात्रिस्तदैवात्र प्रोक्ते का
 र्ये प्रसिद्ध्यति॥ २३॥ **अथ तुल्यसंज्ञा॥** वसेतो ग्रीष्मसंज्ञश्च तद्वर्षस्ततः शरत्॥ हेमंतः शि

चर

मु. ग. शिरश्चैव यडेते कृतवः स्मृताः ॥ २४ ॥ मीनमेष गते सूर्ये वसंतः परिकीर्तितः ॥ वषभमि
 धुने ग्रीष्मा वर्षा सिद्धे कर्कटे ॥ २५ ॥ कन्यकाया तुलाया च शरदृतुरुदाहतः ॥ हेमन्तो वृश्चि
 कदंबे शिशिरो रगकुंभयोः ॥ २६ ॥ **अथ मास संज्ञाः** ॥ मासश्चैत्रो यवेशा खोज्येष्ट आठ संज्ञ
 कः ॥ **श्रावणः शोषप चैव तथैवाश्विन संज्ञकः** ॥ कार्तिको मार्गशीर्ष अपौषे माघो धका
 लग्नः ॥ २७ ॥ तथेतराणि नामानि चैत्रादीनामथोच्यते ॥ २८ ॥ मधुश्च माघवश्चैव शुक्लः शु
 चिरथो नभाः ॥ नभस्यश्चैव उर्जश्च सहाश्वाय सहस्यकः ॥ २९ ॥ तपास्तथा तपस्यश्च मास सं
 ज्ञां क्रमादमी ॥ मासो दर्शा वधिश्चाद्वः सौर संक्रमणाद्वेः ॥ त्रिंशद्दिनः सावनिको ना
 क्षत्रो विधुमभ्रमात् ॥ प्रोक्तकार्ये त्विमे मासा विज्ञेयाः ॥ कोविदेः सदा ॥ ३१ ॥ सौरे कार्यं वि
 वाहादिग्रहवारादिकं तथा ॥ सावने गर्भरुद्धादिनाक्षत्रे मेघगर्भजम् ॥ व्रतयज्ञादिकं चा
 द्रेमासे परिणयः क्वचित् ॥ चांद्रस्तुदिविधो मासो दर्शातः ॥ कोर्लिमांतिम् ॥ देवार्थे पौर्णमा
 संतो दर्शा तं पितृकर्मणि ॥ **अथ पक्ष संज्ञाः** ॥ शुक्ल कृष्णा उभौ पक्षौ ॥ दैवे पित्रे च राम

षा ३

२

कर्मणि ॥ श्राद्धौ तथा शुभं सर्वेषु क्षपणं प्रशस्यते ॥ ३५ ॥ इति श्रीमद्देवज्ञावली हरिसंकरस-
 रिसूनुगणपतिकृते मुहूर्तगणपतौ संवत्सरादिप्रकरणं प्रथमं ॥ अथ तिथिप्रकरणं ॥ प्रतिपच्च
 द्वितीया च तृतीया तदनंतरं ॥ चतुर्थी पंचमी षष्ठी सप्तमी चाष्टमी ततः ॥ नवमी दशमी चैवैकाद-
 शी द्वादशी ततः ॥ त्रयोदशी ततो ह्येता ततः प्राक् चतुर्दशी ॥ २ ॥ पौर्णिमा शुक्लपक्षे ॥ त्याकक्षपा-
 क्षे त्वमास्यता ॥ तिथीशावर्द्धिधा च वाहे रं वोर गवण्मुखाः ॥ ३ ॥ रबीशां वापमो विश्वे हरिः
 स्मरशि वै देवः ॥ अमोस्या तिथी रीशः पितरः संप्रकीर्तिताः ॥ ४ ॥ नंदा भद्रा जयारिक्ता पूर्णाश्च
 प्रतिपन्मुखाः ॥ ५ ॥ असन्मध्यं शुभं शुक्ले तिथीनां पंचमी क्रमात् ॥ ६ ॥ कृष्णपक्षे शुभं मध्यं ने-
 ष्टं देयं शुभं सदा ॥ अथ नंदादि तिथि कृत्यं ॥ गीते नृत्यं तथा क्षेत्रं चित्रोत्संगृहादिकं ॥ वस्त्रालं-
 कारशिल्पादि नंदास्वेतं शुभं स्मृतं ॥ ७ ॥ विवाहोपनयौ यात्रा भूषा शिल्पकलादिकं ॥ गजा-
 प्ररथकृत्यं च भद्रा तिथिषु सिद्धिं ॥ ८ ॥ सैनसंग्रामशस्त्रादियात्रोत्सवगृहादिकं ॥ भैषज्यं चैव
 वाणिज्यं सिद्धौ सर्वजया सुच ॥ ९ ॥ शत्रूणां वधबंधादिविषशस्त्राभियोत्तनं ॥ कर्तव्यं तच्च रा ॥

मु.ग रिक्तायोनैवसन्मंगलंकचि।१॥ व्रतबंधविवाहादियात्राराजाभिचने। शांतिकंपौष्टिकंकर्म
 ३ पूर्णसुखलुसिधति।११॥ **अथ सामान्यतः शुभशुभतिथयः॥** द्वितीयापंचमीचैवततीयासप्तमी
 ३ तथा दशम्येकादशीरुक्मप्रतिपच्चत्रयोदशी।१२॥ पौर्णिमातिथयः श्रेष्ठाः प्रोक्ताप्रोक्तेषुभावहा
 अन्यास्तुतिथयोनेष्टाप्रोक्तरुत्पेषुभामताः।१३॥ रुक्माचतुर्दशीशुक्लाप्रतिपदशीसंज्ञकाः एताः
 पुमेयुकार्येषुवर्षनीयांप्रयत्नतः।१४॥ **अथ पक्षरंध्रातिथयः॥** चतुर्थीरसवस्वकद्वादशीशुक्ल
 संमितातिथयः पक्षरंध्राख्याख्याः सर्वेषुकर्मसु।१५॥ एतासुवसुनेदं द्रतत्त्वदिकृशरसंमिताः
 हेयांसुरादिमानाङ्गः ग्राह्याच्छेषास्तुशोभनाः।१६॥ **अथ शुभाख्यातिथयः॥** मेषादीनांचतुर्णां
 तुचतस्रः प्रतिपन्मुखातिथयस्तच्चतुष्कस्यपंचमीपरिकीर्तिता।१७॥ सिंहकन्यातुलालीनां च
 ष्याद्यास्तिथयः क्रमात् दशम्येतच्चतुष्कस्यतथाचैकादशीसुखाः।१८॥ चतस्रोधनुरादीनामे
 तेषांपूर्णिमाप्यमापापयुक्तसरशौर्यातिथिंसानशुभावहा।१९॥ **अथ प्रत्येकं तिथिरुत्प॥** विवा
 होत्सवयात्रादिप्रतिष्ठावास्तुकर्मच। कुर्याच्चौलादिकं रुक्मेशुक्ले प्रतिपत्तिथौ।२०॥ राज्यकार्यवि
 वाहादिमंगलेवास्तुभूषणम्। व्रतबंधप्रतिष्ठाचद्वितीयायां तिथौ स्यत।२१॥ अन्नप्राशनसंगी

तविद्यासीतशिल्पके॥ द्वितीं प्रोक्तमखिलं तृतीयायां प्रशस्यते॥ २२॥ शत्रूणां वधवेधादिविघ्नशान्
 त्वायियोजनं॥ कर्तव्यं तच्चतुर्थी॥ वै नैव सन्मंगलं क्वचित्॥ २३॥ शुभकर्मणि सर्वाणि स्थिराणि च॥
 चराणि च॥ २४॥ एतानि विनायांति सुसिद्धिं पंचमीदिने॥ २४॥ दंतकाष्ठगमाभ्यां स्नानं शिल्प
 कर्म च॥ २५॥ एतानि विभूषाद्येष्टेषां सिद्धिर्दशमीदिने॥ २५॥ गजकृत्यं विवाहादिसंगीतं वस्त्रभूषणं॥
 यात्राप्रवेशसंग्रामाः सिद्धेयुः सप्तमेतिथौ॥ २६॥ नृत्यं स्त्रीरत्नभूषादिसंग्रामः शस्त्रधारणं॥ वास्तु
 शिल्पादिकं कार्यं मष्टम्यां सिद्धिमाप्नुयात्॥ २७॥ विग्रहः कलहोद्युतं मद्यमाखेटकस्तथा॥ विषा
 यिरभस्त्ररुतं च नवम्यां सिद्धिमाप्नुयात्॥ २८॥ विवाहादिशुभं सर्वभूषायात्राप्रवेशनं॥ गजाभ्य
 नृपकार्याणि सिद्धंति दशमीदिने॥ २९॥ व्रतबंधो विवाहादिरणः शिल्पं सुरोत्सवः॥ गमागमौ
 विभूषाद्यमेकादश्यां प्रशस्यते॥ ३०॥ चरस्थिराण्यकार्याणि विवाहव्रतबंधनं॥ दादरपातस्य
 कुर्वीत तैलयात्रां कृत्यजेत्॥ ३१॥ यात्राप्रवेशसंग्रामो वस्त्रभूषणमंगलं॥ व्रतबंधं विना नृपत्रशु
 भाशुक्लत्रयोदशी॥ ३२॥ विषवेधागिरास्त्रादिप्रकृत्या ह्येकं कर्म च॥ चतुर्दश्यां शुभं कर्म दौरेयात्रां च
 वर्ययेत्॥ ३३॥ मांगल्यं भूषणं शिल्पं प्रतिष्ठापयत् कर्म च॥ संग्रामो गृहकृत्यं च पौर्णिम्यां प्रसिद्धिं॥
 अग्राधानं महादानं पितृयागादिकं च यत्॥ प्रोक्तं कर्म प्रकर्तव्यं दर्शनात् शुभाक्रिया॥ ३४॥

मु.ग.

४

५

॥अथ दंतधावने निषिद्धातिथयः॥ अमायां च तथा षष्ठ्या मेकादश्यां रवेर्दिने ॥ प्रतिपद्युत्तरया
मान्न कुर्यादंतधावनं ॥ ३६ ॥ अथामलकस्नाने निषिद्धाः ॥ दशमी सप्तमी दर्श द्वितीया नवमी दि
ने ॥ त्रयोदश्यां तथा नैव स्नायाद्दामलकैर्नरः ॥ ३७ ॥ अथोक्तकार्ये निषिद्धाः ॥ दौरे चतुर्दशी चैव
शीतलेपलेखनी ॥ दर्शस्त्रीसेवने जस्वाद्यदि ध्वेदीर्घजीवितं ॥ ३८ ॥ अथ दर्शदिप्रतिपदांतासुषो
डशतिथिर्वर्ज्याः ॥ तज्ज्येतिपदाद्यासुर्वहतीफलं ॥ लवणं मूलकं चैव पनसंतैलसेवनं ॥ धा
त्रीफलं नालिकेरं फलं च स्नपनं लवणं ॥ निष्यावान्नेमसुराश्च रंता कंभाक्षिकं क्रमार् ॥ ४० ॥ अमा
यां सुरतं चैव पौर्णमास्यां दुरोदरे ॥ अथ प्रसंगाद्युगादिमन्वादि तिथयः ॥ नवमी कार्तिका शुक्ल वैशा
खे च तृतीयका ॥ ४१ ॥ त्रयोदश्यां श्विने कृत्वा तथा दर्श फाल्गुने ॥ कार्तिके भूतकृतारं भस्त्रैतारं
भस्त्रमाधवे ॥ ४२ ॥ फाल्गुने द्वापरारं भस्त्रारं भस्त्राश्विने कलेः ॥ क्रमाच्छं मुहूर्तिर्वैधाः पितरस्तत्र दे
वताः ॥ तिलान् लवणं सौवर्णं गाश्च दद्याद्युगादिषु ॥ ४३ ॥ एतायुगा दयः पुण्याः शुभे वर्ज्या मनीषि
भिः ॥ तत्रोदाय्य तृतीया तु सर्वकार्येति शोभना ॥ ४४ ॥ आश्विने नवमी शुक्लमाघमासे तु सप्तमी
भाद्रे चैत्रे तृतीया च कार्तिके द्वादशी शुभा ॥ ४५ ॥ भाद्रे कृष्णाष्टमी प्रोक्ता कौषे चैकादशी ॥ सि
ता ॥ अमाभाद्रपदे मासिमन्वाद्यास्तिथयः स्तिमाः ॥ ४६ ॥ अत्रमासास्तुराकांता विज्ञेया गणको राम

४

त्रमेः॥ **अथ द्वौ दययोगः** माघमासे रवौ दर्शव्यतीपातेश्च वान्विते। **अथ द्वौ दयाभिधो योगः** स
 नो२ र्व्यपर्वशताधिकः॥ **अथ मुक्तो दिवा योगः** किंचिन्महोदयः॥ **अथ गजध्याया**॥ पितृपक्षे त्रयोद
 रणाहस्तके त्रैमघांगते॥ **गजध्यायान्निधो योगः** आर्द्रे दशय फलप्रदः॥ ५१॥ **अथ कपिलवशी**॥ आ
 ष्टिने कृष्णपक्षे च षष्ठ्या भौमो मध्यरोहिणी॥ व्यतीपातस्तदा षष्ठी कपिलानंतपुण्यदा॥ ५१॥ **अथ प्र**
संगादगस्त्योदयः॥ **अथ धनपलभासंख्ये** र शौर्युक्ता वसुगहाः॥ तादृशे कमुने ईय उदयं कुंभजन्मनः
 हरि ॥ ५२॥ **इति श्री महैवशरावलहरिशंकरसंनुविरचिते मुहूर्तगणपतौ तिथिप्रकरणं द्वितीयं॥ अथ**
वारप्रकरणं॥ आदित्यश्रंद्रमा भौमो बुधश्चाय च हस्पतिः॥ शुक्रः शनैश्चरश्चैते वासराः परिकी
 र्तिताः॥ १॥ शिवो दुर्गा गुहो विष्णुर्वैद्यो द्रुमकालसंज्ञकः॥ सूर्यादीनां क्रमादेते स्वामिनः परिकीर्तिताः
 ॥ २॥ गुरुश्चंद्रो बुधः शुक्रश्चुभावाराः शुभे स्मृताः॥ कूरास्तु क्रूरकृते सुग्राह्या भौमार्कसूर्यजाः॥ ३॥
 स्थिरं सूर्यश्चरश्चंद्रो भौमश्चो ग्रो बुधः समः॥ लघुर्जीवो मृदुः शुक्रः शनिस्तीक्ष्णः समीरितः॥ ४॥
 न ॥ **अथ प्रत्येकं वारकृत्यं॥** राजाभिषेकमांगल्यं द्यां शस्त्रार्थमौषधं॥ रणः पाण्यग्निसेवाद्यं सुवर्णादि
 रवौ स्मृतं॥ ५॥ शंखमौक्तिकसौख्यादिभूषा गीतं क्रतुः कृषिः॥ भोज्यं स्त्रीसुविकारांभं कर्मोक्तं सोमवा
 सरे॥ ६॥ भेदं स्तेयानृतं शाखं विषशस्त्राग्निघातनं॥ प्रचालं कुरहे माद्यमेतत्कुर्यात्कुजे हनि॥ ७॥

मु. ग. कलानैपुण्यवाणिज्यसंधिवात्यामसेवनं वादाधयनलिप्पादिविदध्यादुधवासरे ॥ ५ ॥
 ५ शोधर्मक्रियाविद्यामंगल्यपौष्टिकंगृह ॥ यात्राभैषज्यभूषाद्याविधेयागुरुवासरे ॥ ६ ॥ गीतेस्त्री
 ५ रत्नशय्यादिवस्त्रभूषोत्सवक्रिया ॥ भूषणकृषिकोशाद्या सर्वसिद्धांतिभार्गवे ॥ ११ ॥ गेहप्रवेश
 दीक्षादिगजबंधास्थिरक्रिया ॥ दासशस्त्रान्तं स्तेयमेतत्सिद्धेच्छने श्वरे ॥ ११ ॥ खेटस्पोपचयस्थ
 सवारकार्यशुभावहे ॥ तदेवापचयस्थस्यलेनापिनसिद्धति ॥ १२ ॥ अथतात्कालिकवारकृत्या ॥
 र्थहोराप्रोच्यते ॥ स्वदेशमध्यरेखांतर्थाजनैपादवर्जितैः ॥ तावत्पलैर्युतोनां सुस्थिथयः परपूर्वव
 त् ॥ १३ ॥ तदिनार्द्धांतरपलैरूनाधिकोदिनार्द्धतः ॥ उर्द्धचाधः क्रमाद्वार प्रवेशरूपनोदयात् ॥ १४ ॥
 वारारंभाद्वतानाज्योद्विष्टाः पंचविभाजिताः ॥ लब्धांकेगतहोराः सुर्वासरेरादितः क्रमात् ॥ १५ ॥ रविः
 शुक्रोबुधश्चंद्रः शनिर्जीवस्ततः कुजः ॥ एतत्क्रमात्तु विद्म्याः कालहोरे श्वराग्रहाः ॥ यस्मिं वारे तु य
 त्कृत्यं पूर्वाचार्यैरुदाहृतं ॥ तत्कृत्यतस्य खेटस्य होरायां खलु सिद्धति ॥ १७ ॥ वारदोषाश्च ये प्रोक्ताः
 त्रौ नैव भवन्ति ते ॥ शनिभौमार्कवारेषु विशेषादितिकेचनः ॥ १८ ॥ तैलाभ्यंगे वारफले ॥ रविस्तपशः
 शीकोतिमतिभौमोबुधः श्रियं ॥ चित्रहानिं गुरुः शुक्रो विपत्तिं च शनिः सुखं तैलाभ्यंगान्मनुष्याः
 एण्कुरुते नात्र संशयः ॥ रवौ भौमे वती पाते संक्रांतौ वैधतावपि ॥ १९ ॥ यस्याष्टम्योऽश्विषं च तैलाभ्यं राम
 देवैर्ज्यैस्ते ज्यैश्च कराणां न वारदोषाः प्रभवन्ति तत्रौ ॥ दिवा राशं कार्कजभूस्तानां सदैवानिंदो बुधवारदोषः ॥

सूरि

गानपर्वसु॥ अथ तैलाभंगे दोषापवादः॥ तैलाभंगो न दोषाय प्रत्यक्षं क्रियते तु य॥ उत्सवे वा तरो जे
वायत्र वाचनिकोपि वा॥ भार्गवे गोमयं भौमे मृदं दूर्वा च हस्तौ॥ रवौ पुष्यं निधा॥ यां तस्ते लाभंगो
न दोषकरः॥ २२॥ मंत्रितं कथितं तैलं शार्धं पुष्यं वासितं॥ इयां तरयुतं वापि नेच दुष्येत्कदाचन॥ २३॥
इति श्रीमदैवज्ञरावलहरिसंकरं सुनुदैवज्ञगणपतिविरचिते मूहूर्तगणपतौ वारप्रकरणे तृतीयं॥ अथ
नक्षत्रप्रकरणं॥ अश्विनी दस्रदैवताभरणी यमदैवता॥ आग्नेयी रुतिका प्रोक्ता विधाता रोहिणी
श्वरः॥ १॥ मृगशीर्षे श्वरश्चंद्रस्तथैवार्द्रेश्वरः शिवः॥ अदितिश्च पुनर्वसोः पतिः पुष्यस्य वाक्यतिः॥ २॥
अश्लेषाधिपतिः सर्पो मघे राः पितरः स्मृताः॥ भगश्च पूर्वफाल्गुन्या उफायां पतिर्य्यमा॥ ३॥ ह
स्तस्याधिपतिः सूर्यस्तथा चित्राभिधस्य च॥ स्वातेश्च दैवतं वायुर्विशारदेन्द्राग्निदैवता॥ ४॥ अनुराधे
श्वरो मित्रो ज्येष्ठाया इंद्र उच्यते॥ मूलस्य दैवतं रक्षो पूर्वाषाढे श्वरो जलं॥ ५॥ उषाया दैवतं विष्वे विधि
आभिजितोऽधिपः॥ अवणाधिपतिर्विष्णुर्धनिष्ठा वसुदेवता॥ ६॥ वरुणः शततारायाः प्रथमः कथि
तो जपात्॥ अहिर्बुध्नस्तथोभायां प्रयोक्ते रेवती पतिः॥ ७॥ अथ सामान्यतः॥ शुभा शुभनक्षत्रां॥ रोहि
ण्यपि मृगां पुष्यो हस्तश्चित्रोत्तरात्रयं॥ रेवती श्रवणश्चैव धनिष्ठा च पुनर्वसुः॥ अनुराधा तथा स्वाती शु
भान्येतानि भानि च॥ सर्वणि शुभकर्माणि सिद्धं ते तेषु चोदुषु॥ पूर्वात्रयं विशाखा च ज्येष्ठा द्रामूलमे
व च॥ ८॥ शतताराभमे तेषु कृत्यं साधारणं स्मृतम्॥ भरणी रुतिका चैव मघाश्चैव तथैव च॥ अ

श्रीलिर

सु. ग. तु ग्रं दुष्ट कार्यं यत्प्रोक्तं तेषु विधीयते ॥ अथ प्रत्येकं नक्षत्रकृत्यं ॥ यात्रौ बध विभूषाश्च विद्या
 ६ दि. ५५ शिल्पकलादिकं ॥ गजकार्यं विवाहां गंगालं चान्विभेचरेत् ॥ १६ ॥ साहसं दारुणं शत्रुनाशनं वि
 धनं ॥ भरणं कूपरुष्याद्यमग्निदाहो कंचरेत् ॥ १७ ॥ कृत्तिकायां सदा कुर्यात्साहसं शिपुं परिग्र
 हं ॥ रिपोर्वधं विषाद्यं च लोभं नोश्च कर्मतु ॥ १८ ॥ रोहिण्यं पौष्टिकं कुर्याद्दिवा हं धनं संचयं ॥ प्रासा
 दसदनं कृत्यं मंगलं भूषणं दिकं ॥ १९ ॥ विवाहोपनयो यात्रा मृगशीर्षे च शोभने ॥ सुरसंस्थाप
 नं वास्तुहोत्रारंभादि सिद्ध्यति ॥ २० ॥ आद्रायां विग्रहं कुर्याद्द्वंद्वं नष्टं वधं ॥ विषसंध्यां विद्या
 द्यं दारुणोच्चाटने तथा ॥ २१ ॥ रंति कं पौष्टिकं यात्रा भूषा वास्तुवृत्तादिकं ॥ वाहनं रुषि विद्याद्यं पु
 नर्वस्त्रे विधीयते ॥ २२ ॥ चरस्थिराणि कार्याणि शान्तिकं पौष्टिकं कृत्यं ॥ विवाहं वर्जयित्वा न्यत्स
 मस्तं पुष्पभेचरेत् ॥ २३ ॥ अश्लेषायां रिपोर्धातं वाणिज्यं साहसं तथा ॥ विषसर्पादिकृत्यं च स्तेयं
 कापद्यमाचरेत् ॥ २४ ॥ मघायां पैतृकं कार्यं तथा सस्यादिरोपणम् ॥ जलाश्रयं विवाहं च कुर्याद्यु
 दादिसाहसं ॥ २५ ॥ वं धनं दारुणं शिल्पकापद्यं कर्म च ॥ पूर्वाफाल्गुनिकायां तु चित्रकर्मदि सा
 धयेत् ॥ विवाहो वृत्तवंधश्च स्थिरं कर्म विभूषणं ॥ उत्तराफाल्गुनां मे स्याद्गृहारंभप्रवेशनं ॥ २७ ॥ या
 त्रविद्याविद्याहादि विभूषणं वरमौषधम् ॥ गृहारंभः प्रतिष्ठां च विदधाद्भस्मं ॥ २८ ॥ शं ।

राम
 ह

तिकंपौष्टिकं शिल्पं वास्तुभूषाचरादिकं ॥ व्रतबंधं स्थिरं कार्यं चित्रायां रुचिकर्म च ॥ २५ ॥ सुर
 सद्गविधानं च मंगलां वरभूषणं ॥ बीजारोपं च संग्रामं शस्त्राद्यं स्वातिभे चरेत् ॥ ३० ॥ वास्तुगर्हो
 णं भूषां च ॥ शिल्पं चित्रं प्रहारकं ॥ रथकार्यं विशारवायां कुर्यादौषधसेवनं ॥ ३१ ॥ पा।
 एण्यहं व्रतं पात्रांगजाश्वनरभूषणं ॥ चरं स्थिरं शुभं कुर्यादनुराधाभिधे खिलं ॥ ३२ ॥ रिपू
 णां हनने भेदे प्रहारे लोहकर्मणि ॥ शिल्पे स्नेहविधौ चित्रे ज्येष्ठाश्रेष्ठा समीरिता ॥ ३३ ॥ म
 लभे भवनारामाः संग्रामाः संधिः विग्रहाः ॥ वापीकूपतडागाद्याविधेयाः कृषयोऽपि च ॥ ३४ ॥
 वापीकूपादिकं कृष्यं विग्रहं वेधमोक्षणं ॥ क्रूरकार्यं दुर्मध्ये देवर्वाया हाभिधे चरेत् ॥ ३५ ॥
 स्थापनं मंडपं वास्तुनिवेशश्च प्रवेशनं ॥ बीजारोपविभूषाद्यमुत्तराया हभे चरेत् ॥ ३६ ॥ दे
 वतास्थापनं गेहं पौष्टिकं शिल्पकर्म च ॥ मांगल्यापनयं चित्रं शांतिकं श्रवणं चरेत् ॥ ३७ ॥ चौ
 ले चोपनयेषु द्वे गज्जाश्वोष्टादिकर्मणि ॥ गेहं दानविभूषासुधनिष्ठाकथितोत्तमा ॥ ३८ ॥ ग
 जाश्वरथनौकाणोरौप्यमुक्ताफलास्त्रजां ॥ वास्तुसंग्रामशस्त्राणं कार्यं तच्छतभे चरेत् ॥
 ३९ ॥ पूर्वाभाद्रपदे शिल्पसाहसं छेदनं रुचिं ॥ विक्रयं महिषोष्ठाणं जलयंत्रादिकं च ॥

पु. ग. भं॥४०॥ विवाहो व्रतबंधश्च देवतास्थापने गृहं॥ वालुकर्मभिषेकश्चो॥ तत्र भाद्रपदे
 ७ भवेत्॥४१॥ गेहं देवालयं भूया विवाहो व्रतबंधनं॥ जलस्थलादिकार्यं चरेत्तत्प्राप्तिसिद्धि
 ७ माप्नुयात्॥४२॥ **अथ पुष्यप्रसंसा॥** पापैर्विद्वेषु ते हीने चंद्रे तारावलेपि च॥ पुष्ये सिद्धं तिका
 र्प्याणि मुक्ताचैकं करग्रहं॥४३॥ उडूनामग्रणीं पुष्यो यथा सिंहश्चतुष्यदे॥ दुष्टे चंद्रे पि सि
 द्धं तिसर्वकार्याणि पुष्यमे॥४४॥ **अथ नक्षत्राणां विशेषसंज्ञातत्कृत्यं च ध्रुवं स्थिरमिति**
 स्वातंत्रोहिणी चोत्तरात्रये॥ तत्रा रामगृहग्राभाभिषेकाद्याः स्थिरां क्रिया॥४५॥ मृगश्रित्रा
 नुराधा च रोहिणी मृदु मैत्रवं॥ तत्र गीतं रते कुर्याद्भूषा मांगल्यमं वरं॥४६॥ पुष्याश्विन्याभि
 जिह्वलं लघुक्षिप्रमुदाहृतं॥ तत्र भूषाधिज्ञानं शिल्पकं क्रीडनं रति॥४७॥ ज्येष्ठाद्रा
 मलमश्लेषातीक्ष्णं दारुणमुच्यते॥ तत्र भेदो बंधवंधो मंत्रभूतादिसाधने॥४८॥ श्रव
 णादित्रिभंखाती पुनर्वसु चले चरं॥ तस्मिन्वज्रिगजारा मकरभोक्षे गमादिके॥४९॥ मं॥ २
 चमघाश्वी कूरमुग्रमुदाहृतं॥ विषरास्त्राग्निघातादि॥ तं त्रीक्षेदविनाशने॥५०॥ विशाखा
 कृत्तिका प्राज्ञैर्मिश्रं साधारणं स्मृतं॥ वयोत्सर्गादिकार्यं च मिश्रं तत्र प्रसिद्धं ति॥५१॥ राम

अध्याधः ऊर्ध्वतिर्य्यङ्मुखनक्षत्राणि तत्कृत्य च ॥ मलाश्लेषामघापूर्वाविशाखाभरणीद्वयं ॥ अ
 धोमुखानि भान्यत्र कर्मसिद्धौ दधोमुखं ॥ ५५ ॥ वापीकूपतडागादिखातस्तत्र विधीयते ॥ नि
 षिद्धोद्योदितिरंध्रप्रवेशो गणितं तथा ॥ पुनर्वसुनुराधारं ज्येष्ठाहस्तत्रयं मृगः ॥ रेवतीदि तयं
 तिर्य्यक् वक्रं तस्मिन् तथा क्रिया ॥ ५४ ॥ गजाश्वरथगंत्रीणो नौकायाश्च गमादिकं ॥ शिवका
 हलपंचाणं कार्यं तिर्य्यङ्मुखे तु मे ॥ ५५ ॥ उत्तरारोहिणी चैव पुष्याद्राश्रवणत्रयं ॥ एतान् पूर्व
 मुखान्यत्र कर्मोक्तं तादृशं बुधैः ॥ ५६ ॥ आसाहस्रध्वजध्वजशकारध्वजतोरणं ॥ नृपाभिषेक
 आरामउच्छ्रायस्तर्द्धवक्रमे ॥ ५७ ॥ अध्याश्विन्यादि भानोतारका संख्या ॥ रामरामो गवा
 णाग्निभवेदाग्निशराः शराः ॥ नेत्राश्विरामरामाश्चिशते नेत्रे क्षणं रदाः ॥ ५८ ॥ अश्विनीप्रमु
 खानां तु तारासंज्ञायथाक्रमम् ॥ अर्धं क्षत्राणां स्वरूपाणि ॥ अश्विन्याश्वमुखकाभरणीभग
 संज्ञिका ॥ कृत्तिकाभ्यास्ताराकारो रोहिणी सकटाक्षतिः ॥ ६० ॥ मृगो मृगमुंकारस्तथा द्वा मणिस्त
 निभा ॥ पुनर्वसुगृहाकारा पुष्यो वाणसमाक्षतिः ॥ ६१ ॥ चक्राक्षतिरथाश्लेषामघाशालोपमास्त
 ता ॥ रक्षातुशकटाकारा तथैवांतरफाल्गुनी ॥ ६२ ॥ ज्येष्ठाहस्ताक्षतिर्हस्तस्त्रिनामौक्तिकसन्निभा

नर

नेत्राश्विन्याश्वमुखकाभरणीभग

मु. ग. श्रवालसदृशीस्वातीविशाखातोराणाकृत्तिः॥ वलितुल्फानुराधाख्याज्येष्ठाकुंडलसन्निभा
 ८ सिंहपुष्पनिभंमूलंपूर्वाषाढातुतल्पवत्॥ ६४॥ उत्तरागजदंताभात्रिकोणं चाभिजित्स्मरते॥ अष
 ८ एत्रिपदाकारोधनिष्ठा मर्दलाकृतिः॥ रातभंवर्तुलाकारंयमाभंपूर्वभाद्रपत्॥ उत्तराशयना
 कारामर्दलाभातुरेवती॥ ६५॥ अथनक्षत्रदरीनाद्रात्रिज्ञानं॥ तत्राहोनक्षत्रचाराः॥ पूर्वाषाढा
 द्वयंमूलानुराधाद्रामगःकरः॥ ज्येष्ठापुनर्वसुश्रैषांतारादक्षिणगाःसदा॥ ६६॥ रोहिणीकृत्तिका
 श्लेषारेवतीश्रवणत्रयं॥ पुष्यश्रित्रानवैतानिमध्यचारीणिभानिहि॥ ६७॥ अश्विनमृगशिरा
 यंस्वातीविशाखाफाल्गुणीद्वयं॥ मघाभाद्रपदायुगमेतान्युत्तरगानिच॥ ६८॥ अथनभो
 मध्यमादुदयर्क्षज्ञानं॥ विशाखादित्रयेपूर्वाषाढाश्लेषाद्वेयदा॥ रोहिणीभेनभोमध्येत
 ८ मो हाचाचमस्तौद्वयः॥ ७०॥ मघमर्क्षोदयेर्श्लेषमजेचावरमध्यगे॥ शेषे मध्यगतेव्योमः सप्तमर्क्षो
 दयोभवेत्॥ ७१॥ अथरविमध्यमादुदयभाद्रतरात्रिज्ञानं॥ रविभातस्तभंयेकंमध्यमंचाएही
 नकं॥ उद्यद्गतिथिज्ञानंचनखरघ्नंभाजिते॥ ७२॥ लक्ष्म्यारात्रेर्गतानाज्यः शेषालक्ष्माप
 नवर् ८ लानिच॥ अथवाअस्तभादर्कभंतिथ्या१५ हीनंमध्यमतोष्टभिः॥ उदगर्हतिथायेकं१ विं राम

शतिघ्नं ग्रहैर्भजेत् । लब्धाद्यदि काङ्क्षेयाशेषात्रिः सुदायवा । सप्ताष्टनवहीनं च
 स्वस्वादयप्रमामाणतः ॥ ७५ ॥ मध्येभेतुविशेषोयङ्क्षेयो युक्त्वा विचक्षणेः ॥ अथ पंचकं ॥ धनि
 ष्टार्द्धांतरं पंचं स्वक्षेपेषु त्र्यजेदुधः । द्याम्य दिग्गमने शय्यापरणंगेहगोमने ॥ संभोध्यये प्रेतदा
 हंतणकायादिसंयहं । भवेत्पंचगुणं चात्रातं लक्षं मते गते ॥ अथ नदात्राणं पंधादिसंज्ञा
 अंधकं मं दनेत्रं च मध्यचक्षुः सुलोचने ॥ गणयेद्दोहिणी पर्वसप्तावृत्त्या ७ न ७ न ॥ अंधक्षेन वृ
 लाभं स्याद्वा ततो मंदलोचने ॥ अवष्टं मध्यनेत्रे तु नेवलाभः सुलोचने ॥ ८० ॥ अंधे प्राच्यंगितं व
 लुमंदनेत्रे तु दक्षिणे । पश्चिमे मध्यनेत्रे स्यादधोदीच्यां सुलोचने ॥ ८१ ॥ अथ दिवारात्रौ मूर्तीः
 शिवो हिर्मित्रपितरो वसुं । भोविश्ववेधसः । विधिरं द्राथरां का । प्रीरदो धीशो र्यमा भगः
 मुहूर्तेशादमे प्रोक्ता दिवायं च दशक्रमात् । मुहूर्तरजनौ रीभुरजे कचरणात्रयः ॥ दक्षायं चा
 दितिर्जीवो विष्णुर्कोतक्षमारुतौ ॥ ८३ ॥ दिनमानस्य तिथ्यं शोरात्रे रपि मुहूर्तं कं । नक्षत्रना
 यतुल्ये स्मिन् कार्यं । स्वभोदितं ॥ ८४ ॥ दिनमध्ये मिजितं संज्ञे दोषसंघे विसत्यपि । सर्वकु
 र्याच्छुभं कर्म याम्यदिग्गमनं विना ॥ ८५ ॥ अथ रव्यादिवारेत्याज्या मूर्तीः ॥ अर्यमा भानु
 मक्षरे चंद्रो हि विधिराक्षसौ । वित्राग्रीकुजवारे तु चंद्रपुत्रे तथा मिजितः ॥ ८६ ॥ वित्राब्राह्म्यो

२२
 मु. ग. भगोर्वारसदासाव्योगुरोर्दने। रौद्रसाव्यो शनेरहित्वा ज्वा श्रेते मुहूर्तकाः। ७१॥ इति श्री
 २३ महे. मुहूर्तगणपतौ नक्षत्रप्रकरणं॥ अथ योगप्रकरणं॥ विष्णुमंत्रातिरायुष्मान् सौभाग्य
 १ शोभनाभिचः॥ अतिगंडं सुकर्माचधतिं शूलाभिधानकः॥ ११ गंडो रद्धि ध्रुवश्चाथवा
 घातो हर्षणा हूयः॥ वज्रं सिद्धिर्वीर्यं तीक्ष्णं वरीयान्परिधः शिवः॥ सिद्धिः साध्यः शुभः शुक्लो
 ब्रह्मचंद्रोऽथ वैधतिः॥ योगानां देयमेतेषां स्वनामसदृशं फलं॥ अथ विरुद्धयोगानां त्वा
 ज्यांशाः॥ वैधतिव्यतिपाताभ्यै संपूर्णैर्वर्जयेच्चुभे। वज्रविष्णुभयोश्चैव घटिकात्रय
 मादिमं परिघां द्विपंचशूले व्याघाते घटिका नव॥ गंडातिगंडयोः षट्चहेयाः सर्वेषु कर्म
 सु। ५॥ एतेषामपि योगानां शेषसाधारणं स्मृतम्। एके विरुद्धयोगानां पा द्वाद्यंत्यजंति हि
 २४ इति श्रीमहेश्वरा. मुहूर्तगणपतौ योगप्रकरणं॥ अथ कर्णप्रकरणं॥ कर्णनिचराख्याति
 वववालवकौलवं। तैतिलं गरवाणि ज्यं विष्टिरेतानि सप्तच। गताश्च तिथियोद्वाभ्यानि घ्नाः
 २२ शुक्लादितः क्रमात्। ववाभ्यर्कणं पूर्वदेयं सैकं परे दले। २५ परे कृत्स्नचतुर्दशपाः दले च शक
 निभवेत्॥ दर्शचतुष्य देनागं पूर्वापरविभागयोः। २६ शुक्ल प्रतिपदः पूर्व

राम
 ५

मु.ग. चतुर्थ्याचाष्टमेयामेप्रथमेचा।ष्टमेदिने॥ एकाशपांतथाषष्टेपौर्णिमासाल्तीयके॥ १६
 १० प्रांतेघटीत्रयंपुष्पं कृष्णपक्षेतथोच्यते॥ सप्तमेस्यातृतीयायाः सप्तम्यालुद्धिरीयके॥ १७ दश
 म्याः पंचमेयामेचतुर्दश्याश्चतुर्थके॥ विष्टुष्टेजयोपुद्गेकार्यमन्यत्रशोभनं॥ **अथभद्राखरू**
पं॥ पुरादेवासुरेयुद्धे शंभुकार्यादिनिर्गता॥ दैत्यघ्नीरासभास्याचविष्टिलंगुलिनीत्रिपात॥ १८
 सिंहग्रीवाशारुढासप्तहस्ताकशोदरी॥ अमरैः करणप्रांतेसानिपुक्ताशिवाज्ञया॥ १९
 महोग्राविकरालास्याप्युदंष्ट्राभयानका॥ कार्यघ्नीभुवमायातिवह्निज्वालासमाकुला॥
अथभद्राद्यादोषापवादमाह॥ तिथेः पूर्वार्द्धजागत्रौदिनेभद्रापराद्धजा॥ भद्रादोषोनतत्र
 स्यात्कार्योत्पावरणके सति॥ २० नैषत्रयालिगेचंद्रेभद्राखर्लीकत्वारिणी॥ कन्याद्वयेधनुर्षु
 गेचंद्रेभद्रासतले॥ २१ कुंभमीनेतथाकर्कसिंहचंद्रेभुविस्थिता॥ भर्लीकस्यासदात्पा
 ज्यास्वर्गपातालगाशुभा॥ २२ वैधतौचयतीपातेरुष्टौवाभौमवासरे॥ तथैवदुष्टतारासुमध्या
 हात्परातःशुभं॥ २३ **अथभद्राविषयेकसच्चिन्मतेविशेषः॥** शुक्लेतुरश्विकीभद्राकृष्णपक्षेरा
 भंगमा॥ सादिवासरिणीरात्रौरुश्विकीत्यपरेजगुः॥ २४ मुखेत्पाज्यंतुसर्पिण्याः रेश्मिकाः पुष्प
 मेवच॥ खराश्वप्रसवेदुर्गीएजनेदानकर्मणि॥ २५ दारुघातादिकेभद्राशस्नानान्यत्रशोभ राम

पादमंत्यं पुनर्वस्वः पुष्यस्तौ स कर्कटः ५

ना ॥ इति श्रीमद्देवज्ञाः मुहूर्तगणपतौ करणप्रकरणे ॥ अथ चंद्रतारावलप्रकरणे ॥ सर्वोद्देशः
यं भोगामेषादीनामनुकमात् ॥ अश्विभादेवतीयावद्राशिभौ नवांघ्रिकः १ ॥ अथ नक्षत्राणां प्र १ गो
त्येकं राशौ भोगः ॥ अश्विनी भरणी धिष्णे कृत्तिका प्रथमांघ्रिकं ॥ मेघं स्वात्कृत्तिका पादत्रि
तयं रोहिणी तथा ॥ २ ॥ रश्मिभोगपूर्वाङ्गं तदं त्पाङ्गं तथा द्विभं ॥ पादत्रयं पुनर्वस्वः सराशिर्भि
मिथुनाभिधः ॥ ३ ॥ मघा पूर्वा ताराद्यो हिः सिंहस्तत्राणत्रयं ॥ हस्तश्रित्राभपूर्वाङ्गं कन्याचि
त्रोत्तरांदलं ॥ ४ ॥ स्वातिभंचविशाखाद्यचरणत्रितयंतुला ॥ तदं त्पाद्यनुराधारंच ज्येष्ठाभं रा
श्रिकः स्मृतः ॥ ५ ॥ मूलं पूर्वा ताराषाढा प्रागंघ्रिकं कथिधनुः ॥ उत्तराश्रित्रयं कर्णो धनिश प्रथ
मंदलम् ॥ ६ ॥ मकराख्या धनिशं तदलं च शततारका ॥ पूर्वाभाद्रत्रयं कुंभस्तदंतचरणस्त
था ॥ ७ ॥ उभाभं रेवती चैव मीनराशिः प्र कीर्तितः ॥ इति नक्षत्राणां प्रत्येकं राशौ भोगचक्रं ॥ अ
थ होढाचक्रं ॥ चुचेचोलाश्विनी प्रोक्ता लिलुलेलो भरणीपि ॥ कृत्तिका प्लवाङ्ग उरोहिस्तो
वचिबुस्तो वेवाककिमगश्चार्द्रा बुध उषा प्रकीर्तिता ॥ केकोहहिर्देवमाता रुहे होढा
अपुष्यभं ॥ डिडुडेडो तथा श्लेषाममिभूमेमघा स्मृता ॥ मोटहिदूफारख्याता उफादेदोप
पिस्तता ॥ शोक्तः पुष्यण्डो हस्तः पेपोररीतुचित्रिका ॥ रुरेरोता तथा स्वाती तिलुतेतो विशा

मु. ग. खिका अनुराधाननीरने ज्येष्ठ नोयये युर्मता ॥ तथा च यो मभीमूलं पूर्वाषाढा भुधाफ
 १२ ठ. मे भोजतु तरावाडा जुजे जोषा तथा मिजित ॥ १३ ॥ खिखुरेखेखे प्रवोहे योगगिगुगे
 धनिष्ठिका। गोशशिषुशतारखं वरभासे सोददीमता ॥ १४ ॥ उभादुन ह्यथा ज्ञेया देशे च वीतुरेवती।
 अथ चंद्रस्पृशुभाभुमफलं। स्वजनमराशिमारभ्य चंद्रराशिस्थितं फलं ॥ १५ ॥ चंद्रे जन्मस्थिते पुष्टि
 द्वितीये नो सुखं भवेत्। तृतीये धनलाभश्च चंद्रो विविधा पदः ॥ १६ ॥ अथ पुष्टपक्षे विशेषः। द्वितीये पंचमश्चंद्रो नैव
 पक्षे द्रव्यागमो महान्। सप्तमे भूपसमानं त्वष्टमे मरणं ध्रुवं। नवमे च भयं ज्ञेयं दशमे कार्यसंभवः
 पदः। एकादशे धनलाभश्च द्वादशे विविधा पदः ॥ १७ ॥ अथ पुष्टपक्षे विशेषः। द्वितीये पंचमश्चंद्रो नैव
 मोदीज्य वक्षुभः। पुष्टपक्षे विशेषोऽयं। तुल्यमन्यतथोभयोः ॥ १८ ॥ चंद्रस्पृशे वलं पुष्टे न तु तारा प्रधा
 नता। सति कांते वलोपेते स्वातंत्र्यं न च योषितः ॥ १९ ॥ कल्पे पुष्टे तु ताराया वलं ग्राह्यं सदायतः। ह्रीते
 वा प्रोषिते कांते गार्हस्थ्यं गेहिनी चरेत्। अथा वश्ये पक्षे चंद्रफलं। शुभपक्षे शुद्धे ज्ञेयं पक्षादौ कृष्णप
 क्षके। पुष्टे तु शुभदश्चंद्रं शुभः पक्षोति संकटे ॥ २० ॥ अथ तारावलं। जन्मभादिनभयावतारा ज्ञेयान
 वो हते। जन्मसंपदि पक्षे मपापा सिद्धावधाः क्रमात् ॥ २१ ॥ मित्रातिमित्रसंज्ञे च नाम तुल्यफलाश्रयाः।
 जन्माख्यामध्यमा ज्ञेयानेषां स्वन्या प्रकीर्तिता ॥ २२ ॥ अथा वश्ये कक्षे स्पृष्टे ताराणां त्याज्यांशाः। ता
 राः पृष्ठांस्त्यजेदाद्यावत् पंचत्रिसप्तगाः। द्वितीये चैव तत्पादं तुल्यधिकं तृतीयकान् ॥ २३ ॥ तृतीया

अश्विन्यादितः सपादैकादशनाडीमितं एकेकस्याः मानं ७४

तुभ्युभाः सर्वाः कार्यत्वावश्यकं स्मृताः। अथ दुष्टतारास्तु सुरानं। सप्तम्यां तारकायां च पंचम्यां लवणं त
था। २८। दोषापनुत्तये तासां दद्याच्छकं त्रिजन्मसु। अथ चंद्रावस्था। प्रवासोऽथ विनाशश्च मरणं जयहास्य
के। २९। रतिः कीडा तथा सुग्राभुक्ता वायजनाभिधाः॥ कं पिता सुस्थिरावस्था द्वादशैतौ विधोः स्मृताः। ३०।
तासां मानं सपादैकादशनाडीमितं स्मृतं। मेषादितः प्रवासाद्या नाम तुल्यफलप्रदाः। ३१। अथैतां क्रम
स्योदाहरणं। मेषराशौ प्रवासाद्या नाशाद्या वृषभे विधोः। ३२। मृताद्या मिथुने चैवं क्रमाद् दशराशिषु। अ
थ कार्यविशेषे ग्रहवलं सर्वत्र चंद्रवलं च। उदाहे चोत्सवे जीवः स्त्रियो भ्रूपा लदर्शने। ३३। संग्रामे धरणीपु
त्रा विद्याभ्यासे बुधो वली। यात्रायां भारगविः प्रोक्तो दीक्षायां च शनैश्चरः। चंद्रमाः सर्वकार्येषु प्रशस्तो गृह्यते
बुधैः। अथ चंद्रवले कश्चन विशेषः। शुभश्चंद्रो व्यसत्पापात्सप्तमः पापयुक्तथा। ३४। पापयोर्मध्यगः क्षीण
नीचगः शत्रुवर्गगः। अथावश्यकं दुष्टतिथिवारस्तु चंद्रतारादीनां दानं। तंडुलांश्च तिथौ दुष्टे वारे रत्नं सका
चनं। गामस्तैकनकं योगे करणे धान्यमेव च। शंखं रौप्ययुतं चंद्रतारायां स्नेहवंतथा। ३५। नाडीहं मं
पादधात्कार्यत्वावश्यकं सति। शतिमूर्तगणपतौ चंद्रताराप्रकरणं सप्तमं। अथ शुभाशुभप्रकरणं।
तत्र तिथिवारोऽथ शुभयोगाः। नंदाभद्रागौ बुधे भद्रा मंदेस्ति कुजे जया। गुरौ रत्नं खिले कार्ये सिद्धियोगः
शुभावहः। ३६। नंदाभद्रा तथा नंदा जया रिक्ताथ भद्रिका। रत्नी स्त्रियादि वारेषु वशिष्ठादिमतो शुभाः। ३७। अ
थ नक्षत्रवारोऽथ योगास्तत्रादौ अमृतसिद्धियोगाः। अकेहिस्ताम्रगश्चंद्रगुरौ पुष्येऽश्विनी कुजे। अनुर
ाधा बुधे शुक्रे रेवती रोहिणी शनौ। ३८। अमृतः सिद्धियोगः स्यात्सर्वकार्येषु सिद्धिदः। यथा चंद्रस्तमो

हंति दोषसंधांस्तथा त्वयं। ४। अथ कश्चिदमृतयोगस्यापित्याज्यत्वं। पंचम्यादि त्रयोत्याज्या हस्तोर्का
 द्याः क्रमाच्छुभे। अथ योगश्चिदमृतसिद्धाख्या अपि सर्वार्थसाधकाः। ५। उदाहे गुरुपुष्यं च प्रवेशे तु कुजाश्विनी।
 त्यजेदेतत्प्रयत्नेन प्रयाणे शनिरोहिणी। ६। अथ दोषसंधाहरोरवियोगः। सूर्यभादशमे षष्ठे तु ये विंशे
 त्रयोदशे। नवमे चंद्रनक्षत्रे रवियोगः शुभप्रदः। ७। अनेक दोषसंधानां ध्वंसको यमुदाहृतः। अथानंद
 दियोगाः। आनंदः कातदंडो यधूमा सोय प्रजापतिः। सोम्य ध्वांस्तध्वजाश्चैव श्रीवत्सो वज्रमुद्गरौ। छ
 त्रं मित्रं क्रमेणैव मानसं पद्मलुंवको। ८। उत्पातम तु काणाख्यः सिद्धिश्चैव शुभामृतौ। मुशलं च गदा
 ख्यश्च मातंगो राक्षसश्चरः। ९। स्थिरः पर्वहमानश्च नाम तुल्यकलाश्च। रवौ दास्त्रात्समारभ्य
 यावत्तु दिनभं भवेत्। इंदुमारभ्य रात्री शोऽश्लेषातः कुजवासरैः। हस्तादुधेनुराधायाः गुरुवारैस्तथै
 व च। उत्तराषाढतः शुक्रैराततारादितः शनौ। अथोत्पातादियोगचतुष्टयस्यैव ज्ञानं। क्रमाच्चतुष्टयेभानां
 विष्णुषातो रवेर्दिने पूर्वाषाढाभिषाच्चोदयनिष्ठतः कुजे हनि रेवत्याश्रुपेतेयारोहिणीतो वृहस्पतौ पुष्याचुके तथा मरे
 उफातश्च भवं मिमी योगाश्चत्वारोत्पातमृत्तुकाणां रविसिद्धयः अथ उर्योगानां न्याज्यवटिकाः धातुमृद्वरवज्राणां च दी
 पंचक्रमादि सं काणामोशलयोर्द्विचतस्रः पमलं वयोः एकाष्टमे गदे सप्तचरे निस्त्रोचदीत्यजेत् त्यजेत्सर्वांश्च भस्मत्पुः
 कालोत्पाताख्यराक्षसान् अथ वारनक्षत्रोद्भवसिद्धियोगः मूलमर्के प्रवश्चरे भौमे चोत्तरभाद्रपात् कृतिकावुधवारैर्न
 गुरुवारैश्च नर्वसुः एकाशुक्रशनौ स्वाती सिद्धियोग उदाहृतः अथ वारोत्पादयोगाः ईदृशर्के वियोषष्टी भौमे सप्तमी
 बुधे दशाशुक्रशनौ रुद्रागुरौ नवमृताशनः द्वादशर्के वियोषष्टी पंचमौ मेघपेनयः गुरौ षष्ठाष्टमी रात्रे दग्धाख्या
 नवमी शनौ चतुर्थ्यर्के वियोषष्टी द्वितीया जेः एमी गुरौ नवमृके विषाख्य सप्तमी कुजमेदयोः शनौ षष्ठी शनौ सप्तमृष्ट

मीजीवेवुधेनव ऊजेदशविधोरुद्रः ऊववोद्वादशीरवो प्रतिपदेरवोसप्तमंवर्नोयोगईरितः दग्धादोत्तिथिवारोत्थाग्रजेघो
गान्शुभेसदा २४ अथतिथिनक्षत्रोत्पन्नरूपाज्ययोगाः द्वितीयामनुराथायामचायायंचमीतिथिं एकादशोचरोहि
एपातृतीयोत्तरेत्यजेत् नवमीकृतिकायांचस्वतिचित्रेयदशो त्वजेत्त्वष्टीचरोहिण्यष्टर्वाभाद्रपदेष्टमी २५
अथनक्षत्रवारोत्थाउष्टयोगाः यमचंद्राः अर्कमघाविशाखेदौनेमूलंकृतिकागुरौ आशीभौमेषानौहस्तीरोहिणीश्रु
गवासरे यमचंद्राव्ययोगोयंसर्वकार्योविनाशकः अथमृत्युयोगः अनुराधारवोसोमउन्नराषाढसंक्षमं बुधे
श्विनीमृगोजीवेशुकेश्लेषाशनौकरः भौमेषातभिषकचायमृत्युयोगोर्थनाशकः अथर्तवारोत्थाउष्टयोगः भ
रणपकेविधोचित्राजीवोन्नरफलगुनी भौमेवैवोन्नराषाढाथनिष्ठाबुधवासो शुकेज्येष्ठान्त्यभेमेदेत्यजेदेतद्विद
ग्धभे अथशुभेत्वाज्यत्रिविधगंडांतं नक्षत्रतिथिराशीनांगंडांतंत्रिविधंत्यजेत् नवमेवचतुर्थ्यादेएकाईचटिका
मने तावन्मितंततोग्न्याणामादावपिपरित्यजेत् तदेवदर्शयति ज्येष्ठाशूलर्तयोः संधौरेवत्यशुभयोस्तथा ।
अश्लेषामच्योरंतरालेमाडीचतुष्टयं अंतरेयंचमीषष्टौः पूर्णमाघाहयोरपि दशमोकादशीसंधौगंडांतंचटिका
द्वये कर्कसिंहाव्ययोर्मीनमेघयोरंतरेतथा वृश्चिकाव्यधनुः संधौः लग्नस्येकचटीमितं ३५ अथार्द्धवामः
अर्द्धवामाःपरित्याज्यावेदसप्तद्विपंचमाः अष्टत्रिषष्टसंख्याकाः क्रमनोरविवासगत ३६ अथऊलिकादियोगाः
मन्वर्कदशनागर्तवेदनेत्रमितेक्षणाः ऊलिकास्तेरेवाराक्रमतःकंदकावुधात् ३७ गुरोस्तेकालवेलाव्याश्रुका
नेयमचंद्रकाः त्यजेदेतान्शुभेकार्योनिशिवेकान्महर्तकान् ३८ उष्टक्षणाः क्षणाश्चतुर्दशः सूर्येनवमहा
दशेविधौ सप्तमेनिशिभौमेद्वितूर्यश्चाथबुधेष्टमः अथनक्षत्रवारोत्थाउष्टयोगाः षष्टहादशकौजीवेचत्त
र्थनवमेभृगौ शनौचार्द्धद्वितीयोचत्वाज्याउष्टक्षणाइमे अथैतेषामधिसुबोधार्थेपुनः रव्यादिषुत्वाज्यक्षणाः

वि

मि

१३

लाव्येते श्वोषदृशासमाष्टमनुसंख्यमूर्तकाः चंद्रेन्निवसुवद्विश्मनुखेदार्कसंमिताः भोमेद्वित्रिचतुषष्टदशासंख्यात्तराणाः स्मृ
 ताः बुधेवेदाश्चवसंकमनदिक्रमितात्तराणाः जीवेध्वाश्विनिधियगमनुसूर्यानांश्चने शुक्रेपंचो कषडेददिगर्कमनुसंमिता
 मंदेध्नेत्ररुद्राष्टदशादित्यामूर्तकाः त्वाज्याः पंचदशांशावाघोडशंशाः क्षणाश्चमे ४६ अथरव्यादिवारेषुसर्वेत्पाज्यामूर्तकाः
 पूर्वोक्ताश्चमेनिरेकारात्रोस्युर्देशविशेषेत्पाज्याः विंशद्दिमागयोर्मध्येमागयेयमचंडकाः अंगेन्योमत्स्यदेशेवाकंठकस्याज्यप
 वच काष्मीरिक्तलिकस्याज्यस्त्वर्दयामस्तुसर्वतः ४८ अथनेविषुवेत्पाज्यंपूर्वमथ्येपरंदिने शेषसेक्रमणेपूर्वपश्चात्वाडशा
 नादिकाः ४९ अथतिथितयवृद्धिदेषः तिथीनांत्रितयंवारएकस्यशतियत्रवै अवमंतदिनेत्तेयंशुभकर्मसुमंज्यजेत
 वाराणांत्रितयंयत्रतिथिरेकास्यशेयदि त्रियुस्यैकेतिमात्वातानग्राह्यामंगलादिषु ५० अथमासादिलग्रात्वानिययः
 दर्शनाः चैत्रेष्टमीनवम्यौचवैशाखेद्वादशीतिथिः श्रावणेद्वितीयेचभाद्रेध्नेत्रसंमिते ५१ दशम्येकादशीतीयेसंप्राष्ट
 म्यौचमार्गके चतुर्थीपंचमीपौषेध्नुन्यास्ताः पक्षयोर्दयोः ५२ कार्तिकेपंचमीकुष्मांतथाशुक्लाचतुर्दशी श्रावणेवक्र
 लाषष्ठीशुक्लपक्षेनसप्तमी ५३ चतुर्थीफाल्गुनेकुष्माशुक्लपक्षेतृतीयका ज्येष्ठेचतुर्दशीकुष्मांतथाचैत्रेत्रयोदशी ५४ कुष्मा
 त्रपंचमीमाघेष्टमीशुक्लेप्रकीर्तिताः अथमासधून्यनक्षत्राणि अश्विनीरोहिणीचैत्रेचित्रास्वातीचमायवे ज्येष्ठेपुष्योत्रराषोढथ
 निषेफामिथेश्रवौ ५५ श्रावणेअवणेआख्येपूर्वाभाद्रपदाश्विने रेवतीशतभंभाद्रेकार्तिकेकृतिकामघा मार्गेचित्राविशाखा
 चपौषेज्यार्द्राश्विनीकरा फाल्गुणेभरणीज्येष्ठामाघेपूर्वेअवस्तथा ५६ एतानिमासधून्यानिभानिप्राक्तानिकोविदेः अथमा
 सधून्याराण्यः कुंभोमीनोवृषश्चैवमिथुनेमेघकन्यके ६ वृश्चिकोथतलाधनीककोमकरसिंहको चैत्रादिषुक्रमेदेतेक
 थिताः धून्यसमयः अथतिथिधून्यलग्नानि आयेतिथौतलानकौतृतीयेमृगसिंहको चैत्रादिषुक्रमेदेतेकथिताः धून्यराण
 यः अथतिथिधून्यलग्नानि अयेतिथौतलानकौतृतीयेमृगसिंहको पंचम्यामिथुनेकन्यासमस्याककटोथनुः ६२ ॥

१३

सि

एकादश्याधनमीनौनवम्यासिंहकर्कटौ तृयोमीनत्रयोदश्याशुनलनमिदंनयेत अथशुनानियादीनांपरिहारः नक्ष
त्रतिथिलजानिमासशुनानियानिच मध्यदेशेनयेतानिशुभेनान्यत्रऊचिन् ६४ अथशुनानियादीनामपवादः नि
थिवाशेज्जवाभोगानुष्टावेष्टिभवारजान् तिथिभोग्यांस्त्रिजन्मजाहूणेवंगेषशेत्यजेत् ६५ नान्यदेशेनिषिद्धास्तेम
णवस्तुपिभारिष उन्मातमृत्युकाणाख्यान्लोदगाव्यकालकान् ६६ क्रकचयमचंटादीनशस्तेचंदेषुभानजगः
मथाङ्गोत्तरमित्येकेयामोत्तरमथागरे ६७ यात्रातिरिक्तकार्येन्यत्त्रनशुद्धाशुभानजगः ऊयोगःसिद्धियोगश्चयदि
स्यातामुभावपि ६८ सयोगोहेतिद्वयोर्गकार्यज्ञेषुभावहः त्रिप्रकारदिप्रकारे भवानिथोपनौचारेचारेवेदिवमोचि
भे तदात्रिप्रकारेयोगोयमलोयुग्मवादमे ७० तत्रवृद्धोमृतेनष्टेषुभेचप्यशुभेपिवा त्रिगुणदिगुणंसर्वज्ञायनेक्रमशःक
ले ७१ अथसुबोधार्थेख्यादिवारेषुशुभाशुभयोगाः रवौहस्तौधिनीमूलधनिष्ठाचोत्तरात्रयं शुभ्यस्तथाष्टमीचैवसिद्धि
योगाश्चेत्युक्ताः विष्णावाभरणीसूर्यमच्चान्तेष्टानुरागिका सप्तमीवादर्शानहदिरुडास्याचतुर्दशी चंदेचप्रवर्णाः प्रषो
नुराधारेहिणीमृगः दशमीनवमीतथसिद्धियोगःप्रकीर्तिताः ७४ पूर्वाषाढेनराषाढास्वातीचित्रेविष्णाविकाः सोमचै
कादशीवष्ठीवर्जनीयात्रयोदशी ७५ तृतीयाचाष्टमीवष्ठीसिद्धिदाकीर्तितावुयैः उज्जराषाढं चार्द्राधनिष्ठाप्रितयेन
था ७६ द्वितीयादशमीभौमेवर्जनीयाप्रयत्नः बुधेप्रषो नुराधाचक्रुतिकारोहिणीमृगः द्वितीयासप्तमीचैव द्वा
दशीचशुभप्रदाः धनिष्ठाभरणीमूलमश्विनीरेवतीवुयैः तृतीयाशनियदपि विरुडानवमीस्मृताः गुरोप्रषो नुरा
धाचविष्णावाधिपुनर्वसू रेवतीदशमीपंचयोरिमाशुभदास्मृता जीवेवष्टमिनेष्टाचतुर्थीशततारका कृनि
कारिचतुष्टयचतयोचोत्तरफाल्गुनी शुकेष्टमाधिनीचित्ररेवतीचपुनर्वसू प्रवणःप्रतिपत्तष्टीसिद्धाचैकादशीत
था भार्गवरोहिणीजेष्टाप्रषोष्टेषामचातथा द्वितीयासप्तमीचैव विरुडासर्वकर्मसु शनौस्वातिप्रवः पूर्वाफा
ल्गुनीरोहिणीमृगः चतुर्थीनवमीवापितिथिसिद्धाचतुर्दशी पूर्वाषाढोत्तराषाढाचित्राहस्तौघसेवती उज्जराफा

लग्नीषष्टीनिविडासप्तमीशानो २५ इति श्रीमहैवजरावलहरिशंकरस्तुतदैवतगणपतिकृतेमुहूर्तगणपतौ शुभाशुभप्रकर
 णे ८ अथत्याज्यप्रकरणं तिथिनक्षत्रवारणां दृष्टयोगान्तरस्य वातोपात्तादिउर्योगानिष्टिर्दशार्कसंक्रमान् ९ जन्मद्वयतिथि
 मासां प्रतिपत्तिर्द्वयमेदिने पापैर्धनं युतेभोग्ये विद्वललितमूलकं १ उपातग्रहभिन्नं च वशासे प्रहणार्कः षण्मासाव
 धिमासेषु त्रिषु ग्रामे ईके सति २ मासमेकं तु त्रयो यो यस्ते च देवभास्करे अहं प्राग्रहणात्सप्रदिनानि ग्रहणोत्तरं ४ यस्तास्ते
 तत्राहं पूर्वग्रहं सतोदयोपरं पूर्णर्धमेतिदं ते यत्वं उपासे नृपाततः गंडांतं विविधं तत्र दृष्टत्वेणं उपापकर्त्तरी पापद्वारात्
 लेवारेया मार्दकलिकादिकान् ५ चंद्रपाययने लभं मंशावाऊनवांशके जन्मराशि विलग्राभ्यामष्टमेलप्रमेव च दिन
 मेकं तु मासांतेन सत्रांते चरीदयं चरीमेकां ततिथ्यंते लग्नांते चटिकाईकं ८ विष्णवा नाडिकाभानां पातमेकार्ग
 लंतथा दग्धाहं क्रोतिसाम्यं चलने शरिषु मृत्तुगम् ९ दिताई चरजन्मई संपोच फलविंशतिः मलमासं कवीज्यास्ते वा
 लवार्दका मेव च १० जन्मेशस्तं मनोभंगं सूतकं मातुरांतं रो गोत्याता च रिष्टानि शुभेष्वेनानि संत्यजेत इति श्रीमहैवजरा ११
 हर्तगणपतौ त्याज्यप्रकरणं अथ लप्रकरणं मेघोदघोद्यमिथुनः कर्कः सिंहोद्यकनका तलाद्यवृश्चिको धनीमक
 रं कुंभमीनको राशयस्तु क्रमादेते प्रसिद्धौ क्रसौ माक्रो ज्येश्चरः स्थिरश्चैव द्विस्वभावः क्रमात्पुनः एष्टोदयाधनुर्मेषोम
 करोदघकर्कटौ उभयोदयवान्मीनस्ततो मेमस्तकोदयाः मेघोदघोपधनुर्मेषकर्कनक्रो निषावलाः दिवावलास्ततेभ्यो
 ज्येष्ठस्वकाले चलाधिकाः ५ मेघवृश्चिकयोर्मीनो ज्योमिथुनकन्ययोः तलाद्यवृश्चिकः शुक्रः कर्कटस्तत्र चंद्रमाः ५
 सिंहस्याधिपतिः सूर्यः शनिर्मकरं कुंभयोः धनुर्मीनभयोर्जीवश्चैते राशीश्चरः स्मृताः ६ अथग्रहोच्चाः मेघोदघस्त
 थानक्रः कन्याकर्कजघातलाः सूर्यादीनां क्रमादेते कथिताः उच्चराशयः ७ परमोच्चांशकाः सूर्यादिशो रामागजा
 धिनः वाणचंद्राः शराशैलदृष्टां वासिमिताः क्रमात् ८ सूर्यादीनां जगुर्नीचाः स्वाच्चभायश्च सप्तमं रोहोस्तकन्य
 कागेहं मिथुनः स्वाच्चभं स्मृतम् ९ सिंहोदघभमेष्टात्वा कन्याधनितलाघराः रव्यादीनां कन्याधनितलाघराः

शयः स्मृताः १० अथ मेघादिलप्रकृत्यानि आकरोधात्तकर्मणिभूमिपालाभिषेचने विरोधः साहसं वैतन्मेषलप्रेप्रसिद्धा
 ति ११ क्षेत्ररूपादिकंदानं कुमारीवरणं भवंतदुप्रवेशादहाहसिञ्चेदतदुद्घादये १२ कलाविभूषावित्तानेयत्कार्यं वृषभा
 दितं तत्सर्वमिथुने प्रोक्ते होराणां सुविचक्षणैः १३ वारिवंधनमोक्षं च पौष्टिकं चरकर्म च वापीरूपतडागादिकर्क
 टे कथितं बुधैः १४ राजसेवा कृषिपण्यपरयोगोष्णिकाशः सिंहे सिञ्चति तत्सर्वं मेषलप्रेप्रदितं चयत् १५ भूषणशिल्प
 विज्ञानमौषधपौष्टिकं तथा चरं स्थिरं तयक्तिचिन्तन्यालप्रेप्रसिद्धाति १६ कणिज्यं कर्षणं सेवायात्राभां उन्नताश्रयः
 तुलालगने समाख्यातं मुनिभिस्तत्तवेदिभिः १७ राजसेवाभिषेकौ च साहसं दारुणं तथा उग्रं चौर्यं स्थिरं कर्म कर्त्त
 यंतत्सरीसृपे १८ उहाहः पौष्टिकं पात्रावाहनाग्निपरिग्रहैः धनुर्लग्ने चरं कर्म कथितं एव सूरिभिः १९ दामी चतुष्प
 दौष्टा घमंभमोक्षं मोक्षणं तथा क्षेत्राश्रययात्रां घणं मकरोदये २० वीजोमिसंघट्टौ नौकाचर्या वारिगमादिकं
 तथा ध्रुवं चरं कर्म कुंभे ऊर्यात्सदा सुधीः २१ उहाहश्चाभिषेकश्च विद्यालंकरणादिकं पशुकर्म विचार्य च मीनलप्रेप्र
 कीर्तितं २२ मेघादिष्वेष्टेषु देवेषु यथोक्तं कर्म सिद्धाति पापेक्षितयुतेष्वुद्गरे सिञ्चेत्तत्तरे २३ षड्भोगी गृहहोराणां
 रेखाणां यतवांशकः द्वादशं शस्तया त्रिंशं शकः सप्तभजः पञ्चभः २४ त्रिंशदं प्राग्दंशो रर्धं होरेति कथाते रे
 खाणां स्यात्तृतीयांशो नवमांशो नवांशकः द्वादशं शो द्विषड्भागस्त्रिंशं शस्त्रिंशभागकः लग्नराशिपतिः खेटो गृहेशः
 परिकीर्तितः २५ चंद्रभानोः समेहोरे विषमे रविचंद्रयोः रेखाणोः क्रमादष्टमं चाकभवेनेसरः २६ धनुर्सिंहाश्रमे
 षष्ठमेघायास्तनवांशकाः मकरो वृषभः कन्यामकराद्याः प्रकीर्तिताः तुलामिथुनकुंभाख्यास्तुलाद्याः कथिता व
 धैः कर्काद्यास्तु विज्ञेयामीनवश्रिकर्कटाः २७ द्वादशं शो यथासंख्यं वित्तानव्यः स्वराशितः विषमर्तुषु वाणाक्षे वस
 शैलशराः क्रमात् २८ भौमाकीर्त्येषु क्राणां त्रिंशं शः परिकीर्तिताः समर्तुषु शो गाम्रवर्षाणां शरांशकाः २९

क

२५ क्रोमिरोसोम्यमंदभौमानां

१५

१५

१५

गुक्रसोम्योमिरोमंदभौमानां वयथाक्रमे अथ **हस्तादिभावसंज्ञा** तत्पर्यनंसहोत्याख्यसुखप्रचारियोषितः ११ निधनंथर्मकमी।
 यव्ययभावास्तनः क्रमात् केद्रं पणफरं वायोक्तिमं लग्नात्पुनः पुनः नवमं पंचमं स्थानं त्रिकोणं कोणमित्यपि त्रिदशैका
 दशषष्ट्योक्तं चोपवयाह्यं १४ यामित्रं सप्तमं पुनंचमदनाभिधे रिष्कं तु द्वादशं ते ये इच्छिकां स्नात्ततीयकं चतुरस्रं
 तुरीयाष्टसंख्यं प्रथमयाष्टकं अथ अथरेनवांशः स्थास्थिरेण शौचं वचमः नवमोहिः स्वभावाद्येषु भोवर्गे तमोसये अथ सा।
 धारणशुभकार्यो लघुहवले सर्वेषु शुभकार्येषु नेष्टावेदाव्याष्टगाः ते सर्वलाभगाः विदाः प्रेष्टाः सुं शुभकर्मणि
 १८ भावः स्वपतिना सोम्यैर्दृष्टो यत्को वलाधिकः पूर्णफलं निजं धेत्वे सत्तयापैर्धुतेक्षितः लग्नघट्टवर्गं संपुडे प्रोक्त
 स्थानस्थिते प्रहे १९ शुभर्त्तनिधि वारेषु कार्याः सर्वा शुभाक्रियाः एतत्सामान्यतः प्रोक्तं ग्रहलग्नवलादिकं ४ विशेष
 स्तयथा शास्त्रं ते येन हन्तु हर्तकं इति श्रीमुहूर्तगणपतौ लघुप्रकरणे १ अथ वस्त्रादिधारणकृत्यानां मुहूर्तप्रकरणे ।
 हस्तादिपंचके पुष्पे पनिष्ठारे वतीदये अत्रे च पुनर्वसोः रोहिण्यो च शुभेतिथौ १ उपपुष्पे च वारेषु नूतनां वरधारणं
 सौवर्णरत्नरूपादिभूषणानां धृतिः शुभा २ प्रागुक्तधिस्य वारे च स्वर्णघाभरणदिकं रक्ते वा सोवधैर्यार्यं भौमभास्क
 रयोरपि ३ अथ वारफलं जीर्णमर्को विपुश्चाद्रं भौमशोकं बुधोयने गुरुर्त्ताने प्रियावाभिभार्गवो मालिने शानिः ४
 कुर्वते वा मरास्ते ते नूतनां वरधारणात् वस्त्रस्वामिरथा धिन्वा भरण्यां तद्दिनाशन ५ कृतिकाप्रिभयं ऊर्याद्रोहिण्यां सर्व
 संपदः मृगे मूषकभीतिः स्याद्राश्या नियने भवेत् ६ पुनर्वसोस्तथा पुष्ये धनधर्ममहोत्सवाः अश्लेषायां भवेत्कोको
 मवायां मरणधुवम् ७ राशौ भयेत्तृप्तायां मृता राधाधनागमः कर्मसिद्धिस्तु हस्तर्त्तं विजायामिष्टसंपदाः ८ मि
 शुभोजनदास्वातीदिवास्वानंददायिनी मित्राग्निरनुराधायां ज्येष्ठायां वाससो हतिः ९ जलस्रुतिश्च मूलर्त्तं पूर्वा
 वाढारिगे गदा मिष्टाज्ञे देवरायादाश्रवणेन यनार्तिहृत् १० धान्यागमोपनिष्ठायां विभुभीतिः शताभिधे सर्वाभाहेतु

१५

४४

लाङ्गीतिरुन्नरायोधनागमः ११ रत्नावाभिस्तोत्रयोभवेदस्यधारणान् अथस्त्रीणांविशेषः अश्विन्यां च धनिष्ठायां रेवत्यां कार
 पेचके १२ सुवर्णरत्नदेतादिवस्त्राणां धारणं स्त्रियः चित्रचन्द्रयेष्टिन्यां धनिष्ठा रेवती मृगे शुक्रैर्केद्विशनौ स्त्रीणां दर्पणां जन
 योर्धतिः रोहिण्यां अश्विन्युष्ये पुनर्वसुः कदाचनः १४ नरध्यास्तुभगाध्यावस्त्राण्येकज्येष्ठिन वाससो नवधाभागे चतुष्कोणे
 सुदेवताः मध्यं रागन्तरत्तोनराणां पार्श्वद्वयोः शयोः दक्षे जीर्णैर्नवेवस्त्रालिसेवा कर्हमादिभिः १५ ज्येष्ठे रत्नोऽशकेनेष्टं शुभं देव न
 राशके सर्वप्रांतेषु सचैव राणां सनपाङ्कके १७ रत्नाङ्गीन्यार्पितं वस्त्रं विवाहे चोत्सवादिषु तथा विप्रान्नया धार्यं नयेपि स्थ
 पिवासो १८ अथ वस्त्रविशेषविशेषः शुक्लं वस्त्रं कर्मधार्यं रवौ शुक्रं गुरुं बुधे विषुके कर्कुरं पीतं सभौ मरुत्तं मकरं १९ पु
 नर्वस्त्रधनिष्ठा खोऽश्विभक्तवत्तप्ये पूर्वोत्तरेण नौ सूर्ये नीलं कृष्णं मृगे अथ वस्त्रं कूलं जीवेर्के ज्येष्ठे शुक्रे वस्त्रो
 कर्त्तव्यवान्निने स्थिरे गेसद्गैर्युक्तेषु कूलस्य धारणं २० अथ कौशेयं अश्विनी रेवती हस्ते रोहिण्यां प्रवत्तये पूर्वोत्तरे पुन
 र्वस्त्रोत्तरे पुष्ये मन्त्राभिधे रवौ चैव गुरुं धार्यं कौशेयं वसनं नैः अथ गेमनं वस्त्रं नीलं वस्त्रोदितेपि स्थिरे वती पुष्ये योऽपि
 शुक्रेण नैः शुक्रैर्के च पाशे दोमजावरे २१ अथ सत्तलकं चक्रधारणम् पुष्यात्तरानुराधां त्वेधनेष्टां श्विकरत्रये रोहिण्यां गुरुषु
 राज्ञे देह उर्गधतिष्ठभा २२ सुवर्णं तन्त्रं मिश्रवासा धार्यं रवौ शुक्रे राजतं तद्विषुके ज्येष्ठे वस्त्रधारणं मेषुभे अथ वस्त्रानिः
 माणां रोहिणी रेवती चित्राः नराध्यास्तुभगाजरे शान्तिं हित्वा कुजे दत्तांतं मभिपरसाधनं २३ कस्तूभादिवस्त्रं रत्नं पुनर्वसु
 द्ये हस्तान्येचके प्रवत्तये अश्विभेर्क कवीन्या रेवत्यां रजनेष्टं मृगे २४ अथ सूचीकर्म मृगश्रिजानुराधां श्विपुष्यां ते
 रोहिणीकरा ज्येष्ठा सहासराः साकाः सूचीकर्मणि स्मृताः २५ अथ वस्त्रतालनं पुनर्वसुद्वयेष्टिन्यां पक्षांश्यादिनि
 तथा ज्येष्ठे रत्नं वस्त्राणि तालयेदजकारिना २६ अथ उपानत्यरिधानं चर्मकृतं च चित्रां रत्नानुराधां ज्येष्ठां श्वामवा
 मृगे विष्ठां वाकृतिका मूल रेवत्यां चार्कं सूर्यजैः उपानत्यरिधानं च चर्मकर्मणि स्थिते ऊर्यां हस्ते दिनेपि स्थित्वा
 स्रग्धानकं वित्तानां च वधीयाद्द्वैतं सुहृदमुलोड्यु २७ अथ वस्त्रमयगेहादिनिर्माणं प्रवत्तये अश्विनी पुष्ये नराध्या रोहि

श्रवणत्रितये पुष्पे पुनर्वस्व नुराधयोः । अतरे तु धनुके ज्येष्ठे वा रेवा मृत्यो गके । सुवर्णरेष्य पात्रेषु भोज
नादिषु भद्रं । अथ रम्यशुकर्म ७

ली मृगे हस्तत्रये पुनर्वस्वे अतरे षट् वे शुभसूत ३३ अथ सुगंधभोगः श्रवणत्रये चिनी पुष्पे सर्वा वा हानुराधयोः हस्तत्रये पुनर्वस्वे मृगभेचशु
भेहति ३४ चंदनागरुकस्तुरी प्रख्यातां धारणेषु भोगः श्रवणचानुराधायां अतरे रोहिणी मृगे पुनर्वस्वद्वये हस्ते वि
त्रायारेवतीत्रये भोगः श्रवणासनादीनां शुभे चारे शुभेतिथौ ३५ अथ भूषाघटनं त्रिषु कृताभिषेयोने अतरे रेवतीद्वये श्रवणत्रये मृ
गे पुष्पे पुनर्वस्व नुराधयोः हस्तत्रये रोहिणी भूषाकार्यां शुभेहति अथ रत्नपुक् कृतिकादित्रये हस्तपंचके रेवतीद्वये श्रव
त्रये पुनर्वस्वोः पुष्पभेचो नरात्रये ऊर्जे कैरत्नयुग्मं घटनं शुभवासरे अथ रौप्यमुक्तावन्नयुक्तघटनं रत्नयुग्मं मणोक्तं
विष्णावां कृतिकां विना शुकेः ज्ञेयं भूषणं रौप्यवन्नमुक्तामयं हि सत् ४ अथ पात्रभोगः रोहिणी युगले हस्तत्रितये रेवती
द्वये श्रवणत्रितये हस्तत्रितये रेवतीद्वये ज्येष्ठायां मृगशीर्षे च पुनर्वस्वद्वये मृगे त्वरकर्मपुष्टेः प्रोक्तं न्यक्ता भोमं शानिं रविं
अनुराधां उफां चैव कृतिकां रोहिणी मयां ४४ वारफलं भानुर्मांशानि समभोमोऽष्टांशानि शयन्तु वंदयेद्दोषनाः पंचमां
सान्प्रनिशापतिः ४५ शुक्रस्तेकादशक्षेत्रे मंदौरे वाचां यतिर्दशः अथ न्याज्यतिथिः अष्टमी प्रतिपत्तृतीया चैव रक्तायर्वाणि सं
त्यजेत् चतुर्दशी तामावास्या दौरेत्याज्यात् सर्वथा अथ निंयनक्षत्राणां फलं पंचकृतौ मया चायां च षट्कृतौ कृतिका स्वपि
त्रिवारे चानुराधायां रोहिणामष्टवारकं उत्तराफाल्गुनी संती चतुर्थः दौरेमावरेत् सवेर्धसासमानो धियावद्वंदनजीवति
४६ आतया विषरातो वाप्याधाने वंधमोक्षलो मृतापो च चरीतायां संदने सर्वभेष्यपि ४७ दौरेभस्मोदये रात्रिः ये
च मेपंचमेहनि रम्यशुकर्म समाख्यातं निषिद्धानां कानवेत् ५० ऋक्षेषु दौरे कर्मोक्तं ये शुभेषु मनीषिभिः ते शुभे
षु च कर्तव्या न त्वदंशटिकाः क्रियाः ५१ अथ दौरे निषेधः शुक्लो मृत्तौ तृतीया रात्रौ योगी कृत्ताद्रिकः उक्तया
भरतो रात्रौ संधयोरुभयोरपि शुभे पुनर्वस्वे चाह्नि त्वरकर्म न कारयेत् प्राग्वाः स्नातको राज्ञा योगी दोगभिणी
यतिः सजीवन्ति त्रको नैते मंडाः प्राक्वाथिता अपि त्वरकर्मणि शुभावहं केशवमानतं प्रपाटलिपुत्रं प्रेमहीनं

दितिमदितिचसप्तज्ञांस्तौरवियौभवतिकल्याणं ५० हस्ताकरास्तौरेखीणिचाधिन्यामूलभेतया पूर्वात्रयेविद्यारंभः प्रसा
 स्यते ५१ रवौशुक्रेबुधेजीवेबारेलप्रवलेषुमे दशम्यादिकेकेवहीरुतोवापंचमीषच विद्यारंभेगुरुः शुक्रोबुधः स
 बार्धसिद्धिः मथोकोजाशुक्रचंद्रोभोमाकीमृत्पदोस्मृतौ ५२ अथगणितांशः शतद्वयेनुराधाईरोहिणीरेवती
 करे पुष्येजीवेबुधेऊर्यात्पारंभगणितादिषु अथव्याकरणारंभः रोहिण्यापंचकेहस्तात्पुनर्भप्रवलेकेरेमृगमे
 धिमे पुष्येशुक्रेज्यविहारेपावशासंपदेक्षुधीः ५३ अथन्यायादिशास्त्रारंभः अतरेरोहिणीपुष्येपुनर्भप्रवलेक
 रे अश्विन्याशतमेस्तानौन्यायशास्त्रादिकंपठेत् ५४ हस्तादिपंचकेपुष्येरेवतीदित्तयेमृगे अवत्रयेराभारंभोधर्म
 शास्त्रपुराणयोः अथवैद्यविद्यागारुडीविद्यारंभः हस्तत्रयेनुराधायांपुनर्भप्रवलात्रयेमूलेचातोश्विनीपुष्येज्योष्ठा
 श्लेषाभिन्मृगे ५५ वैद्यविद्याऊत्तेज्जेकेज्योष्ठाश्लेषेज्यगारुडी अन्यजैन्याविद्यारंभः प्रवत्रयेमघापूर्वात्नुराधारेवतीत्रये पु
 नर्भस्वानिभेसूर्येपुकेजेनागमः पठेत् ५६ अथपारसीनुरकशास्त्रारंभः ज्योष्ठाश्लेषामघापूर्वारिवतीभरणीद्वये वि
 षावादीनराषाढाशतमेपापवामरे ५७ लज्जेस्थिरेसंवदेवपारसीमारवीपठेत् अथलिप्यारंभः शुभेतिथ्योशुभेवा
 रेरेवतीयुगलेतथा ५८ प्रवलेचानुराधायांतथैवादीदिषुजिषु हस्तादिवित्तयेऊर्याह्निखनारंभेराक्षुधीः अथयज्ञ
 परीक्षा पुनर्भशतहस्तर्दप्रवज्येष्टेयरीक्षणे रत्नानामष्टमीभृतांहिताभोमंशानैश्चरम् अथशिल्पविद्यारंभः हस्तत्रये
 प्रवत्रर्दअतरेरोहिणीमृगे रेवत्यामश्विनीपुष्येपुनर्वसनुराधयोः ५९ शस्तेतिथ्योशुभेवारेशिल्पविद्यासमाचरेत्
 अथराजदर्शनं उत्तरेप्रवलादंष्ट्रेमृगेपुष्पानुराधयोः रोहिण्यारेवतीयुगमेचित्राहस्तेषुभेहनि वलिमर्केकवारोपि
 राजदर्शनमीरितं अथराजसेवा हस्तद्वयेनुराधायांरेवतीयुगलेमृगे पुष्येबुधेगुरोशुक्रेसन्तिथौरविवासरे ६०
 योनिराशिपयोर्भेज्योस्वामीसेवोनजीविभिः अथयमदासीसंग्रहः उत्तरासुचरोहिण्यादासदास्यादिसंग्रहः चामरं

त्रोल्लादियीठसिंहासनादिकं पदाभिषेकमेसर्वविदधानाकोभनेहति ७३ अथसुदाकरणं अत्रेरेवानुराधायाश्चवर्णात्रितये
 तथा पुनर्वसुद्वयेहस्तत्रितयेरेवतीयुगे ७४ मृगशीर्षेचरोहिणामष्टम्योपेचमीदिने तृतीयायात्रयोदश्यादश्यापूर्तिमा
 तियो ७५ न्यक्ताशनैश्चरेसामेसुदाकार्यंशुभप्रदं अथगजाश्चाद्यारोहणं स्वतीयुगलेहस्तत्रयेकर्णत्रयेमृगे पुनर्वसु
 द्वयेऊर्याळ्ळुनिभौमान्यवासरे ७६ गजाश्चरथमुख्यानामारोहंचशुभेतिथौ अथशिविकारोहणात्कृतिव उत्तरे
 वतीयुगेविभेहस्तत्रिभेषभान पुनर्वस्वोस्तथाप्रथमः नुराधादितयेमृगे रोहणंशिविकायास्तुसप्तमेवदनेतथा अथगज
 कृत्यंश्रवणादित्रयेहस्तत्रयेवारेवतीद्वये १८ मृगेपुष्यः नुराधायांरोहिणोअत्रेतथा पुनर्वस्वः शुभेकारेगजकार्यशनेर्दि
 ने ८ अथगजस्याऊराः शुभवारेशुभेत्तमे शुभाशेषोभनेतिथौ अऊराः करिणयो ज्याः शनेर्लघ्वेशनेर्दिने १९ अथाश्व-
 कृत्यं शुभेहनितथाहस्तेधनिष्टारेवतीयुगे पुनर्वसुद्वयेस्वातौमृगशीर्षशताभिधे २० वज्रयित्वाऊर्जुरिक्तामश्वकार्यं
 शुभावहं अथपल्पाणादिनिर्माणं श्रवणेशतर्भेहस्तेपुष्येमृगेमृगेध्विमे पुनर्वस्वोगजाश्चाष्टपल्पाणकरांशुभे चौलो
 केखरकृत्यादिशिताविद्योऊभादिषु चासयासादिकंतंजाशनोक्तर्क्षवजिनां २१ अथयकृत्यं पुष्येपुनर्वसुज्येष्ठानु
 राधारेवतीद्वये श्रवणात्रिभेहस्तत्रितयेरोहिणीमृगे २२ सार्केसौम्यदिनेसौम्यवित्तप्रेरथकर्ममत्त अथशस्त्रधनं
 कृतिकास्रविष्णवायांभौमार्कणनिवासरे तलप्रेचदितंशस्त्रपाणंजयदायकं अथशस्त्रधारणं पुनर्वसुद्वयेहस्तेवि
 त्रायांरोहिणीद्वये विष्णावादित्रयेऊर्याऊर्जुरेरेवतीद्वये २३ रिक्ताविनातिथौसूर्याशुक्रजीवदिनेतथा सत्राहकूरि
 कावद्रुजंतशस्त्रादिधारणं अथधनुर्विद्यारंभः अनुराधामघापुष्यमृगशीर्षेष्टमेतिथौ धनुर्विद्यादिकंकार्यंदादश्या
 शुभवासरे २४ हस्तत्रयोत्तरेऽश्विनोपुनर्भश्चवपुष्ययोः शुभादेविद्युधेत्वद्रुजंतर्दीप्सुसमभ्यसेत् २५ अथाग्निशस्त्र-
 वदनंधारणंच विष्णावाकृतिकासर्वामघीष्टेषाश्विनीमृगे मूलार्दाभरणीज्येष्ठेसजीवेकूरवासरे २६ वदनंधारणंश्रोतं

शु ४

वद्विशस्यधारणं अथनालि ^{का}ग्निरास्रकृते अशेषाकृतिकामूले ज्येष्ठाभरणी प्रावे १२ पूर्वाहस्तचतुर्धेन्ये पुनर्वसुमवा
 भिये रिक्ताजयासुपायाहेनालिकास्रविधिप्रभः १३ अथशत्रुवोरबंधनताडनेच ज्येष्ठाभरणीपूर्वाश्लेषामवाक
 पे कुरावेदयुतेलमेकुरमेदारवासरे १४ शत्रुणंबंधने कुर्यात्कणाभिस्ताडनेतया अथशत्रुसंधिः अनुगधामचापुष्पेति
 यद्देतैतिलाभिये १५ लघेशहृष्टिगेष्टम्यं हारपांसंधिरिष्यते अथमयोरंभः मूलाश्रातभेज्येष्ठापूर्वाश्लेषामवा
 सुच १६ भरणाकुरवोरचमेषकर्मरितेवयैः अथमारकवस्तुभक्षणं आश्लेषामवापूर्वाज्येष्ठामूलपाताभिये १७
 भरणासुदिनेमंदेतप्रीयान्मादकंमथ अथनवांगनाभोगः प्रथमाभिरामः शक्तपास्तेज्योत्त्राकरेनिषि अथगीतक
 त्पारंभः रेवत्यामनुराधायांधनिष्ठादिद्वयेकरे रोहिणीयुगलेपुष्पे शुभरेगीतनर्तने १८ अथनटनर्तककृत्ये मृगा
 श्रोहिणीपुष्पेपुनर्भेश्वरात्रये चित्रात्रयोत्तरासूलेकृत्यंसहारजीविनां १९ अथइंडीभिमृदंगादिकरवाद्यं हस्तत्रये
 नुराधोत्पुनर्वसुपुगेष्टिभे अवत्रयेमृगेर्केहिभुभेपूर्णाजयासुच शुभेइंडीभेय्यादिकरवाद्यंसमीरितं अथवंगायं
 सुखवाद्यंक्रियाशुभा ज्येष्ठाभरणीमूलपूर्वाश्लेषामवासुच रिक्तातियोचपायाहेसुखवाद्यंप्रशस्यते अथमृगया अ
 श्लेषाभरणीपूर्वाज्येष्ठाश्रुतिमूलभे विषावायांचपापेहि यायादावेदकेन्द्रयः २० अथजलपत्रमार्गक्रिया पूर्वा
 वाढामचामूलेशातपुष्पेववारिणी लघो व्याकिंऊजेवोरजलपत्रक्रियाशुभा २१ अनुगधामचाहस्तरेवतीहस्तरात्रये
 रोहिणीयुगलेपुष्पेधनिष्ठादितयेतया २२ पूर्वावाढाभिषेभेचशुभेमासिशुभेदिने वापीकूपतदुगानामारंभः क
 थितेवयैः हस्तश्रित्रोत्तरामूलनुराधारेवतीद्वये विषावारोहिणीपुष्पेष्टारामासिर्मृगेशाते २३ अथनौकाकृत्ये ज्ये
 ष्ठामवाविषावाश्रोहिणीभरणीद्वये अश्लेषावविषायात्यनत्तरेर्केरगोभृगौ २४ मूलप्रेसतियौनावोचदनेतारणं
 सुभं अथसामान्यतः पशुकृत्येरत्ताव तज्जाष्टमीममारित्तोरोहिणीमृगरात्रये २५ चित्राव्यश्वरांभोमेपशुनांस

१८

१९

वं कर्मव प्रवेशानिर्गमौचापिनत्याजोनिजयोनिभे अथोष्णमहिषादिकृत्य धनिष्ठाहितयेष्टर्वाषाढानिर्यश्चुखोदुष
 मज्जादिमहिषोष्णाणां कृत्यं चाद्यतरीशुनां ज्येष्ठास्वात्यस्थिभेषु पुनर्भेत्तोहिणीकरे उत्तरासुशुभं कृत्यं श्रेणिणाचनचा
 रिणा ११६ कुरादेव्याचमुखाणां कृत्यं नववलीयमां अथयत्तिकृत्यं शुभादेसरवौनिर्यश्चुखेवेष्टेमुवेपिभे सारिका
 शुक्रमुखाणां यत्तिणां कृत्यं मुन्नमस अथयशुनां क्रयविक्रयौ विष्णुषोरेवतीपुष्येयनिष्ठाशतभेषिभे हस्तेपुनर्वसुज्ये
 ष्ठेयशुनां क्रयविक्रयौ विष्णुषोरेवतीपुष्येयनिष्ठाशतभेषिभे अथसर्ववस्तुविक्रयः विष्णुषोरेवतीपुष्येयनिष्ठाशतभेषिभे
 पूर्विकात्रयं ११७ विक्रयः सन्निधावेषुकर्तव्यो न क्रयः शुभः अथपृथक्तेजादिभूमिक्रयविक्रयौ जीवेपुकेचनेदासुप
 र्णायां मूलभेदगे ११८ पूर्वोष्णामयोत्पन्नविष्णुषोरेवतीपुष्येयनिष्ठाशतभेषिभे अथयशुनां क्रयविक्रयौ ११९ अनु
 राधां जरापुष्येरेवतीरोहिणीमूगे ॥

हस्तचित्राश्विमेकुर्याद्वालिज्यं दिवसे शुभे । १२० । अथ निधिद्रुमादिबृहिसंगहो पुष्ये मगे नु
 राधायां श्रवणत्रितये शुभे । पुनर्मेत्येविशाखायां निधेर्बृहिस्रसंगहः । १२१ । धनिष्ठाकाविशा
 खाख्ये रवाषाढामिधेऽप्यभे । रोहिण्यां च निधेर्भूमौ स्यात्पने शुभमीरितं । १२२ । श्रवणादित्रि
 मचित्राचतुष्के रेवतीद्वये । पुनर्वसुमगे पुष्ये शुभो द्रव्यप्रयोगकः । १२३ । संक्रांतौ बृहियो
 गतुहस्तक्षरि विभौ मयोः । न च ग्राह्यमलं यस्मात्तदंशे तत्स्थिरं भवेत् । १२४ । रूणच्छेदं कु
 जे कुर्याद्दिनं देयं न वै बुधे । अथ धान्यविक्रयः । रोहिण्यां विक्रयः शस्य धनिष्ठाशतभोत्त
 रे । १२५ । रससंग्रहणं श्रेष्ठं तोयारं भोदितो दुधु । अथ धान्यबृहिप्रयोगः । विशाखारोहिणी
 ज्येष्ठा पुनर्भेस्त्रिशतत्रये । १२६ । अतरे स्वातिपुष्ये तु धान्यबृहिः शुभोरिता । अथ हलप्रवा
 रुः । पुनर्वसुद्वये मूले अतरे रोहिणीद्वये । हस्तत्रये नु राधायां रेवत्यां श्रवणत्रये । १२७ । त्रिषो
 वारे शुभे । श्विन्यां हलप्रवरुणं शुभं । अथ हलचक्रं । सूर्यस्य भुक्तं नक्षत्राद्रामाष्टकनवाष्टकं
 । अशुभं च शुभं ज्ञेयं हलचक्रे क्रमेण भुक्तं । अथ वीजोपि । हस्तत्रये मघापुष्ये अतरे रोहिणीद्वये ।
 १२८ । धनिष्ठा रेवती युग्मे तथा मूलानु राधयोः । शुभे वारे तिथौ श्रेष्ठा वीजोपि स्वयं राहुभात ।

१९
१९

३२। अष्टाग्नीदुत्रयैचैकत्रयैदुत्रिचतुष्टयं। असम्भुमंक्रमदत्तेयंदिनहंफलिवक्रगं। ३३। हस्तत्रयोशरा
मूलेधनिष्ठा रोहिणीमगे। पुष्योऽप्यनुराधांत्ये मघायां शुभवासरे। ३४। त्यक्त्वा रिक्तां शनिं भोमं शस्यसां
कुरोपलं। अथ जलसेवनं। शस्यारोपोदिते काले हित्वा शार्क मघां करं। वृत्तशस्यलतादीनां प्रशस्तं जलसे
वनं। अथ धान्यछिदा। पूर्वोत्तरा मघाश्लेषाज्येष्ठाद्रौ श्रवणद्वये। ३५। भरणीदितये मूले मगे पुष्ये करत्रये। धा
न्यछिदा शुभा रिक्तां हित्वा भोमशने श्रवणौ। ३६। अथ कलमर्दनं। अनुराधाश्रवे मूले मगे पुष्ये करत्रये — — —
— — — — — रेवत्यां च मघात्रिभे ज्येष्ठायां चैव रोहिण्यां शुभं स्यात्कलमर्दनं। ३७। रोपणोदिते नक्षत्रे वासरे मदिरेक
षे। अन्नस्नानयनं पुष्यफलाद्युत्तारलं च सत। अथ सूपाद्यन्नादि। मूलाचित्रानुराधासु विशारवाकृतिकामगे। उ
त्तरारोहिणीज्येष्ठा रेवतीषु पश्चि क्रिया। त्यक्त्वा त्यं बुचरं लग्नं पक्षरं धातिधिं शनिं। अथ नवान्नप्राशनादि। हस्त
चित्रानुराधां त्ये रोहिणीश्रवणद्वये। मगाप्यनुराधास्वके शुभे वारे तिथावपि। त्यक्त्वा रिक्ता ममां नंदं गं रमू
लविषां धादि। नवान्नस्नानविधानं च प्राशनं फलमूलयोः। ३८। अथ धान्यस्थितिः। पुनर्भूमिगशीर्षे त्ये नुराधाश्र
वणद्वये। हस्तत्रयेऽप्यनीपुष्ये रोहिण्यामुत्तरात्रये। ३९। गुरोश्चक्रै रवी। दोसतकोष्ठादौ धान्यरत्नलं। अथ वीजसंग्र
हः। हस्तत्रये पुनर्वस्यो रोहिण्यां श्रवणद्वये। स्थिरलग्ने शुभे वारे विचंद्रे वीजसंग्रहः। स्वातौ मूले च हस्ते ते भाश्रषा
ढाद्वये मगे। रोहिण्यां कुशकोष्ठांतर्हान्यसंरत्नलं शुभं। अथ धर्मक्रिया। रेवतीदितये हस्तत्रितये रोहिणीद्वये।
श्रवत्रयोत्तरापुष्ये पुनर्वस्ये नुराधयोः। ज्येष्ठाश्रवे दुस्ये पुनर्भूमिगशीर्षे। लग्ने जीवयुते जीववलिषेध
र्ममाचरेत्। अथ शांतिकादिकर्मा पुनर्वसुद्वये स्वातौ शुक्लरे श्रवणत्रये। रेवतीदितये हस्ते नुराधारोहिणीमगे। शां

१९

तिकं पौष्टिकं कर्म पुण्याहे कीर्ति विवधैः। रवौ बुधे भौमौ मंदे चंद्रौ भौमौ गुरावगौ। ५०। केतौ च सूर्यभाद्रे यंप्रत्येकं
 मंत्रयंत्रमातु। होमाहुतिः खलेनेष्टाशुभदाशुभखेचरे। अथ वक्रिवासफलं। तिथिं वारयुतां सैकां चतुर्भिर्भजिये
 दध। शेषेभ्यश्च गुरौ भौमौ वक्रिवासः शुभप्रदः। नेष्टः स्वर्गत्वेकशेषे द्विशेषे धान्यनिष्कृतः। ५१। अथ मंत्रदीक्षा
 रोहिण्यां चतुरे मों जीवंधनोदितभादिषु। मंत्रदीक्षा शुभे चाह्निग्रहणे व्यागमोदिते। ५२। उफा हस्ताश्विनी कर्त्तुवि
 शास्वाम् गमहे हुनि। शुभे सूर्ययुते रास्तं मंत्रयंत्रव्रतादिकं। ५३। मघाश्रभरणी मूले मगर्हस बुधे घटे। शुद्धमे
 भौमौ तु य्यवीरवेतालसाधनं। अथोषधादि। हस्तत्रये नुराधायां मूले पुष्यश्रवत्रये। मगमरे वती युग्मे पुनर्व
 स्वाविजन्मभे। ५४। अथ रसोत्पादनं। शेंदुं शुक्रे ज्यवा राणां वासरे सत्तिधावपि। द्विः स्वभावे शुभे सप्तमसुद्धधून
 मतिव्यये। ५५। मेषज्यं शुभदं प्रोक्तं योगे वायुष्यदायिनि। विशाखा कृत्तिका मूले धनिष्ठाश्विके रे मगे। ज्येष्ठाया
 माईभे सौम्य वासरेषु रसक्रिया। अथ रससेवनं। हस्तत्रये श्विनी पुष्ये नुराधां त्ये श्रवत्रये। ५६। पुनर्भे मगशाश्वे
 के भौमौ ज्ये रसभक्षणं। अथ वात रोगादौ तैलोपसेवनं। हित्वा श्लेष्मामघामूलं द्वीराश्रभरणी द्वयं। मंदे ज्ये सोमजे तै
 लं तृतीयादित्रिके तिथौ। ५७। अथ रक्तमोक्षणं विरेकवमनानि। हस्तत्रये श्विनी पुष्यशतमे रोहिणी द्वये। श्रवणे चानु
 राधायां ज्येष्ठायां रक्तमोक्षणं। गुरौ भौमौ मार्कवा रेषु कायं शुभतिथौ तथा। विरेको वमनं शुक्रे चंद्रे चैवौ रूमादिषु।
 ५८। अथ तप्तलोहदाहः। शतचित्राश्विनी मूलविशाखा कृत्तिका ईभे। ज्येष्ठाश्लेषे कुजे के गे क्रूरे लोहाग्निभैषजम्।
 ५९। अथ रोगोत्पत्तौ नक्षत्रवशात्कष्टस्पदिनसंख्या। अश्विनी कृत्तिका मूले ज्वरात्तौ निववासरः। रोहिणी उत्तराभा
 द्वा पुनर्वसोश्च पुष्यभे। ६०। उफायां वासराः सप्तमघायां विंशतिस्तथा। शतमे भरणी चित्राश्रवचैकादशस्मृताः।

॥८८॥ धनिष्ठायां विशाखायां हस्तभेपक्ष एव च । मासं मगोत्तराषाढौ कृष्णार्दत्यानुराधयोः ॥८९॥ पीडां भुक्त्वा हि
 नैकलैः सुखी स्यात्तदनंतरं । अथ रोगोत्पत्तौ नेष्टफलं । पूर्वत्रिये तथा श्लेष्वाज्येष्वाद्रि स्वातिभेदेषु । रोगोत्पत्तिर्भवे
 धस्य मरणं तस्य निश्चितं । अश्लेषा भरणी मूले स्वातिपूर्वादिभेदतथा । शतभेपापवारे च प्रतिपद्वा दशादिने ॥९०॥ च
 तुर्दश्या तथा षष्ठायां पौर्णिमायां ज्वरीतुयः । सनरो मृत्युमाप्नोति स्ववैधेनापिरक्षितः ॥९१॥ अथ रोगाद्युपद्रवे सति
 दोषज्ञानं प्रसक्तगतात् । मघे तु पित्तदोषः स्यात्सुन्ना शोत्रविवर्णता । वृषे स्वदेवतोद्भूतो दुः स्वप्ने नेत्ररुज्वरः ॥९२॥
 महामाया भवो दोषो दंष्ट्रवे लानिलज्वरः । ककटे शाकिनी दोषो मोनं हास्यं चरोदनं ॥९३॥ सिंहदोषो बुधे तो स्यो वै
 मनस्ये हि मज्वरः । कन्यायां रेवत्यो दोषो अथाक्रोधो रुचिर्भवेत् ॥९४॥ तुलायां क्षेत्रपालस्य दोषः संततिपीडनं ।
 नागदोषो लिभे दाहो देहे स्मिन् बुद्धिनाशनं ॥९५॥ दोषो धनुषि देहो त्यः द्रोको वयकि जाज्वरः । तुल्यप्रेतभवो दोषो दे
 हपीडा घटे भवेत् ॥९६॥ दोषो मीने तु योगिन्या ज्वरो मानसा विभ्रमः । तल्लगने तत्र चंद्रवासे यं फलमुदाहृतं ॥९७॥
 अथ प्रसक्तगते ग्रहवशा दोषज्ञानं । क्षेत्रपालभवो दोषो लग्नां त्ये चाष्टमे रवौ । लग्नादिनिधनां त्ये ज्ञेयभो देवी
 समुद्भवः । देवदोषस्तु यामित्रे रिष्के चित्राशखंडिजे । अंत्ये वा सप्तमे श्रुक्ते दोषो भो देवतोद्भवः ॥९८॥ वाता मयस्तु
 शारीरो रिष्क यामित्रगेशनौ । सिंहकानंदने रिष्के सप्तमे प्रेतसंभवः ॥९९॥ लग्नादष्टम्युरिधमं त्ये पापे स्व
 देः स्वके कुले । विशेषस्तजले मृत्युमायुषां दोष इति ॥१००॥ सूर्ये हलाहले भौमे शस्त्रे मंदे जलोर्मिभिः । राहो
 रोगैर्मृतानां स्पृष्ट्वा प्रापोक्तिर्भवेत् ॥१०१॥ दशमस्य बुधे मार्गदेव्याः प्रेतभवो गुरौ । श्रुक्ते दोषः स्वदेवो त्यः
 पापे दुःशाकिनीभवः ॥१०२॥ स्वर्त्स्वगोत्रजो दोषो मित्रर्त्स्वजनोद्भवः । अथ रसादिषु बलिषु वासरेषु वा दोषः ॥

कुदृष्टि संभवः सूर्ये पितृ दोषो निशाकरे । मंगलेशा किनी दोषो यो मदेवी भवो बुधे । ८४ । गोत्रदेवी भवो जीवे
 देया भूमि वलित्यजेत् । शाकिनी डाकिनी भूत दोषे तच्च त्वरे तथा । ८५ । तत्तद्देशे तदा दोषो च त्वरे धारयेदतिं
 गोत्रदेव्युद्भवे दोषे कुलदेवीं प्रसजयेत् । ८६ । पितृ दोषे तु कर्त्तव्यो नारायण वले विधिः । प्रेतश्राद्धं त्रिपिंडाख्यं वि
 सोत्सर्पणमेव च । ८७ । अथ सर्पदंशने दोषः । विशाखा कृत्तिका मूले रेवत्या श्रमिष्ठा सुच । रूक्षे श्लेषा मिधाने
 च सर्पदंशने जीवति । ८८ । अथ रोगविमुक्तस्नानं । मया पुनर्वसु स्वाति रोहिणी धृतरात्रये । अश्लेषायां च रेवत्यां
 भार्गवे चंद्रासरे । ८९ । न स्नायाद्दोगानि मुक्तः शुभे चंद्रे तथैव च । रिक्तायां शक्र निभौ मार्कवासरं च रलग्नके । ९० ।
 दुष्ट चंद्रे तथा विष्णु पाताद्यैर्दूषिते हनि । रोगमुक्तो नरः स्नायाद्दानं कुर्यादिदं नंतरं । ९१ । अथ रक्तमोक्षणं नंतरं स्ना
 नं । पौष्टिके रक्तमोक्षे तु स्नानकाले शुभे दिने । रोगिणो कथिरस्त्रावे निंद्य काले तु तस्मिन् । अथ रोगनिमुक्तवहिर्ग
 मनं । सद्यरेगमनोक्तर्त्त सतिथौ शोभने विधौ । सल्लग्ने रोगमुक्तस्य वहिर्निःसरणं शुभं । अथ होलिकोत्सव
 स्नानं । राज्ञः पुरो पिसचंद्रे शोभने च शुभे तिथौ । होलिकानंतरं स्नायाद्द्विमंदारदिने प्रजाः । ९२ । अथ मल
 क्रियाः । ज्येष्ठा श्रमिष्ठा रक्षा मूला श्लेषा मघा मधे । जया एणसु सद्यरे सा के शीषे दिव्यंगके । ९३ । जीवे च अ
 वले ज्येष्ठा पुनर्वसु मिधे शते । त्यक्ता शनैश्चरं भौम भूतां च तिथि मध्यमी । ९४ । भद्रा जन्म मासे च कृत्तिकां च
 विलग्नं चाष्टमं रविं । नाडी भं च यथा योग्यं कुर्याद्विष्यपरीक्षणं । ९५ । भरण्या श्रमिष्ठा श्लेषा रक्षा ज्येष्ठा रव्यमूल
 भे । कूरे कृत्तिकां च गोः पापे हित्वा कलमहिग्रहः । अथ नराश्वपशूनां दमनं । कृत्तिका रेवती पुष्य स्वाति हस्त श्रव
 द्ये । मृगे कर्क रे विपुंस्क लं शस्तं गो नर वाजिनं । ९६ । अथ सेतुबंधः । अतरे रोहिणी स्वाती मृगे कर्म मंगलं तु

२१ शौ। सेतुनां वंधनं शस्तं शुभे लग्ने शुभे हिते। २००। अथ जिनाचार्यकपाखंडक्रिया। उषाश्विनीमृगश्वि
 तौ पुनर्भवेष्टवणत्रये। जयापुणसुशुक्रे। ज्येष्ठपुनर्वसुद्वये। चार्वाकजिनपाखंडमंडलीकरतुं शुभं। अ
 २१ पलवणकृत्यं। लवणारंभकृत्यं तु भरणी रोहिणीश्रवे। शनिवारं देवाश्वेष्टं जन्मवारं शनिदिने। २१। अथ शौ
 लषनदकर्म। चित्राश्रिहिणीपुष्यश्रुतरेष्टवणत्रये। शुभाहेकैच शौलषनदकृत्यं समाहितं। २१। अथ तैलपत्र
 ककृत्यं। धनिष्ठाश्विकरेचित्राऽनुराधापुष्यभेदथा। ज्येष्ठायां च पुनर्वसुवारे वत्सं भवामसरे। तैलपत्रक्रियाशक्ता
 हित्वा रिक्ता ममापि। २१। अथ कुंभकारकृत्यं। पुनर्वसुद्वये हस्तधनिष्ठाश्विकरेत्रये। अनुराधाश्रवे ज्येष्ठे स
 सूर्यसोमवासरे। तथा च शौदये प्रोक्ता कुंभकारक्रिया बुधैः। २१। हस्तषट्के श्विनीपुष्यरे वत्सं भवणत्रये। पुनर्भवे
 हिणीयुग्मे सत्रधारक्रिया तस्मादिति स्त्रनधारकृत्यं। अथ स्वर्णकारकृत्यं। श्रवणत्रये श्विनीपुष्यमृगहस्तचतुष्ट
 ये। कृत्तिकायां पुनर्वसुशुभलग्ने तिथावपि। हेमकारक्रियाशक्ता हित्वा बुधशने श्रवे। २१। अथ लोहाश्म
 मल्लानां कृत्यं। स्वातोः ~~ज्येष्ठाद्वये मूलोचित्राश्रिभरणीत्रये। मल्लो लोहाश्मनां कृत्यं पापे वा हि स्थि~~
 शौदये। २१। अथ नापितकृत्यं। ज्येष्ठाहस्तत्रये कर्णत्रितये श्विभृगोत्पमे। पुनर्वसुद्वये हित्वा रिक्ताषट्कृत्तिका
 तिथिं। २१। सदा रेनापितानी च चतुरादिसकलाक्रिया। अथाभीरजनकृत्यं। विशारवायां पुनर्भवे ज्येष्ठाहस्ता
 श्विनीमृग। २१। शुभाकर्णत्रये पुष्यजे केजोवसे भक्रिया। २१। अथ चौरकृत्यं। विशारवा कृत्तिकापूर्वमूलोर्श
 भरणीमघे। अश्लेषा ज्येष्ठयो मंदिभोमयोः शकुनेर्वले। २१। लग्ने वादशमे भौमे चोय्यंसिद्धयलब्धये। अथ मु
 हूर्तशौलग्नादि तिथ्यं ताभां वलावलज्ञानार्थं गुलायोगे गोक्षात्रिंशद्वलः स्मृतः। इति श्रीमद्देवशरवलहरिशंकरसरि
 सेनुदेवशरवलगावतिविरचिते मुहूर्तगणपतो अनेककाव्यलिङ्गमुहूर्तनीप्रकरणम् ॥ २१ ॥ ॥ ॥

अथ संक्रांतिप्रकरणं । संक्रांतिर्भानुवासस्याद्घोराख्याभरणी मघे । एवत्रियेन नक्षत्रे श्राणं सुखदा स्मृता
 १ । सोमवारे भिज्जित्पुष्पाश्विनी हस्ते पुभास्वतः । संक्रांतिः काथिता ध्वंस्ती विशां सौख्यप्रदायिनी । २ । अवणदिवि
 भस्वातौ पुनर्वसुः कुजे हनि । या भवेत्सा तु चौराणं सौख्यदात्री महोदरी । ३ । बुधा हेयखरे वत्सा भगो वित्रा नुराध
 जाः । सा तु मंदाकिनी नाम्ना नृपाणं सौख्यवर्द्धिनी । ४ । हहस्पतौ यदा याता रोहिण्यं च तत्रात्रये । तदा मंदाभिधाज्ञे
 या विप्राणं हितकारिणी । ५ । भगो वारे विशाखायां कुक्षिकायां च या भवेत् । सा तु मिश्रेति विख्याता पशूनां प्रीति
 दायिनी । ६ । शनो मूले तथा श्रिया मश्लेषा ज्येष्ठयो रपि । या भवेत्शतसी सा स्यादंत्यजाणां सुखावहा । ७ । आद्येऽह
 न्शके राज्ञो द्वितीये हंति वै दिजात् । तृतीये वैश्यकान् च हंत्ये संक्रांतिः श्रद्धवर्त्तकान् । ८ । प्रतिया मं कमाद्रात्रोपि
 शाचान् राक्षसान् नटान् । पशुपालगणं हंति प्रभाते सर्वलिंगिनः । दृष्ट्वि के वृषभसिंहे कुंभे विष्णुपदी स्मृता । षड
 शीतिमुखामीने कन्यामिथुनधन्विषु । ९ । प्रोक्तं याम्यायनं कर्के मकरे चोत्तरायणे । विषुवाख्या तु लेमेषे संक्रां
 तिः समुदाहृता । १० । पुण्याः षोडशनाऽस्तु पराः पूर्वस्तु संक्रमात् । त्रिंशत्कर्कटके पूर्वी श्रुत्वा रिंशत्परा मृगो । ११ ।
 मध्याह्नादुत्तरां पुण्याः प्राक् निशीथास्तु संक्रमात् । निशीथादूर्ध्वकाले तु मध्याह्नात्प्राक् परे हनि । १२ । चेन्निशी
 थाद्वह्ने पुण्यं परं सर्वविभागयोः । अस्तादूर्ध्वं तु मकरे रात्रौ संक्रमणं रवेः । १३ । तदात्तरदिने पुण्यं मध्याह्नात्प्राक् प्रकी
 र्त्तितं । यदास्तयेदियात्पूर्वं के के संक्रमते रविः । १४ । तदा सर्वदिने पुण्यं परं तत्रैतरे हनि । १५ । मकरे स्तामिता दूर्ध्वं सं
 क्रमे तत्परे हनि । १६ । कर्क संक्रमणं सूर्योदयात्प्राक् घटिकात्रयात् । तदा सर्वदिने पुण्यं तद्दूर्ध्वं तत्परे हनि । १७ । आ
 दौ विष्णुपदे याम्ये मध्ये तु विषुवा मध्ये । षडशीतिमुखे सौम्ये यने पुण्यं तदुत्तरे । सायनस्य रवे वापि यदा संक्रमणं

२२
 २२
 भवेत् तस्यैवाधिकं पुण्यं रहस्यं विदुषां हि तत् । पुनर्वस्त्रविशाखाचरोहिणीचोत्तराष्ट्रहृत् । सुमितं तत्र सं
 कांतौ वाणवेदमुहूर्तकाः ॥ २० ॥ भरण्याश्रिताशेषा स्वाति ज्येष्ठा जघन्यभं । संकांतौ तत्र दुर्मितं मुहूर्तौ वाणभू
 मिताः । शेषभानिसमाख्यानि संकांतावध्यसाम्यता । मुहूर्तास्त्रिंशदत्रोक्ताः फलं चंद्रोदये पितृ ॥ २१ ॥ अथ विंशो
 पकाः कर्कसंकमेदिड्युतारवो । चंद्रेन खागजाभौ मेवुधेकाः सायकाः शनौ ॥ २२ ॥ अष्टादशमिताः शुक्रे तत्संख्या
 गुरु वासरे । नेष्टः सुप्तो रविधनगि तेतिले च चतुष्यदे ॥ २३ ॥ किंतु घ्नं कोलवेति छनरा कुनो संक्रमेच्छुभः । गरादि
 पंचके मध्यश्रोपावष्टोर्ध्ववर्षले ॥ २४ ॥ सिंहो व्याघ्रो वराहश्च खरे भौ महिषो हयः । श्वो जोगौः कुक्कुटो वाहाः संकां
 तः क्रमशो बवात् ॥ २५ ॥ अथैतपीतहृत्पांडुरक्तश्यामं च मेचकं । चित्रं कंवलदिकमेधसंनिभं क्रमतो वरं ॥ २६ ॥ भु
 शंडी च गदाखड्गो दंडः कोदंडो तोमरो । कुंतः पाशां कुशो स्त्रां च वाणश्चैवायुधं क्रमात् ॥ २७ ॥ अन्तं च पायसं भैक्ष्यं पक्वान्नं
 च पयो दाधि । चित्रान्नं गुडमध्वाज्यशर्करा भक्ष्यं क्रमात् ॥ २८ ॥ कस्तूरी कुंकुमं चैव चंदनं मध्वं रोचनं । यावुको तु म
 शे वापि हरिद्रांजनको गुरु ॥ २९ ॥ कर्पूरश्चेति विज्ञेयं संकांतेष्वविलेपनं । अथ जातयः । देवभूतो रगा पक्षी पशुरेण
 छिजः क्रमात् । क्षत्रियो वैघश्चैव शंकरो जातयस्त्विमाः । पुनरागजातिवकुलकेतकी बिल्वकार्कजं । हवीं जम
 ल्लिका पुष्पपाटला च जपा क्रमात् ॥ ३० ॥ अथ भरणानि । नृपुंरं किंकिनी मुक्ता विद्रुमं कंकणं मालाः ॥ ३१ ॥ गुंजा वरा
 टकानीलं वज्रं मृषांगरुक्मकं । अथ वयोसि । वाला कुमारिका रं उमध्याप्रोढा प्रगल्भिका ॥ ३२ ॥ वृद्धा वंध्याति
 वंध्या स्यादस्वताद्योगिनी वयः । अथ संकांतेर्वाहनादीनां फलं । वाहजात्यायुधाहारादीनां तद्वृत्तिजीविनां ॥ ३३ ॥
 विनाशः स्याच्च संकांतेर्वस्त्रादीनां महर्घता । स्थितौ पावेष्टसुप्तानां तथा ज्ञेयं विनाशनं ॥ ३४ ॥ अथ प्रतिमासं संकांतौ

जन्मसर्वशास्त्रं। संक्रांतिदिनमासपूर्वनिक्षत्रात्रिषुचेत्स्वभं। मागेदियस्ततः षट्सुसौख्यं पीडाततस्त्रिभे।
 ३। ततो गमे सुखं ज्ञेयमर्थहानि त्रिभे ततः। शेषैः पादुधनि प्राप्तिरेवं मासेफलं कमात्। यस्य चेज्जन्मनक्षत्रं शु
 भवारे शुभं भवेत्सुभं। पापवारे त्वसत्पौलं मासि मासि फलं लिदात्। अथ षट्संक्रांतौ दानं। संक्रांतिदोष

करलानि	बल	बालव	केतव	तैत्तल	गर	बालज	बिछि	शकुनि	चतुष्पद	नाग	किंस्तुघ्न	शांत्पथं	त्रिकोणं	त्रिभुजं
वाहनानि	सिंह	व्याघ्र	वराह	खर	गज	महिष	अश्व	ध्यान	अज	गो	कुक्कुट	शूलकं	तिलेषु	संलिखे
वस्त्राणि	श्वेत	वीत	हरित	पांडु	रक्त	श्याम	मेघक	चित्र	कंवल	दिग्	मेघाभं	अंकुश	दध्यात्	तत्सहि
शस्त्राणि	मुष्टांडी	गरा	खड्ग	दंड	धनु	तोमर	कुंत	पाश	अंकुश	अस्त्र	वाण	रणकं	प्रधा	धिमाससह
मह्याणि	अन्न	पायस	भक्ष्य	पकान्न	उप्य	दधि	चित्रान्न	गुड	मधु	आज्य	शर्करा	यमासको	असंक्रांतिर	
बिलोपनानि	कुक्कुट	कुंकु	चंदन	मृत्	गोरोचन	यावक	जेठुमर	हरिद्रा	अंजनं	अगरु	कपूर	मातोयो	मासश्चेत्सोधि	
जातयः	देव	भूत	सर्प	पक्षी	पशु	मृग	विप्र	क्षत्रिय	वैश्य	शूद्र	शंकर	मासकः	परमासाऊयो	
उष्याणि	उन्नाग	जाति	बकुल	केतकी	विल्व	अर्क	हवा	कमल	मल्लिका	पाटलि	जपा	ज्ञेयः	प्रायश्चेत्त्रादिसप्तसु	
आभरणानि	नेत्र	किंकि	उत्की	विडम्ब	कंकण	माला	उज्जा	वरा	नील	हीरक	गरुडक	१४१।	दिसंक्रांतिः	हवाचिः
वयांसि	वाला	कुमा	रंदा	मध्या	प्रौढा	प्रगल्भा	हंदा	वंधा	वंधा	वंधा	योनिनी	स्वात्कदा	चित्कार्तिकेन	

देहाधिमासद्वयं भवेत्। १४२। मलमासाविति ज्ञेयौ गार्हितौ सर्वकर्मसु। अथ तारादिवृत्तादये प्रांवलम्। तारा
 यावलतश्चांद्रं वलं सूर्यस्य चांद्रतः। सूर्यतः सर्वखेदानां वलं ज्ञेयं शुभाशुभं। इति श्रीमद्देवशेरावलहरिशंकर

२२
२३

सुखदैवज्ञरावलगाणपतिविरचिते मूहृत्तंगे पत्तो संकांतिप्रकरणं द्वादशमं १२ अथ गोचरप्रकरणं
 लिख्यते । अथ नराणां जन्मशरोः प्रत्येकं स्यात् न फलानि । गमो हानिर्धनं रोगो दैन्यं सौख्यं गती रुजः । पापं
 सौख्यं धनं पीडा फलं भानोः स्वजन्ममात् ॥ १ ॥ पुष्टिर्वित्तं श्रियो रोगः सुखं लाभो धनं रुजः । मानं सौख्यं
 श्रियः पीडा चंद्रस्यैतत्फलं कमात् ॥ २ ॥ भीतिहानिः श्रियो वैरं रुग्णता भौकार्णमेव च । पापं रोगः सुखं शोको
 भोमस्यैतत्फलं स्मृतं । धवं धोलाभोभयं वित्तं शोको लक्ष्मीः संयं धनं । रोगो भोगः सुखं वाधा फलं चैतत्
 बुधस्पतु ॥ ३ ॥ भीतिं रुग्णयो लाभः शोकः सौख्यं रुजस्तथा । मनो दैन्यं धनं रोगः फलं चैतद्ब्रह्मस्पतः
 ५ ॥ सुखं वित्तं धनं सौख्यं रोगः पीडा विपत्सुखं । धर्मो दुःखं धनं लाभो फलं श्रुक्स्पकीर्तितं । ६ ॥ भीतिः शोकः श्रियो
 दुःखं हानिः सौख्यं भयं रुजः । पापं शोको धनं कलं शनरेतत्फलं कमात् ॥ ७ ॥ हानिर्वयो धनं वैरं शोको वित्तं विपद्भुजः ।
 पापं वैरं सुखं हानिः नीराहुकेत्वोः फलं कमात् ॥ ८ ॥ अथ शुभफलदायकाः । शुभा एकादशे सर्वत्रिषट्कदशगोर
 विः । षट्त्रिंशं स्यां धरापुत्रराहुकेतुशनेश्वराः । ९ ॥ दशसप्तत्रिषट्काद्यसंस्थितश्चंद्रमाः शुभः । शुक्लपक्षे तु नवमो
 द्वितीयः पंचमोऽपि च । १० ॥ दिग्घातश्चिचतुः संस्थो गोचरे शुभदो बुधः । बृहस्पतिः शुभः प्रोक्तो हि पंचनवसप्तमः ।
 एकद्वित्रिचतुष्कं च नवाष्टव्ययगोभृगुः । ११ ॥ अथ रव्यादीनां कर्मवेधः । षष्ठं द्वादशमो विद्धे दशमं तु यगो ग्रहः ।
 १२ ॥ तृतीयं नवमं सूर्यं लाभस्य पंचमस्तथा । अथ चंद्रस्य द्वितीयः सप्तमं चंद्रप्रथमं पंचमस्तथा । षष्ठं द्वादशमो विद्धे
 दृष्टं लाभसंस्थितः । तृतीयं नवमस्तु व्योदशमस्या नगंसदा । १३ ॥ तृतीयं द्वादशं षष्ठं नवमो व्यथलाभगं । विद्धे तं
 चमगोभोमं राहुकेतुशनेश्वरः । १४ ॥ द्वितीयं पंचमस्तु यस्तृतीयो नवमो रिंगं । आद्योऽष्टमबुधं स्वस्थमष्टमोऽप्यगत्राय

२२

गं ॥ १६ ॥ द्वितीयं गुरुमंत्यस्यः पंचमंतुर्यगोळमः । लाभांगसप्तगं त्रिस्थो नवमंदशमोग्रहः ॥ १७ ॥ भार्गवं चाद्यमष्टस्यं त्रिगमाद्यो
 रिगोत्थगः । खस्यस्तुर्यं च लाभस्यो नवमं त्रिगमाद्यगं ॥ १८ ॥ द्वितीयं सप्तमः खेटो नवमः पंचमंतथा । पंचमं चाद्यमं विद्योत्क्रमवे
 धउदाहृतः । अविहः ७ भदः खेटो नववेधस्तातपुत्रयोः । निघस्यानगतो पीठो विहश्चेत्सविलोमतः ॥ १९ ॥ हिमाद्रिखंधयोर्मध्य
 खेटोर्द्वेधको भवेत् । अन्यत्र जन्मराशेस्तु विज्ञेयो । वेधवेधको ॥ २० ॥ अथाष्टकवर्गानुसारेण ग्रहफलं । स्वाष्टवर्गं यदाखे
 टाधिकरेखकराशिगः । तदा गोचरदुष्टो विम्रेष्टो नात्यकरेखगः ॥ २१ ॥ सत्फलो पीहितः पापैः सोम्येष्टो व्यसत्फलः । तावुभौ
 निष्फलौ ज्ञेयो गोचरे जातके पितृ ॥ २२ ॥ शत्रुत्ते त्रेततः खेटो नीचगोप्यस्तगोपिवा । निष्फलः सोपि विज्ञेयः शत्रुदुष्टो पितृदृष्टः ।
 २३ ॥ राशिभोगमानं । मासं शुक्रो बुधः सूर्यः साह मासं मही सुतः । गुरु रव्यंतमः साह राशिः साह विक्रयं ॥ २४ ॥ सपादहिदिनं च
 द्रुः प्रायः खेटभोगकः । अथ ग्रहणं फलसमयः । राशे राक्षसैकुजः सूर्यो मध्येष्टकवृहस्पति । अंत्ये चंद्रः शनिज्ञेयः फलदः स
 वृद्धा बुधः । सूर्यः पंचदिनात् पूर्वशोतरश्मिर्घटी त्रयात् ॥ २५ ॥ भोमो घस्त्राष्टकादवकिंशुकज्ञौ सप्तवासरात् । गुरुमोसहया
 चैव षण्मासान्तु शनैश्चरः ॥ २६ ॥ राहुमासत्रयादेव्यराशौ तु फलदाः स्मृताः । राशिनन्तत्रे संघिः स्यात्फलदाश्च वमेष्ययोः ॥ २७ ॥
 राशिनन्तत्रगाः खेटाः पूर्वयोश्च द्विलोमगाः । ग्रहणं जन्मभास्त्रेष्टकदशोकादशवर्त्रिगं ॥ २८ ॥ मध्यमं पंचसप्तश्विनवमस्या
 न संस्थितं । नेष्टमं व्याष्टतुर्यस्यं जन्महेतुमिति भवेत् ॥ २९ ॥ जपात्सुवर्णं गोदानाच्छांतिश्चादर्शनाच्छुभं । अथ विषमस्य ग्रहे
 विवर्ज्यते । आखेटो कालत्रयचिह्नं दूरदेशगमोत्तपैः । दुष्टवाजिगजाशोहोगमनं परमं दिरे । न कार्यं साहसं कर्म विषमेषु ग्र
 हेषु च ॥ ३० ॥ यखेटा गोचरे दुष्टादशायां स्वाष्टवर्गके । जपदानादिना ते स्युः प्रसन्ताः स्नानतोपि च । मालिक्यधेनुगोधूमाहे
 मंताम्रगडों बुधजं । चंदनं चोवरं रक्तं देयं भास्त्रमुदेनपैः । मुक्तासौंषं सितं वस्त्रं राखवं रास्यतंडुलान् । कर्पूरं गोयुगंदद्या
 तद्वत्कुंभं विधोर्मुदे ॥ ३१ ॥ प्रवालहेमगोधूमारक्तं वा सो कलं रुषं । करवीरं गुडं ताम्रं मसूरान्भोमतुल्ये ॥ ३२ ॥ कोस्पनीलाव
 रं हमंगजदंतं गरुडं मत्तं । मुद्गाज्यं सर्यकापुष्पं दासीप्रीत्यै बुधस्पच ॥ ३३ ॥ हृदि शश्वसिताहमपीतं धान्यं तद्यावरं । लवणं पुष्प
 रागं श्वदेयो वारचस्पतेर्मुदे ॥ ३४ ॥ धेनुश्चित्रावरं वाज्यं श्वेताश्वोहमंतंडलाः । सुगंधरजतं वज्रं प्रदेयं प्रीतये भृगोः ॥ ३५ ॥ तिला

२४

स्तैलंतथा माषा निद्रनीला सिता वरं। कृष्णं गंगं महिषीला हं स्वर्णं दिव्यं अने मुदे। ४१। गोमेदं तुरगं खड्गं नील वस्त्रं च कंव
 लं। स्वर्णं तैलं तिला न्द्रया त्सै हिकेय मुदेन पः। ४२। कस्तूरी कंवलः शस्त्रं धा गो वैडूर्य कांचने। तिला स्तैलं मही पालैः प्रदेयं
 केतु तुष्टये। एला यष्टि मधुधर शीरता म्र पुष्पां कुंकुमैः। स्नानं मनः शिला देवं दारु भीरु वि तुष्टये। पंच गन्धे भ
 दानां वृशं ख स्फटिक मुक्ता मिः। कुमि वै मिश्रितं स्नानं चंद्र दोषा पनुत्तये। ४३। हिंगुल विल्व कलिनी मांसी व कुलचं
 दनैः। रक्त पुष्पै वला मिश्रैः स्नानं भौमार्ति नाशनं। ४४। गोमया क्षत मुक्ता मिश्रो च नाम धुहे मभिः। फल मूलै युतं स्ना
 नं बोधनार्ति भविनाशनं। ४५। मालती कुसुमैः श्वेत सर्प पत्तौद्र संयुतैः। पल्लवैर्मदयं त्या श्म स्नाया ऊरु मुदेन पः। ४६।
 एला मनः शिला मूल फल कुंकुम वारि मिः। स्नानं शुक कृतां वाधां नाशयत्येव भरुजां। ४७। वला लाजा जनेः कृष्ण तिलैर्ली
 धनैरपि। शत पुष्पां न्वितैः स्नाया या न्मद वाधा पनुत्तये। ४८। लाजा कुष्ठ वला मिश्र प्रियं गुधन सर्षपैः। देव दारु हरिद्रा
 मिः पुंखा लो ध्रेण संयुतैः। ४९। वारि मिः स्नानं मुक्तं हि प्रोक्तं दान पुरः सरं। एतां सामान्यतः सर्वे ग्रह पीडोपशान्तये। ५०। यथा
 सिद्धो घघै रोगान् स्पेयु मंत्रितो मयं। तथा स्नान विधानेन ग्रह दापः प्रशाम्यति। ५१। शुक्रं दोरुजं तं चैव विद्रुमं भानु भोम
 योः। ज्ञेस्प हेमं शने लो हं गुरो मुक्ता फलं नरः। प्रीतये धारये दंगे लाजा वत्तं ततो न्ययोः। अथ नव ग्रह रत्न मुद्रिका। माला कं
 तकले मध्ये प्राच्यां वज्रं भगो पुविधोः। आग्नेयां मोक्तिकं याम्यं प्रवालं मंगल स्पच। गोमेदं रात सेशा होः पश्चिमे नील कंश
 नेः। ५२। वायौ वैडूर्य कं केतो रुदी च्चां पुष्प कं गुरोः। गारुत्म तं तथे शान्यां सोम पुत्र स्प तुष्टये। ५३। मुद्रिका यां न रै धार्थ्य
 मथ वा यगे वहि। पालना ऊरु वाक्या नां देव ब्रौह्मण वंदनात्। ५४। वेदादि श्रवणं द्वापि सा धूना मभिभाषणात्। मनः शुद्ध
 र्जपा दाना द्वा मा दध्वर दर्शनात्। नो कुर्वति ग्रहाः पीडा दुष्ट स्थाने स्थिता अपि। इति श्री मद्रैव तरो वल हरि शंकर स्तुतौ देव त
 रावल गणपति कृतं मुहूर्त जलपता गोचर प्रकरणं स्त्रयो दश। १२। अथ संस्कार प्रकरणं। तत्रा दो प्रथमं राजो दर्शनं। वेशाखे
 फाल्गुने माघे मार्गि स्वयं श्रवणं श्रवने। पक्षे शुक्ले शुभा हे च स हिल ग्ने तथा दिवा श्रवत्रये नुरा धायो रेवती हितये मगे।

२४

सरि

हस्तत्रयेचरोहिण्यां पुष्यभेचोत्तरासुच । २॥ सितवस्त्रेभुभं स्त्रीणां प्रथमं पुष्यदर्शनं । मध्यं ज्येष्ठे पुनर्वस्वो मूलं चान्यत्र नि
दितं । अष्टम्यां द्वादशीषष्ठ्यां रिक्तादशेद्यसंकमे । भद्रानिद्राव्यतीपाते गृहलेखजिवेधतो । ३॥ परतातगृहे संध्यांकुदेशे क
सवाससि । प्राग्रजो दर्शननेष्टं शांत्या तुभुभदं भवेत् । ४॥ प्रागुक्ता विलयं यांति रजो दर्शनसंभवाः । सर्वदोषास्तु सत्त्वग्निसि
ते ज्ययुतवीहिते । ५॥ अथ रतुमत्वा स्नानं । पुनर्वस्वो स्तथा चित्रा ज्येष्ठा पुष्या भिषेष्ठुच । स्नायादृतुमती नारी भुभे वारं भु
भेतिथो । ६॥ रोहिणी हितयं स्वातौ हस्ते वै रेवती द्ये । स्नानात्तु युवती गर्भं विधत्ते शां प्रमेव हि । ७॥ अथ गर्भाधानं । जन्म
क्षेत्रे मरुती मूलं दुष्टं दुं रेवती मघां । एवो हस्तव्यतीपातं वै धत्ति परिघाईकं । पित्रोः आहृदिनं संध्यां दिवा षष्ठी च पर्वचा । आर्त
वाहृष्वतुष्कं च विष्टि रिक्ता क संक्रमान् । ८॥ तथैव कूरवा रांश्च गर्भाधाने विवर्जयेत् । स्वातौ हस्ते नुराधायां रोहिण्यां
अवलेत्रये । ९॥ अतरे मगशीर्षे च भुभा हे समरा शिषु । गर्भाधानं प्रशस्तं स्यात्स्वस्ते चंद्र पुं मंश के । १०॥ के । इकोणस्थिते
सोम्य पापे च त्रिषडायगे । पुंलग्ने पुंनवांशे च तथा पुं गृहवीहिते । द्वितीये वा तृतीये वा मासे पुंसवनं स्मृतं । मासे षष्ठाष्ट
मवाद्य गर्भे शीमंतके विदुः । पुनर्वसुद्वये मूले अवले मगहस्तयोः । गुरुभौमा कवारं पुत्रोक्तं पुंसवनादिकं । ११॥ रेवत्यो
अतरे ज्येष्ठे के भुके चंद्रे बुधे जगुः । मासे शो सवले चंद्रे लग्ने पुंभांशके भुभे । सोम्य के । इत्रिकोणस्थे पापे लाभे त्रिषडग्रे । मासा
धिपा भगुभौ मो गुरु सूर्ये दुःस्वर्णजाः । बुधो लग्नपतिश्चंद्रः सूर्यश्चैव यथाक्रमं । विवाहे गर्भसंस्कारे चंद्रश्चंद्रः स्त्रि
या अपि । भूषां वरादिकार्येषु भुभे चुरे वै दवं वलं । गर्भाधानादिसंस्कारे तथा न्न प्राशने शिशोः । न तत्र गुरुभुकास्तम
लमासादिदूषणं । अथ विष्णु रजा । सीमं तो हृसिते पक्षरा हिण्यां अवले तथा । १२॥ द्वादशी सप्तमी षष्ठे हर्ष्यं च विष्णु
तुष्टये । अथ स्तिका गृहप्रवेशः । अवलेत्रयोत्तराहस्तत्रये पुष्या नुराधयोः । पुनर्भे रोहिणी युग्मे रेवती हितये तथा ।
भुभा हे प्रसवाद्युक्त स्तिका मंदिरं विशेत् । जातकर्म शिशोर्जाते तत्तु तत्कालमाचरेत् । एकादशे हिना मातुं द्वादशे
वा यथा विधिः । रेवती हितये पुष्ये पुनर्वस्वे नुराधयोः । अवले दित्रिभे हस्तत्रितये रोहिणी युगे । १३॥ अतरे जातक

सूतिस्त्रानंप्रशस्तं स्याद्विहायाद्री त्रयं प्रवं विहाया भरणी मूलं चित्रारवं कृत्तिकां मघां ।
 ४२ रिक्तां बुधं शनिं षष्ठीं वाहणीं मघ्नीं तथा अथ दंतौ त्यक्तौ कलं स्वात्मानं प्रथमे
 मासि द्वितीये चानुर्जां स्तथा ४३ तृतीये भगिनीं तुर्ये मातरं पंचमे ग्रजान् निह न्या दृश
 नो त्यक्तौ स दंतस्त्वर्भ कोरिविलान् ४४ षष्ठा दोलभं ते भोगा नूदं पंक्ता वसं सदा अथ ज
 लपूजा पुनर्वसु द्वये हस्ते मृगे मूलानुराधयोः ४५ अवे गुरौ बुधे चंद्रे सप्तथो जलपू
 जानं गुरौ शुक्रे स्तगे चैत्रे पौषे वामलमासके ४६ मासपूर्ते विरुद्धाहे न कुर्यात्तु जलार्च
 नं अथ दोलारोहणं स्तन्यपा नोक्तं न तत्रे कुर्याद्दोलारोहणं धृत्त्यर्कं न पदिकं
 तवासरे जन्मतः शिशोः ४७ राविभात्यं च भे सौरव्यं ततः पंचदश स्वपि अशुभं दोला
 दिरोहणे दोलोक्तं भे सुपयं के जननी वासुवासिनी योगशाधिहरिं ध्यात्वा स्वापयेत्प्रा
 कशिरः शिशुः ४८ एकत्रिंशत्तमे घस्त्रे क्रूरा चान्नाशनोदिते पूर्वोदौ च शूभे वारिप
 यः पाना शिशोः स्मृतं ५० तुर्ये निष्क्रमनं मासि यात्रोक्तदि वसेत् शूभं जन्मतो द्वा
 दशाहे वा कुर्यात् शूभं गलपूर्वकम् ५१ पुष्यहस्ता श्विनी मूले अतरोहिणी मृगे

चतुर्दशः शेष
 शुभं

२१

जेषायाम नुरा धायंशु माहेमासि पंचमे ५२ कुजेरु देस म म्प च्च वाराहं ५३ एण मुवं क
 हि सूत्रमथा व द्वा वाल के चोषवेशयेत् ५३ पुस्तक लेखनी शस्त्र वस्त्र रौप्य च काच न तस्मिन्का
 लेयदादरे तद्धृत्या जीव नं शि शोः प्रथान्न प्राशनं रेव ती दितये पुष्ये पुनर्वसु नुराधयोः
 श्रवणादि त्रये हस्त त्रितये रोहिणी मृगशिरा ५४ उत्तराशु रु भे लग्ना मीन मेषाणि मि न्तम
 षष्ठा न्मासि स मे पुंसः पंचमा द्विषमे स्त्रियः ५६ अ न्न प्राशनं क प्रोक्तं रु माहे सर्व सम्मत
 मां नेत्ये केश तमे स्वा ता तय मेत्र जन्म मे अथ ता वूल म ज्ञ एणं अ नुरा धा त्र ये ह
 स्त त्रितये रेव ती द्वये उत्तराशु चरो हि एणां श्रवण दितये म मे ५८ पुनर्वसु स्त
 था पुष्ये शानि भौ मान्य वासरे तां वूल म ज्ञ एणं सा ५९ दि मासे न शनैथ वा ५२ अ
 थ क ए वैधुः देव ती दितये पुष्ये पुनर्वसु नुराधयोः श्रवण दितये चित्रा मृगशिरा
 स्तेरु भे तिथौ ६० रु भे वारे हि जन्माहादादरेषो उश दिने क ए वैधो य वा मासेष
 ष मासा ष मे पिवा पुग्मा वृं जन्म मा सं च पौषं चैत्रं हेरः शयं जन्म तारां विहाया थ
 यु त्तरे पिक्के च न ६१ क ए वैधो क्त भे शस्त कन्यायाः घ्राण वैध नं अथा द पू तिः

प्रतिवर्षं तु जन्महेस्नायादुत्सवपूर्वकं। गणेशं वे समभ्यर्चयेत्। अथ रज्जीविनः। कृत्वा हस्तिचिह्नं विधुक्तां
 कर्मक्षानामनेकशः। वध्वामंगलसूत्रं च भुंक्ते मिष्टं। द्विजैः सह। अथ जलाशयारामादिप्रतिष्ठा करणम्।
 जलाशयसुरारामप्रतिष्ठाव्रतबंधनं। नवगृहप्रवेशादीन् न कुर्वन्निहितायने। ६६। गुरुभागवियोरस्तेवात्स्यं
 वार्धक्योऽपि। दशाहं पश्चिमे वात्स्यं पंचाहं वार्धक्यं भृगोः। प्राच्यां तु त्रिदिनं वात्स्यं पंचाहं वार्धक्यमुच्यते। पक्षं
 वात्स्यं च वार्धक्यं गुरोस्त्याज्यं शुभे सदा। ६७। दशाहं वात्स्यं वार्धक्ये परे सप्ताहमूच्यते। अहं चावश्यं के कृत्ये के
 चिद्भगवन्जीवयोः। ६८। अहं वात्स्यं मनुस्यं वार्धक्यं त्रिदिनं विदुः। अत्रां तद्देशे सप्ताहं षट्पञ्चगोदशविधं के
 ७०। पंचहोदयं रेतोऽष्टदेशे दिनत्रयं। प्राच्यां नेत्रेऽष्टदिग्घन्ता नृरूपो भवति भागविः। ७१। वसुशैल
 मितं त्वत्रं यातो स्तं नैव दृश्यते। स्ववाणश्चि मिता न्यस्ता त्पती च्या दृश्यते भृगुः। ७२। तत्रैवार्कं करग्रस्तो
 न बाहानि न दृश्यते। प्रायो वाचस्यतिमसिं भवत्यक्ष्णमगोचरः। ७३। प्राच्या मुदयते मासं याति पश्चात्सुव
 त्सरात्। चोत्तं संवत्सरे हरे त्रितयादिषमे चरेत्। ७४। सौम्यायने विचैत्रे च श्रौतं ज्येष्ठे चैन्दुवासरे। अ
 थवा ब्राह्मणस्य केतुत्रियस्य कुजे हनि। ७५। मंदाह वैश्वेष्टे द्वाणं क्षौशे कृत्तिषि भादिषु। लग्ने खेटवलापेतं
 चंद्रतारावलान्विते। ७६। ज्येष्ठे ज्येष्ठस्य नो मासे मार्गशीर्षे पिके च न। मातुर्गर्भे न सञ्चोत्तं पंचमासाधिके
 शिशोः। ७७। ततोधिके पि गर्भे स्यात्पंचवर्षाधिकस्य तु। अथात्तरारंभः। सौम्यायने शुभे मासि स्वाध्या
 यादवसे शुभे। ७८। रवौ जीवे बुधेऽष्टके लग्ने खेटवलापेतं। रेवती हितये पुष्ये पुनर्वसु नराधयोः। आर्द्रा

३

रव्यश्रवणे हस्ते स्वातौ चित्रा मिधे तथा । हे रं वां वे च वाग्देवी तथा भ्य च्ये छ देवताः । ८० । पंचमावे नरः
 कुप्या लिप्पारंभः सदा बुधः । अथोपनयनं । व्रतबंधस्तु विप्राणां गर्भा द्वा जन्मतो जमे । षष्ठे वे सप्तमे म
 ध्ये विद्या कामस्तु पंचमे । षष्ठे चैकादशे वे स्यात्तत्रियाणां मुदीरितः । वैश्यानां द्वादशे वे स्यादष्टमे गर्भे
 तो पिवा । विप्रस्या षोडशा द्दशमा द्वा विंशति भूभुजां । वैश्यानामा चतुर्विंशति । एकालमुदाहृतः । निजव
 त्तिशशास्त्रेशभास्व द्वा गीश्वरे दुषु । वीर्यवत्सु द्विजातीनां व्रतबंधः शुभप्रदः । जीवधुक्रौडविप्रेशौ भूभु
 जां रविमंगलौ । विप्रो ज्ञो ज्ञश्च शूद्राणां मं त्यजानां पतिः शनिः । रूग्ने देशो गुरुः प्रोक्तो ययुषां भार्गवः प
 तिः । सामवेदेष्वरे भौमः पतिश्चाथर्वणां बुधः । ८१ । गुरुस्सूर्यवतं देयं विवाहेयं द्विवक्ष्यते । चंद्रतारावतं ग्रा
 हं सर्वमुक्तं वटोः शुभं । ८२ । माघात्पंचसु मासेषु शुक्ले जीवत भार्गवे । केचित्तु कृष्णपक्षे तु प्रथमत्रितवे
 जगुः । ८३ । जनुमसि भलग्नादौ विप्राणां व्रतबंधनं । बहुविधा प्रदं विद्यादाद्यगर्भभुवामपि । ८४ । द्वित्रैकाद
 शादिकं पंच द्वादश प्रतिमैतिथौ । हस्तत्रये मगे पुष्ये श्रवणे हितये चिमे । ८५ । रेवत्यां च प्रशस्तं स्यान्मेषला
 बंधनं वटोः । षष्ठ्युर्के दुकुजमूले र्वाक्षोषोत्तराशराते । ८६ । पुनर्वसुनुराधाद्रे शो हिण्यां केचिद्विध्यते । अथ
 प्रतिदेवनक्षत्राणि । आश्रहिस्तत्र ये मूले र्वाक्षोषाश्रवे तथा । रूग्ने द्वाध्यायिनां जीवे प्रशस्तं व्रतबंधनं । अतरे
 रेवती पुष्ये पुनर्वसुनुराधयोः । ८७ । मगे हस्ते च रोहिण्यां भार्गवे ययुषां व्रतं । अश्विन्यां श्रवणे पुष्ये धनिष्ठाद्री
 तारात्रये । ८८ । हस्ते भूमिस्तुते श्लोकं सामगानां व्रतं तथा । मगे हस्ते श्विनी पुष्ये धनिष्ठा रेवती शुचः । ८९ । पुनर्व

स्व नुराधार्ये बुधेशस्तमथर्वणं। पुनर्वस्वो व्रतं श्रेष्ठं शतमे चेति केचन। ७। कल्पसौशानौ रात्रौ प्र
 दोषे वा गलग्रहे। अनध्याये पशुहं च न कुर्याद्व्रतबंधनं। संक्रांति युगमन्वादि द्वितीया शुक्ल ज्येष्ठ शुक्ल
 गाः। चैत्र शुक्ल तृतीया च द्वादशी माघ शुक्ल गाः। ८। प्रतिपत्तौ च मी चैव चतुर्दश्यादि न त्रयं। अनुराधाया
 र्हमे वज्र्याः स्वाध्यायव्रतबंधयोः। ९। चतुर्थे प्रथमे यामे यामयुग्मे त्रयोदशी। सप्तमी सार्द्धयामे चैत्र
 दोषः स्यान्निशा मुखे। १०। सप्तम्यादि त्रयं चैव त्रयोदश्याश्चतुष्टयं। चतुर्थी व्रतबंधादावप्येव ज्येष्ठ गलग्र
 हाः। ११। त्रिषष्ट्यं संस्थाः खलाः खेकश्चंद्रो द्विष्टूनखत्रिगः। सौम्याः केन्द्रत्रिकोणस्थालाभे सर्वे व्रते। १२। शु
 भाः। १३। जीवेदुर्भगुलग्नेशा व्रतेनेष्टाष्टदश्याः। शुक्लेदुर्भगुलग्नौ नेष्टौ खला लम्नाष्टपंचगाः। १४। व्रते सौम्याः
 शुभाः प्रोक्ताः षडष्टां त्य विवर्जिताः। शुक्ले स्वर्लोचि गश्चंद्रो लग्नेष्टो रविः कचिन्। १५। ज्येष्ठ शुक्रांशगौ ल
 ग्नचंद्रो शस्तौ व्रते मतौ। नान्यत्राथ निजांशोऽष्टाः पुनर्वसु प्रवेष्टुमः। भूपाश्रयी वलि गृहिः शस्त्रभट्टाठ
 कोत्तमः। पंडित आर्षवाग्भोष्टसेवी केन्द्रे रविः क्रमात्। १६। चंद्रो जीवो भगुर्नेष्टो रविभो मा किं संयुतः। चै
 त्रे मासि रवो मीने विवले पिगुरौ वदोः। १७। व्रतबंधः प्रशस्तः स्याच्चैत्रे मीनगते रवौ। मातृरजस्वला दोषे
 नां दीश्राहोत्तरं तथा। १८। आवश्यकं व्रतं चोर्लंशां त्या कुर्यात्किं रगहं। चोर्लोक्तदिवसे कार्यं के शांतं षोडशे च के
 १९। व्रतबंधोक्तकाले तु समावर्त्तनमाहितं। व्रतोक्तमास तिथ्यादौ विचैत्रे सवले कुजे। २०। विभौ मेघुरिका वं
 धः प्राक् विवाहान्महीभुजां। इति श्रीमद्देवशतवल हरिशंकरस्तुतुस्तु देवशतवल गणपति कृते
 गृहर्तृगणपतौ संस्कारप्रकरणं चतुर्दशं। २१। अथ विवाहप्रकरणं। येष्टां धर्मार्थिकामानां साध्वी

२८

वा

चेत्साधनं भवेत् । शीतं । लग्नवशात्तस्याः शुभं लग्नमतो ब्रुवे । १८ देवसं सुदिने भ्यर्च्य तां बृलश्रीकलादि
 मिः । विज्ञाप्येवंतु यः षष्ठे दिवा हं वरकन्ययोः । २१ प्रह्मे लग्नादिशीशाग्निवाणशैलस्थिते विधौ । सद्यः परि
 णयो जीवदृष्टे स्याद्वरकन्ययोः । २२ गोतुला कर्कले ग्ने वा शुभे स्ते तयुते तथा । विषमर्क्षी शौचकचं शौचे
 त्यश्वतस्तनुं । २३ बलि नौ वरदौ तत्र स्त्री प्रदौ समभांशगौ । चंद्रेष्वेष्टमे पापे लग्ने वा धूनगे कुजे । लग्ने वा
 ज्ञे कुंजे धूने वैधर्म्यं चाष्टमे वके । लग्ना त्वं च मगे पापे नीचस्थे शत्रु वीहिते । साकन्या मृतवत्सा स्यादथ
 वा कुलटा ध्रुवं । धूने सेंदुभगौरंडाभौ मे पिकुलटा शनौ । २४ सुशीलारसुभगा जीवे बुधे च प्रसूत लग्नतः । चं
 द्रेष्वेष्टमे पक्षे बहुले समराशिगे । २५ क्रूरे हिते विवाहस्य भंगदः पश्चि कीर्तितः । यादृक् संतान संयुक्ता
 योषितस्त्वे रंसमा ब्रजेत् । २६ तां विलोक्य तथा पत्यं तस्याः प्रह्मे वदेत्सुधीः । शंखमेय्यदि नादश्वे त्र्यह्ये स्या
 न्मंगलं तदा । २७ वायसं श्वश्रुगालादि स्वरश्च दशुभं वदेत् । दंपत्योरंतरं मे त्री विवाहो न शुभावहः । २८
 सत्यां मैत्री शुभस्तेन ब्रुवे मैत्री मने कथा । घाटे तं प्रथमं ज्ञात्वा शुभदं वरकन्ययोः । उदाहस्तु विधातव्या
 स्ते नादौ वक्षितस्तथा । युं जीवगस्तिथा वणे विश्यं ता राध जो निजा । २९ ग्रहमैत्री गणे शशे मैत्री नाडीति
 वैदश । यथोक्ततरवलाञ्छेते विज्ञेयास्तु परस्परं । गुणाधिक्ये समुदाहः कर्तव्यो वरकन्ययोः । सर्वमा
 गस्तुरेवत्याः षड्भे चाद्रादितस्तथा । ३० द्वादश स्वपि मध्योयं ज्येष्ठा तो नवकेत्येकः । प्राग्भागे जन्मभं
 तस्याः कन्याया वल्लभः पतिः । ३१ नृणां परभागे तु कन्यका पतिवत्त्वमा । मध्यभागे तु दंपत्योः प्रीति

२९

रुक्मिणीस्तथा परस्परं। अवगो गकडः प्रोक्तो मा। जरिस्तुकवर्गकः। चवर्गः केशी चरी प्रोक्तो चवर्गः। स्वाप्र
 कीर्तितः। तवर्गः सर्पसंज्ञः स्यात्तवर्गो मृषको मतः। यवर्गो हरिणा स्वप्न सवर्गो मेष उच्यते। १५। गकडोर
 गयो वैरं मिथश्चाखु विडालयोः। शार्दूल मगयो वैरं तथा मेष कुनो रावि। १६। वगारित्वे महादुःखं वर्गैः को प्राति
 रुक्मा। कन्यकावरयोश्चैवं स्वामिसेवकयोरपि। १७। कर्कटश्चिकमी नाख्या ब्राह्मण अथवा हुजाः। मेषसिंह
 धनुष्काख्या कृषकन्या मगा विशः। १८। तुला ईद्वयः। शूद्रश्चैते वलश्चिराशिजाः। वलीधिको वरः श्रेयान्नक
 न्या वलितो धिका। १९। सुर्मकुं भतुला कन्याः प्राग्दलं धनुषो द्विपात्। पराई धनुषश्चैव पूर्वाई मकरस्पच। २०।
 केशरी वृषभाख्यश्च मेषश्चैते च तुष्यदाः। मगोत्तरदलं मीनो जलचारी प्रकीर्तितः। २१। कर्कटः कीटसंज्ञश्च वृ
 श्चिकस्तु सरीसृपः। द्विपदानां वराः सर्वे हित्वा केसरिणं तथा। भद्रो वा रिवरस्तेषां भयस्थानं तु वृश्चिकः। लोका
 हिज्ञेयमन्यतु सिंहवस्या विवृश्चिकाः। २२। कन्याभं वरमाहं एषं वधूमाहरमंतथा। नवहृष्टे स्रवमेनेष्टं सप्तपं
 चत्रिसंख्यके। २३। अश्विन्याः शतमस्याश्वो महिषः स्वाति हस्तयोः। रमा धानययोः सिंहो भरण्यां त्वभयोगी
 जः। २४। कृत्तिका पुष्ययोर्मेषः श्रुत्याख्या धाढयोः कपिः। उषा मिजिद्रयो वभ्ररो हिला मगयोरहः। ज्येष्ठा
 नुराधयोरेणः श्चामूलादीभयोस्तथा। पुनर्वसु रक्षोषयोरोतु राखुः रफामघाभयोः। उध्या र्धमभयोर्गौः स्या
 द्याध्रश्चित्रा विशाखयोः। २५। गोव्याघ्रं महिषाश्चैव भैलं माजरि मृषकं। सिंहं कविमेषाख्यं वैरंतु नकुलो र
 मं। त्याज्यं परस्परं चैतदं पत्योः स्वामिभृतयोः। मित्राणि कुलचंद्रेभ्यः शत्रूनि सितोरवेः। मित्रे स्तूर्य उधावे
 तो नो रउः कोपि शीतगोः। जीवेदुरवयो भूमी स्तनो मित्राणि विद्रिपुः। २६। सूर्यश्च कोहितो शत्रुश्चंद्रमा बोधनस्प

तु । मित्राणि सूर्यभौमा आविष्णुको वाहितौ गुरोः । मित्रे सौम्यशानी शत्रू भागवस्वेंडुभास्करो । सुहृदौ च
 वित्सितौ सौरेः शत्रवो कंकुजं देवः । सर्वेषामेव खेटानामनुक्तास्ते समाः स्मृताः । दंपत्यो राशिपो मैत्री
 मिथः स्थाच्छोभनं तदा । ३८ । अहिते त्वहितं विंघात्समे वै मध्यमं स्मृतं । अथ गणमैत्री । हस्तः स्वातिः शु
 तिः पुष्यो नुराधा रेवती द्वयं । ३९ । उनर्वसुर्मगश्चैषः प्रोच्यते देवता गणः । रोहिणी भरणी पूर्वोत्तराश्रिमानु
 षो गणः । ४० । चित्राश्लेषा मघा मूलं धनिष्ठा शततारका । विशाखा कृत्तिका ज्येष्ठा चैष रस्तोगलो ~~स्मृतः~~
 मतः । ४१ । गणैक्ये परमा प्रीतिर्देवमानुषयोः समा । देवशंसत्सयो वै रं मृत्युर्मानव रत्नसोः । ४२ । मैत्र्यां राशी
 शयो रं शस्वामिनो वरि कन्ययोः । न तत्र गणदोषः स्पाद्विवाह शुभदोमतः । ४३ । यदि रस्तोगला कन्या वरश्च
 न्ना गणे भवेत् । तदोद्वाहो गुणाधिको कार्यस्त्वात्ययिके सति । ४४ । रस्तो नानुगणानारी चेत्तदोद्वाहनं तयोः
 । यो निमैत्र्यादिना कार्यमिति गगादि भाषितं । ४५ । राश्याः षट्काष्ठके मृत्युस्त्रिकोणे त्वनपत्यता । नैस्वं द्विर्वा
 दशे ज्ञेयं सौख्यमन्यत्र चोभयोः । ४६ । कुमाय्या विषमाश्रयोः षष्ठं तु वमरभं न सत् । समाश्रयोः शुभं षष्ठं विपरी
 तमसत् स्मृतं । ४७ । प्रोक्ते दुष्टमकूटे विराश्या । रेकाधिपत्यके । मैत्र्यां वोपनयः श्रेष्ठो ह्येकनाडी न चेत्तयोः ।
 ४८ । तुला वृषभयोर्मीनासिंहयोः कुंभकन्ययोः । प्रीतिषट्काष्ठकं चैत्तत्तदन्यत्याज्यमेवाहि । ४९ । राशिपो वै रमा
 वेपि मैत्री चेत्स्मात्तदंशयोः । नाडी वरपत्न्यताराणां । शुद्धा दुद्धहनं शुभं । ५० । अथ नाडी । ज्येष्ठा मूलाश्विभाद्राख्य
 द्वयं शतभिषग्द्वयं । उत्तराफाल्गुनी युग्ममाघा नाडी यमीरिता । ५१ । चित्रा पुष्या नुराधा च धनिष्ठा भरणी
 मगः । पूर्वाषाढोत्तराभाद्रपदैकामध्यानाडिका । रोहिणी कृत्तिका श्लेषा मघा स्वाति द्वयं तथा । रेवती चो

तथा षाडश्रवणं श्रवणं श्रवणं श्रवणं नाडिका । ५३ । रं पत्न्यो रेक नाडी स्थे रू ते नेष्टः करग्रहः । मध्य नाडी गते मृत्यु
स्तस्मात्तां सर्वथा त्यजेत् । ५४ । राश्वे के भिन्न भे व्ये क भे न्य राशौ तथै क भे । भिन्ने धौ न द्वयो र्दोषा गण नाडी
भ कूट जाः । ५५ । विपशा र्वा र्श श्रवः पुष्पो रो ह ए पु त्तर भाद्र पात् । रे व ती च म धा श्रौ ळं ने तर ज्वै क भे द्वयोः ।
५६ । हे मा ज्य रत्न गो दानं मृत्युं जय जप स्तिथा । कुर्या द्वा व र्ष को द्वा हो ना डी दोषा पनु त्तये । ५७ । ताम्रं द्वि द्वि
शो दद्यात्सु व र्णं च षड् षके । गो यु गं न व पंचा र्व्ये स्व र्णं वि र्णं द्वि दू षणे । ५८ । हे मा न्नं व स नं धे नुं सर्व दोषा पनु त्त
ये । एकै क वृ द्धितो ज्ञे या व र्णं दी नां गु णः क्र मा त् । ५९ । वि वा हः शु भ द स्तेषां गु णे त्व षा द प्रा धिके । प्र का रां त
रे ण व र्णं दी नां च गु णः । एकौ व र्णं त्रि मे रू तु त्य व र्णं वा क त्रि यो तो व रैः । ही ने श्र न्यं गु ण श्रौ के व दं ति स द शो व तं ।
व र्ष भ द्दये द तं व र्ष वै रे ह्ये को गु णः स्मृतः । गु ण द्वयं द्वयोः स र्व्ये वै र भू ज्ये च र्वं स्मृतः । ६० । शु भा वे दे क त स्ता रा त
दा सा र्द्धे गु णो द्वयोः । शु भा श्रौ त्स्यु स्त्र यः श्रू न्यं नो भ यो श्रौ त्त योः शु भाः । अथ मै त्रे तु च त्वा रो द्वयो मै त्रं त्र यो र्गु णाः । श्रौ
दा सी न्ये द्वयं चै कं वै रे र्वं चा ति प्रा त्र वे । ६१ । मिथो वै रे तु श्रू न्यं स्पा त्स मे वै रे गु णा र्द्धं कं । एक प्रा त्र व मै त्रे च द्वयोः
साम्ये त्र यो गु णः । श्रौ दा सी न्ये द्वयं चै कं वै रे र्वं चा ति प्रा त्र वे । ६२ । मिथो वै रे तु श्रू न्यं स्पा त्स मे वै रे गु णा र्द्धं कं
। सम मै त्रे तु च त्वा रः पंचै का धी श्व रे त था । मि त्र त्वे चो भ यो स्त द्व द्वा शि पो र्व र क न्य योः । मा नु ष्यां च स्त्रि यां दे वै
व रे तु त्य ग णे पि षट् । पंचा न्य था स्त्रि यां दे व्या मे को र स्तो ग णो व रः । ६३ । र स्तो ग ण य दा क न्या व रो दे व स्ता दा तु
खं । र स्तो मा नु ष योः र्वं स्पा द न्यो न्यं व र क न्य योः । ६४ । द्वयो रे क प द भा वे दुः कू टे यो नि मै त्र ता । क न्या दू रे पि च त्वा
रो ह्ये को व्ये क त रे त योः । ६५ । स कू टे यो नि वै र त्वे व र दू र्ध्वे ष डी रि ता । रा श्वे के भिन्न भे पंच स प्रा न्य त्र स कू

२
३

८ के। ६८। कन्यायां वरमंदूरे कन्यादूरं हितच्छुभं। वरभाङ्गीरुमंदूरे वरादूरं हितच्छुभं। ७०। नाडीभेदे गुण
 आढौ तदेवान्येपि सार्धकाः। प्रजागलस्तनायंते नाड्यैकै सकला गुणाः। ७१। मृतौ तु येष्वेव भौमे सप्तमे
 ते च जन्मनि। मर्त्यो विविदिनाशस्यास्त्रियां भर्तृविनाशनं। ७२। एवं विधे कुजे संस्थे विवाहो न कदाचन।
 काये वा गुणवाहु ल्ये कुजे वा तादृशे द्वयोः। ७३। अथ त्रिविधा विषकन्या योगः। सूर्यभौमा किं वारेषु तिथिभेदा
 शताभिधं। अश्लेषा कृत्तिका चेत्स्यात्तत्र जाता विषांगना। ७४। द्वितीयः। जनुर्तग्ने रिपुत्ते त्रे संस्थितः पापस्व
 चरः। द्वौ साम्यावपि योगे स्मिन्संजाता विषकन्यका। ७५। तृतीयः। लग्ने शनैश्चरो यस्याः सुते की नवमे कुजः।
 विषाख्यासापि नो दद्यात्त्रिविधा विषकन्यका। ७६। परिहारः। सा विद्या दिव्रतं कृत्वा वै धव्य विनिवृत्तये। अ
 श्वत्थादिभिरु दद्यात्तां चिरजीविने। ७७। अश्लेषा ख्य समुत्पन्नो भव्य कन्या सुतो हतः। मूलजाश्च
 सुरं हंति ज्येष्ठो त्यास्वधवाग्रजं। कन्याका तु विशाखो त्या निहन्त्या देवरं स्वकं। अस्पापवादः। अश्लेषा प्रथमः
 पादः पादो मूलोतिमस्तथा। विशाखा ज्येष्ठयो राद्या स्त्रियः पादाः शुभावहाः। ७८। विवाहो दितभेदवाधानिष्ठाक
 त्तिकाश्रवे। कुमारी वरयोः का व्यं वरणं च शुभे हनि। ८०। जलाशयगृहारं भप्रतिष्ठा रंभने तथा। व्रतारंभसमा
 ग्रीच दीप्तां सोमा ध्वरादिकं। ८१। महादानमुपाकर्म गृहणारंभमष्टकाः। केशांतं वृषभोत्सर्गं देवतास्थापनं
 प्रपां। ८२। व्रतबंधमथो द्वाहं मुडनं कर्णवेधनं। गभधानादिसंस्कारां कालातिक्रमलो शिशोः। ८३। देवतीये स
 लं बाधं भूमिपालाभिषेचनं। अग्न्या धानं वसन्त्या संचातु मस्त्रिमयोगमं। वेदव्रतं व्रतोत्सर्गमाद्यं वध्याः प्रवेशनं
 अश्लेषे शुक्रैः योर्वीत्ये वाईको सिंहगे गुरौ। त्रयोदशदिने पक्षे मासे मृत्युधिके त्यजेत्तथा धार्यं नेति भजगुः-

२
३

केचिदस्तादौ भूषणादिकं । ८८ । सुवर्णरेतनदंतानां धर्तव्यमिति चापरे । केचिद्वक्त्रेति चारेपि नीचसङ्गि
 गते गुरौ । धनुर्मीनगते सूर्ये गुरुण संयुतेपि च । हेयमासद्वयं जीवेन कस्येषु भस्मा शुभः । ८९ । त्रिकोणा
 ध्यायसंस्थे तु जीवे वक्रातिचारणे । न दोषस्तत्र विज्ञेयः कुर्यादुद्धहनादिकं । ९० । सिंहो सिंहशगे जीवे विवाहा
 दिनकारयेत् । गोदाया दुसरे भागे भागीरथ्यास्तथोत्तरे । ९१ । विवाहोद्यत्खिलं कार्यं सिंहस्य पितृहस्यतौ । ९२ ।
 गोदाया या म्यदि भागे भागीरथ्यास्तथोत्तरे । सर्वदेशेपि दोषाः पवादः । सिंहराशिस्थिते जीवे मेघे केतुन दू
 षणं । आवश्यकं विवाहादौ सर्वदेशेऽपि स्मृतं । ९३ । मगधे गोडदेशे च सिंधुदेशे च कौकले । विवाहादिषु मे
 त्याज्या दशमासान् पुरायदि । ९४ । राश्यंतरगतो भूयो कृते कुंभचतुष्टयात् । प्राग्रराशिं यदि नायातिलुप्त
 संवत्सरस्तदा । ९५ । गंगानर्मदयोर्मध्ये देशे सोत्पंतनिर्दिष्टः । कार्यविशेषे जन्मर्तव्योः प्राधान्यं । देशग्रा
 मगृहघृतव्यवहारैरलेज्वरे । ९६ । शने मंत्रे च सेवायां काकिन्यां वर्गयोजने । ९७ । पुनर्भूमेलने ज्ञेयानामश
 शः प्रधानता । अतो न्यत्र विवाहादौ प्राधान्यं जन्मभस्य हि । ९८ । अज्ञाता जनिधिर्ह्येहि नामभादेवा चिंतयेत्
 जायापत्यो भूकृताद्यं गोचराद्यखिलं तथा । ९९ । एकस्यापि च दंपत्योरज्ञाते जन्मभेतथा । जन्मभाद्रकृष्ण
 मेलनं नाम भादयोः । गर्भाज्जन्मदिनाद्यपि हायनात्पंचमात्परं । आदशा कलुकन्याया विवाहः समवत्
 सरे । १०० । गोरीस्यादष्टवर्षाया रोहिणी नववारिकी । दशाब्दा कन्यकाज्ञेया तस्माद्दूर्जरजस्वला । १०१ । ज्ञेया
 गुरुवला गोरी रोहिणी भानुमद्वला । कन्याचंद्रवला ग्राह्या ततो लग्नवलेतरा । १०२ । गुरोर्वलं तु कन्याया वर
 स्याद्यबलं रवेः । ग्राह्यं परिलेयं प्राज्ञैर्वलं चांद्रतथोभयोः । १०३ । जन्मराशे गुरुः श्रेष्ठः पंचमो नवमो द्विगः ।
 एकादशः सप्तमस्यः कन्यायाश्च वदो व्रते । १०४ । त्रिषडाष्टदशो मध्यो नेष्टस्तु योऽष्टमो त्यगः । एकया

२७

२८

३१

हजयामधो हुर्ये त्ये हि गुणार्चया । ५१ । कालातिक्रमणे त्विह्यष्टमस्त्रिगुणार्चनात् । गुरुः स्वोर्ध्वस्वमेव
 वा स्वभेवर्गोत्तमेपि वा । शुभस्तु योषि मों त्योपि नीचारिस्थः शुभोपसत् । वक्रातिचारगोवापियस्मिन्
 राशौ समागमे । ५२ । तद्वा शिजं कलंधते जीवो नो हर्वरा शिजं । राविस्त्रिषट्दशायस्यो वरस्यो दाहने शुभः ।
 ५३ । मध्यः पंचदिसप्तैकनवगः पूजयोत्तमः । द्विर्योद्वादशस्तु योषिष्टमस्त्रिगुणार्चनात् । ५४ । ग्राह्यं प्रागु
 क्तमुदाहेदयोश्चांद्रमसं वलं । जन्ममासादिके ज्येष्ठे विवाहो वरकन्ययोः । ५५ । आद्यगर्भे भुवो नेषो नानाद्यज
 नुषोस्तयोः । त्रिज्येष्ठं नेषमुदाहेद्विज्येष्ठं मध्यमं स्मृतं । कृत्तिकास्थैरवौ केचित्त्रिज्येष्ठं तु शुभं जगुः । नेष्टं
 तु दाहनं केचित्त्रिज्येष्ठं योस्तु परस्परं । उत्रोदाहानुषणमासान्नो कन्या करपीडनं । मुंडना मुंदनं वापि कुले
 शस्तमतो न्यथा । सीमंतो दाहनं चोत्तमं केशं तंत्रतवं धनं । गुरुमंगलमेतत्स्यात्तदन्यत्सुधुमंगलं । गुरुमंगल
 तो नेष्टं षण्मासास्तु धुमंगलं । शुभत्रयं तथापित्र्यं कृत्यं स्वीयकुलेन तत् । सहोदरप्रसूतानां भ्रातृणां न सम
 क्रिया । ५६ । षण्मासाभ्यंतरे नेष्टा कन्यकानां तथैव च । प्रागुक्तं मंगलं कुर्याद्विद्वभेदेयवा पुनः । ५७ । चतुर्दिनां
 तरे वापि संकटे तु दिनां तरे । एकाहेपि प्रकुर्वीत स रिद्धिरिह तरे । ५८ । तथा मंडपभेदे पिलग्नभेदे यथो
 चितं । यमयोस्तु विशेषो यं कायः सर्वाः सह क्रियाः । एकोदरसमुत्पन्नमेकस्मै कन्यका दयं । न देयं च न
 देयं च सोदराभ्यां सहोदरे । ५९ । विवाहानि श्रयादूहं कुले वध्वा वरस्पृश । पित्रादेर्मरिणे जाते विवाहो न त
 योः शुभः । ६० । अथ वा वत्सरादूहं मासषट्कादथोपवा । मासोर्द्ध्वस्तकांते वाशां त्याशस्तः करग्रहः ।
 मे षट्षिकं कुंभेषु मकरे मिथुने वृषे । रवौ पाणिग्रहः श्रेष्ठो युग्मे विष्णुशयावधि । ६१ । वैशाखः फाल्गु
 नो माघो ज्येष्ठश्चेते शुभप्रदाः । मासा उदाहने मागे मिधो न्येत्वशुभामताः । ६२ । वृश्चिके मकरे मेघे विध

३१

मा ॥ नेदिवाकरे । कार्तिकः पौषचैत्रौ च विवाहेतेषां शोभनाः । २४ । मार्गशीर्षे धनुष्ये कोमिना कः फाल्गुने
 शुभः । सौरो व्रत विवाहादौ मासः सर्वत्र शस्यते । २५ । चैत्रे माससु विधाद्रेर्भोगे रत्नके मतः । योगस्त
 यो विवाहादौ शोभनः सौख्यं द्रयोः । २६ । षष्ठी दशैष्टिमी रिक्ता रुक्मपत्नीत्यपंचमं । पुक्ता च प्रतिपन्नेष्टा स्थि
 योन्येतु शोभना । सोम्यवाराः शुभामध्यौ स्तर्यमंदौ कुजोऽधमः । रोहिण्यां शुक्लरेवलेऽनुराधारेव तीमगे । २७ । ह
 स्ते स्वातौ मृगाशीर्षं शोभनं करपीडनं । सीते द्वा पूर्व फाल्गुन्यां नो लेभे शमतो न सतः । पुष्यो निका मयो
 षित्वा स्थापमाप प्रजापतेः । वेधः पातो युतिः कांतिलं सैकार्गल पंचकं । दग्धो पग्रह यजामित्रं दोषा स्त्याज्या
 इमे दश । वेधः रेखासंचोर्द्धित्येकस्या द्वे रेखे च कोल्योः । चक्रं पंचशलाकाख्यं विवाहे वेधसाधनं ।
 ईश द्वितीय रेखातः सामिजित्कृतिकादिकं । लिखेत्सर्वकमात्तत्र ग्रहा देया यथा यथं । २८ । विवाहं करे
 खस्ये ग्रहे वेधो भवेदिह । पापैर्विहंत्य जेत्सर्वम् ६ संतर्ज्जरं शुभम् । २९ । उत्तराषाढा तु र्ग्यां हि राधे स्थिष्यं श
 कः श्रुतेः । सामिजित्तं रतः खेदो रोहिणी मत्र विध्याति । ३० । वेधस्यो दाहुरे रेवत्युत्तर फाल्गुन्यो भूरिणा
 ख्यानुराधयोः । मघाश्रवणयोर्वेधो वेधः स्वाति शताख्ययोः । ३१ । वेधो मूल पुनर्वसोरुषाख्यमग्योर
 पि । वेधः पंचशलाको स्यो हस्ता हि बुधयो मिथः । ३२ । लग्ने शुभग्रहो वा य लग्ने शोला भगो पि वा । सोम्ये ह
 यो युतो वा य कालो राशुभस्य वा । ३३ । वेधदोषस्तदान स्याद्दिवाहादौ सतां मते । अथ पातदोषः । सा व्यभू
 लहर्षणानां वैधतिव्यतिपातयोः । गंडस्यां ते च यद्विष्णुं तच्चंडा युधपातितं । प्रकारं तरेण पातानयनं । अ
 नुराधामघास्तेषां श्रवश्चित्रा च रेवती । यत्र तं चक्रं गातत्र रेखा काय्या विचरतः । ३४ । राविभाद्रा निविन्य
 स्पत्वम्बिभाद्राण्येत्क्रमात् । यत्र भेचक्रं गा रेखा तत्र पातो भवेद्भुवं । ३५ । युतिः । राशौ सखे च रेचं रेदो

32

32

१४: स्यात्सग्राहभिधः। संत्याज्यः शोभने केचिन्नेत्याहुः सवुधेज्यके। अपवादः। स्वर्त्स्यः स्वर्त्स्यगर्भो
 दामित्रस्तेवगतोपिवा। गुरुवस्वीयवर्गस्थो वलीकेंद्रगतोविधुः। ४३। विलोकयति चेदोषं नाशयत्ये
 वसंग्रहं। प्रकारंतरेयुतिदोषः। चंद्रत्वेप्ययुक्चेत्स्याद्युतिदोषस्तदोदितः। ४४। धित्येकोरा।
 शिभेदेभंपापयुक्तराशिगंत्यजेत्। अथ कांतिसाम्यदोषः। तिर्यग्ग्रेखात्रयंचोर्ध्वमीनाद्यान्क्रमतोति
 खेत्। ततोऽर्धमध्यरेखातोरेखेक्ये रविचंद्रयोः। संभवः कांतिसाम्यस्य तत्रोद्वाहो नशोभनः। ४५। उदाहर
 णं। मेघासंहौलुलाकुंभोगोनक्रौककंरश्मिकौ। कन्यामीनौधनुर्युग्मेतत्रान्योन्यस्थितावुभौ। रविचंद्रौ
 तदाज्ञेयौ कांतिसाम्यस्य संभवः। अथ प्रकारंतरेण संभवः। वृद्धयोगचतुर्थेघ्नौ ब्रह्मयोगादिमेतथा।
 कांतिसाम्यस्य संभूतिस्तत्र प्रायो भवेदिति। अथ गणितगतमेव कांतिसाम्यं। प्रागुक्तं संभवेस्य
 छयदि स्याद्गणितगतं। ४६। कांतिसाम्यं तदा नेष्टं मध्यमन्यत्र संभवे। त्रयस्त्रिंशत्कलात्यत्येदोषं
 कांत्यंतरेतयोः। ४७। रवीदोः कांतिसाम्यस्य नाधिके दोष इति। अथ लता। स्वर्त्स्यं द्वादशं सूर्यः ष
 ष्ठं जीवो षष्ठं शनिः। तृतीयं धरणी पुत्रः पुरो लक्ष्म्यतिग्राहः। पश्चात्सप्तमं सौम्यो नवमं संहिका सुतः।
 शुकः पंचमं शृणो द्विंशं रजनीपतिः। शुभं भूतं तितं त्याज्यं विरोधात्पापलक्षितं। ४८। अथैकागल
 दोषः। योगां केविषमेसैके साष्टाविंशतिके समे। तदूर्ध्वसंख्यकां मूर्द्ध्विके खाजूरिके न्यसेत्। ४९। अ
 थोदाहरणं। व्यतीपाते भमश्लेषा व्याधाते तु पुनर्वसु। अतिगंडे नुराधा च मूर्द्ध्विभं परिधेमघा। विष्कुं
 भं चाश्विनी पुष्या वज्रोचित्रा तु वेधतौ। तथा मूलं मृगशिरां मूढिकी तितं। तथा मूलं। योगे खेतेषु

५२

मूलं

संभूतिमान्येखेकार्गलिस्यहि। अथैतस्वचक्रं। एकाचोर्धगतारेखातिथ्यकार्यात्रयोदश। मूर्द्धिभं
मूर्द्धिविषयस्यसामिजित्तत्ततोभ्यसेत्। ५७। एकार्गलोमिषश्चैकरेखागश्चैद्विधूरविः। विवाहा
दिशुभकार्येनेष्टस्त्वेकार्गलाभिधः। ५८। षट्त्रैकाष्टचतुःसंख्यासंक्रांत्यंशैर्गतैर्युतः। पंच
शेषैर्ग्रहेभक्त्याविज्ञेयं बुधपंचकं। ५९। शोभोवह्निर्नृपश्चैशोभैतिवैपंचकं कमात्। शेषैक्येन
वमिभक्तपंचशेषेसशस्यकं। ६०। शुक्लाद्यास्तिथ्योयातालग्नाद्याभाजिताग्रहेः। शेषैष्टद्विच
तुस्तर्कभूमितेवाणपंचकं। ६१। शोभोग्निर्नृपतिश्चैशोभैत्युच्चैतियथाक्रमं। प्रसिद्धं दक्षिणात्यानां
शुभकार्येविवर्जयेत्। ६२। रात्रौचौररुजौजह्यादिवसेराजपंचकं। संध्योरुभयोर्मृत्युं सर्वदा
वह्निसंज्ञकं। ६३। रात्रौशोभनपंचमंदेबुधैर्मृत्युं पश्यत्यजेत्। भौमेतुषावकंचौरं लग्नेहीनवल्लोकि
। ६४। लग्नेहर्षवलोपेतेनदोषः पावकस्य तु। शोभोशोभं गृहेवह्निर्मार्गेवैचौरपंचकं। विवाहेमृ
त्युसंज्ञं च सेवायां राजकं त्यजेत्। अथ दग्धातिथिः। द्वितीयाधान्विमानेकैचतुर्थीदृषकुंभयोः। षष्ठी।
ककजियोः प्रोक्ताष्टमामिथुनकन्ययोः। ६६। सिंहाल्योर्दशमीश्रेयाद्वादशातुलनकयोः। इत्येतास्ति
थयोदग्धाविवाहादौ नशोभनाः। ६७। अथोपग्रहाः। अष्टमं पंचमं चाष्टदशं वाप्यचतुर्दशं। द्वाविं
शकोनविंशेचत्रयोविंशंतथैवच। चतुर्विंशंतथैतानि नन्त। नान्यष्टसूर्यभात्। उक्तान्युपग्रहाख्या
नित्याज्याशुद्धरुनादिषु। ६८। दिग्गतातिथितत्वास्वस्वगसंख्यानिभानि च। एतान्यपि जगुश्चो

३२

३३

पग्रहस्तोत्रातिकेचन।७०। यत्संख्यचरणे खेयस्तत्संख्यचरणं त्यजेत्। तत्तोपग्रहपातेषु त्याज्या
 नैवांध्रयोपरे।७१। चंद्रादिलग्नतो वापि सप्तमो यदि खेचरः। तदाया विमित्रं दोषः स्यात्कूरोत्य
 स्वतिनिर्दिष्टः।७२। चतुर्दशो वा नक्षत्रे जा मित्रे को विदुः अतः। नवांशो पंचपंचांशोस्तस्मै या मित्रकं
 परे। तत्तोपग्रहया मित्रपाते कार्गलिकर्तरी। एते दोषा विनश्यंति लग्ने कंदिवलान्विते। कुरुवादि
 कयोर्दोषो त्यजेच्चोपग्रहर्त्तकं। सोराष्ट्रे मातृवेलतां पातं वंगकलिंगयोः। एका गलंतुकाश्मीरे
 विह्वं सर्वदेशके।७६। अथैकविंशतिमहादोषाः। आदौ पंचांगजो दोषः संक्रांतिश्चैव कर्तरी। स
 ग्रहः कुनवांशाख्या गंडांतै कार्गला मिधौ। दुःस्तणो वारजा दोषाः पापभं विषनाडिकाः। विह्वं क्रोति
 साम्यं च तथा वृष्टिरकालजा। ग्रहणोत्पातनक्षत्रं पापषड्वर्गकेस्तथा। जमलग्ने दुराशिभ्यामष्ट
 मं लग्नमेव च। षष्ठां त्यगतश्चंद्रो मृगशिरः कुजो छमः। लग्नां तोत्यश्रुतिप्रोक्ता एकविंशति संख्यकाः।
 ८०। महादोषा विवाहादौ शुभे त्याज्याः शुभे शुभिः। विवाहादन्यकार्ये तु जा मित्रं नैवाच्यते। अथ ये
 वशिष्ठास्तत्तिख्यंति। इविणमयगौ लग्नाच्चंद्रादा पापखेचरौ। यदि स्यातां तदाज्ञेया कर्तरी मृत्युका
 रका। धने कूरोग्रहो वकी व्यये मार्गी भवेद्यदि। सामहा कर्तरी ज्ञेया। प्रयत्नात्तां परित्यजेत्। ८२। अथा
 पवादः। धने मार्गी व्यये वकी वक्रौ वा मार्गी वा भौ। लग्ने वा द्वादशे सौम्यो यदि चेत्कर्तरी न सा। शुक्रजी
 ववुधैः कंदकोणगैः सानदुःखदा। कर्तरी कारको पापौ शत्रुनीचं तगौ यदि। अथ वास्तमितौ तत्र न दोषः
 कर्तरी भवः। अथस्तविषयटी। खवाणश्च जिनास्त्रिंशत्खवेदामनवः कमात्। स्वर्गास्त्रिंशन्नखादं

३३

ने अ म क र म आ उ ए ओ म ह उ ऋ चि स्वा वि अ ज्ये म ह उ आ ध रा ह उ रे
 ५० २० ३० ४० १० २१ २० २० ३२ २० २० १० २१ २० १० ११ १० १० ५६ २० २० १० १० १० १० २० २०
 ति १ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १० ११ १२ १३ १४ १५ वा र चं मं उ ह ष श
 धि १५ १५ ८ ७ ६ ५ ४ ३ २ १ २ १३ १४ ७ ८ र ध २ २ १२ १० ७ ५ १५

मुक्त

ताः खरमा विंशतिर्धृतिः। भूनेवाः खयमाः शक्रा रुद्राः काळाश्चतुर्दशाः। षष्ठ्यपंचमजिनाश्चैव विंशतिः ककु
 भोदिशः। धृतिर्भूपा जिनास्त्रिंशदधिभाद्यटिकाः स्मृताः। आभ्यश्चतुष्टयं त्याज्यं घटिका नां विषा मि
 धं। ८८। सर्वस्ति घटिका मिश्रप्रोक्तं घटिका हताः। षष्ठ्या भक्ताः स्फुटानां अस्तथा स्पु विषनाडिकाः। ९०।
 अथ तिथीनां। तिथिर्वाणिज्यसंप्रांगपंचवेदाष्टमधराः। दिक्वर्ग्यकर्मनुस्माभदसवो घटिकाः क
 मात्। ९५। आभ्यो घटी चतुष्टयं च विषं प्रतिपदादितः। नखयुग्माक दिक् सप्तवाणतत्त्वमिताः कमात्। आ
 भ्यो नाडी चतुष्टयं च विषं तद्रवि वासरात्। अथापवादः। कोणस्तो अर्धेन भः १० संस्थः सुहृत्सौम्ये हितो विवा
 सशशो वा विधुः स्वांशे लग्ना द्वाकेंद्रकोणगः। १०४। ७। १०। ५। १०। निहत्यादखिलं दोषं विषनाडी समुद्रवं। ९६।
 अथ दृष्टिः। तृतीये दशमे पादं त्रिकोणं द्विदयं ग्रहः। पश्येत्तु र्यष्टमे पादत्रयं हलं तु सप्तमे। ९५। हलं तु
 द्विदशं मंदं पंचमं नवमं गुरुः। भौमोऽष्टमं चतुर्थं च सप्तमं सकला ग्रहाः। ९६। अथ सप्तमश्रुतिः। लग्ने
 लग्नलवे वापि लग्नां शोरायुते हिते। लवेश शुभमित्रेण दृष्टे वा स्वामिनः शुभं। धूनां शो धूने लग्ने वा धू
 नां शोरायुते हिते। धूनां शपति सप्तमित्रे दृष्टे वध्वाः शुभं स्मृतं। लग्ने शो लग्नमं शोरा स्वांशे पश्यति वा
 मिथः। तद्वरस्य शुभं ज्ञेयं अन्यथा नैव शोभनं। धूने शोस्तं तथा स्तां शपतिः धूनां शोमी स्यते। तन्मिथो वा

तथा वध्वाशुभं त्वितरथा न हि । १०० । अथ पंगुर्धरो ज्ञेयो वाधरो तुल्यवृश्चि
 को । अंधो मेघो वृषः सिंहः संधौ कुजो मृगा त्रयः । रात्रौ पंगुर्ध्रश्चांधाः कन्या मिथुन कर्कटाः । वधिरौ तु
 धनुर्नक्रौ तत्काले तान्यस्ति जेत । २ । एरावत्यां विपाशायां शतद्वौ पुष्करवये । होतिका प्रादि नान्येषां
 विवाहादिशुभं त्यजेत् । ३ । अथ केषां चिदोषाणां मपवादः । राशयो मासश्च न्याश्च लग्नकां धपंगुवत् । ४ ।
 तस्याज्यं मा लवे गौडे ना न्यत्राशुभं दं स्मृतं । हन्यादि न छिजं दोषं तिथिः सिद्धा वमोद्भवं । गुरुः केंद्रगतः शु
 दिवा पंगुः दिवा वधिरौ दिवांधाः संधयोः कुजः रात्रौ पंगुः रात्रौ वधिरौ रात्रौ अंधाः
 ११ ७।८ १।२।५ १०।११।१२ १३ ८।७ ६।३।४

न्यतिथिजः लाभगः शुभः । ५ । अथ गंडांतजं दोषं वसिकः शक्रद्वजितः । त्रिविधं चापि गंडांतं ममिजिच्छुभदः
 क्षणः । ७ । अथ कुलिकयमधं दयोरपवादः । सद्गोवा स राधिशो वलोपेतो भवेद्यदि । लग्नगोवा तदा दो
 षं निहंतिकुलिकोद्भवं । ८ । केंद्रकोणे शुभः खेटो लग्नाद्य चंद्रतोपि वा । यमधं दोद्भवं दोषं निहंति गरलोद्भवं - पमं -
 वं । ९ । अथ मलग्नदोषापवादः । वृषभो वृश्चिको मीनकन्या मकरकर्कटाः । लग्ने खेटेषु नो दोषो जन्मतो
 ह्यथ मेखपि । १० । अथा द्वाद्यं धकाणादि दोषापवादः । अद्ययनं तु मासर्षिपक्षदग्धाहसंभवाः । अंधकाणा
 दितलग्नोत्था पापेंदुर्गुडः नवांशकाः । १० । दोषानशंति जीवशुक्रैः केंद्रत्रिकोणैः । अथ नवांशादो
 षापवादः । कुलकं ग्रहलोद्भूताः षडगस्तिला लग्नका जाः । राशि न्येका दशे सर्वे दोषानशंति चारखिलाः ।
 १२ । अथ सर्वदोषापवादः । लग्ने वगति मवे दोषु नाखे लाभगेथवा । केंद्रकोणे गुरो दोषानशंति सक
 ला अपि । १३ । केंद्रकोणे पिजामित्रे दोषाणां च शतं बुधः । शुक्रः शतद्वयं हन्या ह्यंतं तु वचसां पतिः । लग्ने

शो वा लवा धा शो ला भे कें डे च सं स्थितः । दोष राशिं दह त्याशु तल राशि मि वा न लः । अथ शुभ न वां शाः । क
 न्या युग्म तु ला ध नि न वां शाः शुभ दाः स्म ताः । वि वा हे न्ये तु मी न स्प न वां शं शुभ दं ज गुः । १६ । ल वं व गो ति
 मं ह त्वा वि वा हो न व मां श के । च रां शे पि च रे ल ग्ने तु ला न क स्थि ते वि धो । १७ । अथ लग्न भं ग दा ग्राहाः । ल
 ग्ने श नै श्व रः सूर्यो लि ग्ना रि नि ध ने श शी । लग्ने छ मे म ही स्तु र छ मे बु ध वा क्य ती । १८ । राहु स्तु र्ये वि
 लग्ने च नि ध ना रि ग तो भ गुः । घू ने तु खे च राः सर्वे वि वा हे भं ग दाः स्म ताः । १९ । कु जः खे वा र क्षे मं हो ल ग्ने
 शो नि ध ना रि गः । तृ ती ये भा गे व श्रं द्रो व्य ये नै ते पि शो भ नाः । २० । भं ग ग्रा हा प वा दः । श त्रु नी च र्त्त गः शु क्रो
 न दो षा या रि सं स्थि तः । ना शु भ आ छ मो भो मः श त्रु नी चा स्त गो था दि । २१ । नी चो नी चां श ग श्रं द्रो ना शु भो
 छ रि रि ष्य गः । लग्ने व ती गु रुः शु क्र श्रं द्रो वा शु भ व ग गिः । २२ । शु भ दृ ष्यो नि ह त्ये व दो षं रि ष्य रि चं द्र जं ।
 अथ वि वा ह लग्ने रे खा प्र दा ग्रा हाः । नि ध ना रि त्रि ला भ स्या अ क र्की शि खि रा ह वः । ला भ त्रि श त्रु गो भो
 मो द्वि त्रि ला भं ग तः श शी । २३ । खा स्ता छं त्यं वि ना सौ म्यो घू ना छं त्यं वि ना गु रुः । अ स्ता छ रि व्य यं ७ ८ ९ ।
 २४ । हि त्वा शु क्रो रे खा प्र दाः शु भाः । २५ । सद स त्स्थान तो न्य त्र स्थि ता म ध्य फ ला ग्रा हाः । र वौ सा र्ध त्र यं भां
 शां स्त्री ने व वि च रे रु रुः । २६ । द्वे द्वे द्वे तृ त्त ग्वाः पंचं दोः ख ला नां सा र्ध मे क के । लग्ने शु भं वि वा हे स्पा द श
 विं शो प का धि कं । २७ । अथे छ का ल ज्ञा नं । पु रं दि ने धु मा नो मं न व मं शि व भा जि तं । विलं धं चां गु ला धं ये
 त्ता भ वे दि न म ध्य मा । पा द मा म ध्य मा ही ना स प्र यु क्ति गु ण त था । भ जे त्स प्र ह तं ध स्त मा नं लं धा स्तु
 ना डि काः । प्र तं ग के तु ————— ग ताः स्म ताः । रा त्री छ का ल वि ज्ञा नं तं तु ह व मु दा ह त म । अथे छ

२५
५

काले लग्ना नयनं । सायना केथ भाग द्वा नि जो दय विना डिका । ख वि भक्ता भवे ज्यो ग्य कालो लब्ध पला
 लकः । १५ । शो धो भीष घटी भ्यश्च तद ग्नि मान जो दयाः । शो ध्याः शोष र ख राम ध्ना ममुद मिति भाजितं । १६ । ल
 धमं शा दिकं यो ज्यं मे षा धैः । पु हि रा शिभिः । अयनां श विहीनं यत्त हिल ग्ने स्फुटं भवेत् । १७ । भो ग्य कालो
 नमुद्यो द्वे दिष्ट कालः पलात्मकः । ख राम ध्ना २० ह तः स्वी यो दये ना प्रल वा दिकं । २० । यो ज्यं स्ये स्फु
 टं ल ग्न मय नां श वि व जितं । रात्री ष काल तो क त्पि स ष ड्वा कश्चि पूर्व वत् । २१ । अथ गग ल ग्ना दिष्ट का
 लानयनं । भानो भो ग्य स्तु यः कालो भुक्ते काल स्तथा तनोः । तदैक्य मे तयोर्मध्ये द्या द्यं समयः स्फु
 टः । २२ । यद्ये क द्वां तु ल ग्ना कौ तयो भगां त रै ह तः । स्वी यो दयः ख रामा द्योऽभी ष कालः स्फु ट स्त द्वा ।
 २३ । अथ विवाहे प्रशस्त योगाः । भु भै स्त नु गतैः ख टै रभु भै नि ध नो प गैः । ध्व जो यं परिणी ता न युव
 ती प्रिय वल्ल भाग । २४ । कु जै के ला भ गे ष षे श नौ चं द्रे द्वि ती य गे । धर्म स्थैः खे च रै रन्यैः श्री वत्सो
 योग उत्तमः । २५ । यदि स्यात्क न्य काल म् न त ती ये चं द्र वा क्य ती । पंच मे भ गुरा नंदो यो गश्चा नंद कृत
 सहि । २६ । लाभे कै रि ग हे भो मे दु स्त्रि क्ये य श नैश्च रे । योगो य मर्द्ध चं द्र ख्य स्त त्रो ढा सु भ गा स ती । २७ ।
 गुरौ धर्मे लु ध मे मू तौ रि ला भे मं दे ग जा मि धः । परिणी ते ह वा मा स्ती सा ध्वी ध मा धे दा यि नी । २८ । ख तु य
 न व गैः २० । ४ । ५ । सो म्यैः रां खो यं भु भ कृत सदा । अथ ने ष योगाः । पाप श्य क्र स्य द्वा
 व दि पश्चा द्वा सो म्य खे च राः । २९ । वि वा हे च क्र यो गो यं त दू ढा स्वे रिणी भवेत् ।
 सर्वैः के द्र गतैः पापै र्वा पी यो गो वि नि दितः । ३० । सो म्यै भ ल ग्न मय यो वि ते २ पापैः ।

२५

जबंद

कोदंर कोणसत नौमेदादशकेषष्टे शुकेचयेराशेश्वरे ४५ ऊतारोयं समाख्यातः शु
नवह्रीविदारणः व्यसोर्केदविणे शुके रियोमंदेष्टमेविधो ४६ योगः स्यात्कर्मनामाय
मत्रोटातिकृतीतवेत् रतौलनेव्यसोमंदे ऽष्टमे त्रेमुगलातिधः तत्रोटायाऊमारीसा ऊ
लमारीतवेदुचम अथगोधलीजनं विष्टादिकलिकंकांति विधिसंपादयुक्तया लमा
ष्टारिगतं चंदं लनेगोधलिकं त्पुकेत् ५० नायेगोधलिकं चिंत्या दोषाश्चमायुधादयः ४७
प्रचाद्यंतेयतः सर्वे गोरजोतिः समंततः द्विविलासस्थिते चंदे श्रेष्ठं गोधलिकं गतं ज्योतिः
संदितासारे षष्टेष्टमेष्टमिगतेराशंके गोधलिके मृत्युमुपैतिकत्या अन्योपि विशेष
स्तत्रैव षष्टाष्टमेचंदं जीवे कोणी सुतेदात्तगतं दने वा मूलौ च चंदे निमै न मृत्यु गोधलिकं
स्यादिह वर्जनीयं लमाष्ट शत्रुतोऽन्यत्र चंदे संस्थे तु मध्यमं दोषाः पंचांगजा लग्न पदया
मित्रसंज्ञवाः ५१ ललापाताष्टमस्थान नवांशक कृणस्तथा एतेत्यपरिविलानैव देयागोध
लिके सदा पर अथगोधलिका समयः अर्धस्तितात्पूर्वमपूर्ध्व घटिका चंदे गोर्जः रातौ सार्केपुरो
चास्ते उजयत्रान्यवासरे ५२ सकालो मंगलेश्रेयान् विवाहदोशु न प्रदः अर्धविवात्परं केचि छटीद्वय
मितं जगुः ५३ निराये सार्धविंबे के पिंही नृते हि मागमे मेघकाले च षष्ठे स्ते प्रोक्तं गोधलिकं स्मृतम् ५५ ।

२५ अथैषादिकालने विवाहांगोरजः स्मृतं गोरजोहीनवर्षाणां क्षत्रादीनामथोत्रयं ५६ विवाहलगात्कन्यायाः श्व
 शुरोत्रेपिनः शशी नक्षत्रांताकलत्रेश्च सख्यलगात्सुरवंत्रवेत् ५७ पतिसंख्याद्विधोः कांतां धनं नौमात्सुतान्बुध
 त्सुरवंजीवाङ्गोर्ध्वं वेश्मार्केयुक्तितोवदेत् ५८ सुखं स्वोच्चादिगैर्ज्ञेयं ५९ खं नीवास्तगादिभिः अथावश्यकराज्ञां
 खन्नाविवाहः चंद्रपेवांगसंशुद्धौ सौम्यायनविवाहने राज्ञो गोधतिके लने स्वज्ञो द्वाहः प्रशस्यते ५९ हीनजातीनां वि
 वाहविशेषः अनुकतिथिमासर्हं संकीर्णानां शुभप्रदः विवाहो धनप्रदायुः प्रीतिसौख्यकरो न वेत् ६० श्वशरी
 नां विवाहर्हं पुनरुदहनं स्त्रियाः रात्रौ ऊर्यान्तत्रास्ति तिथिमासादिदृष्टं ६१ सूर्यनादेहनेत्राग्नि भूवं प्राप्तिरमा
 नयः नूरामसंमितास्तारा गंधर्वादि विवाहके ६२ नेष्टाः श्रेष्ठाः क्रमादेता स्त्रियद्या गंधिता बुधैः कार्यं विवाहका
 र्यं गं विवाहेदितने जनेः विवलेपिविधौ हित्वा त्रिषष्ठनवमं दिनं विवाहं नरणी विवां जेष्ठां रव्यामाश्विनी शतं अर्धा
 चतुष्टयं हित्वा ऊर्याद्वैषादिकं विधिम् देवं वश्यं न तैलं सत्फलं चांकरा र्पणं लूषणं कंकणाद्यं च वे
 दिकामं नृणादिकं अथ तैलादिलापने दिनसंख्याः मेसादिराशिजातानां ऊर्याद्वैलादिलापनं
 शैलदिवाण दिवाण सप्तांगेषु शरेषु ६३ वाणशैलेषु घस्तेषु ७१ राणापाणा पापाद्वा पापापा
 ७५ कमात्कैश्चिदितीरतं अथ विवाहे वेदिका चतुर्स्यां करोष्यां चतुर्दस्तां सुवेदिकां
 वेश्मनो वामभागे च ऊर्यां संमोपशोसितां ईशान्यां म्यापये संमं सिंहादिविसंगे रवौ वृश्चिकादि

विनेवायो नैर्ऋत्यां कुंततः स्त्रिमे दृढं वृषात्रये तथा नैय्यां तंसेषां तस्मै वदि अथमं
 ऋषो ह्यसने लग्नादङ्गि समेपंच मावर्षादो जेद्वर्मासवत्सरं यथेष्टं ततो वधाः अवेशः
 सुतदः स्मृतः श्रवणदितये मूले अतुराका रोहणी मृगे ७१ दस्तत्रये मघात्रये सुतरे रेवती
 द्वये अवेशः सुतदो वधाः सोमे श्रके तु रौशनी मध्यं ह्युध ऊजे केतु नैश्वरिका तियोत
 या सुतवर्गे वलोयेते लग्ने वां शे सुतः स्मृतः ७२ अथ वा विवादे तरे पथमा देति वा
 स दोषः १४ उदाहा सपमे ज्येष्ठे यदि पसु र्देवसेत् पसु र्देवं तथा दंति योषे उश्च सुरंतया श्व
 श्रमाषाढमासे तु चाधिमासेष्वं कं पतिं आत्मानं उरुये मासि तातं तात एदेम श्वे ७५ अथ हिरा
 गमनं विवादादिष्वेव वर्षे कुंतमेष्ट्या लिगे रवौ वलित्युक्ते विधौ जीवे सुता देवाश्चिनी मृगे रौ
 हणी रेवतीत्रये सुतरे श्रवणत्रये अनर्वस्योस्तथा मृगानुराधस्योः कन्यामीन उले सुमे द्वे
 प्रोक्त वला न्विते लग्ने पंचदलाक्षीणां हिरागमणीमीष्यते ७६ समुखे दक्षिणे शुके न ऊर्ध्वं
 मनेयतः गर्तिणी उ विगता स्यान्न दोषा वंधाता मिषात् ७७ बालकश्चेदि पद्येन विमोहादपि
 चेदङ्गेत् अथ रीपमात्यां अवेशे दोषा पवादः सिंदस्थे चागु रौशुके समुखे स्तंगते विवा सुतो

हस्तत्रये

ते मुहूर्तगणपतो विवाहवधूपवेशादिगमनप्रकरणं पंचरामं ॥ ५ ॥ अथाग्न्याधानं । सौम्यायने विशाखायां कृद्

२) दीपोऽसवे वधाः प्रवेशः प्रतिमंदिरे अथ प्रतिशुक्रदोषापवादः एकस्मिन्नगरे ग्रामे दे
शे राजाद्युपदेवे उत्तिष्ठेतीर्थयात्रायां नववधाः प्रवेशने विवाहे नैव दोषास्तथा
तिशुक्रस्तथा ब्रधः अंगिरो वशिष्ठा नान्वत्सकशुपयोऽर्गोः सरदाऽसुने
गौत्रे प्रतिशुक्रो न उच्यते पित्रागारे यदि स्त्रीणां स्तनपुष्पोऽमोतदेत गमनं प्र
तिशुक्रेऽपि प्रशंसति वेस्मनि ॥ इति श्रीमद्देवराजसूक्तं ॥ १ ॥
३) एतद्विरचिकारो हि मृगो सुतरे रेवती ज्येष्ठे पुष्पे ग्नाधानमीष्यते । कुजे केऽत्र
४) उरोशुके नोती स्तंगते रिते नोरिकायां तिथौ कर्के लग्ने नैव मृगात्रये २ अग्न्याधानं प्रकुर्वीत
नैदौ लग्नगतेऽपि विष्णोः पचये केन्द्रे सूर्यजीव ऊर्जे ३ शेषे चोपचये शुद्धे रंध्रे ग्नाधानं
सुतमं लग्ने जीवे धनुर्गे वा द्युने रेवती ऊर्जे ४ चंद्रे वा त्रिषमायस्ये सूर्ये वा दीप्तिं तो सवेत्
इत्यग्न्याधानं अथ राजातिषेकः उदिते ज्ञे उरोशुके विषे चोत्ररायणे ऊर्जे शेषे पणेशे शो रवौ तो
मेव लान्वितेः रोदणी दितये पुष्पे ज्येष्ठायां सुतरे तथा रेवती युगले दक्षे चित्रायां अवलोपिव
तिथौ चारे शुते केऽपि कर्कशे राजातिषे चतं स्थिरे चोपचये लग्ने ऊर्जनामस्तको दये ३

२८
३६

गोलने बुधे तूर्ये ४ सहजे के सुते गुरौ लाव गै रघु रं चरु कित्वा ज्येति न ॥ पो २६ ७ ॥ लने लौ मे पशु मं दे सु
 ते जी वेणु खे १० रवौ लाते कर्म लि चा चं डे शु के पि वि ज यो धु वं लने लौ मे उ मं सु के दिने शत तु डे सि ते ॥ चं
 वा नि ध नं अ स्ये सा स्करे ल न व र्त्त नि २ पा पे र्वा ॥ य न ल न ॥ ६ दि बु को प ग ते गृ हे ॥ ए ति सि नि धि तुर्यो
 गै ॥ ५ धु लं गे न सं शयः १० को ले लौ मा धु धे ऊा कि शु का वे उ व तु ॥ ५ पि ॥ एक श्रे ण न ने न स्या त्स र्पा धा
 को ण ते वि धौ ॥ न ये ष स्र दि शं सो अ यः स्वे टा व ल दं स्त यो ॥ ५ ल ग म्प दि शा धी शा तं व को दि व ली य र ॥ अथ
 मे का ति उ या चा फ लं मे ष सिं द ध नुः सं स्ये या चा श स्तां शु मा लि नि ॥ ७ ॥ न न कां ग ना यु ग म रा शि सं स्ये उ
 म ध्या मा ॥ १३ क का लि मी न गे के उ या चा दी र्घ व सा सदा ॥ अथ देशा दि व त व शा डि वि धं या चा फ लं ॥
 द शी देः स त्फ ले ण के या चा अथे षा य म ध्या मा गो च रा दि व ले न्मू न फ ला वं चां ग शु दितः १५
 अथ या चा यां चं ड तारा ति थ्या दि शु धिः ॥ तारा त्रि पं च म सा या रि क्ता मा षु र्णि मा षु मी शु क्ता
 या चा द शी ष शु र्णि दि त्वा चं ड व ले ग मः १७ अथ या चा अथ क ति थि फ ला नि ॥ रु ला व ५
 रि प ५ षा नो शु क्ता ग म ना दि ७ ॥ दि ती या का र्य सिं धो म्पा र ती या द्ये म सं रि प दे ॥ व तु र्धी
 ले सै दा रु या न व मी मृ तु दा स दा ॥ द श मी ला न दा नि तं दे म दै का द शी स्म ता २० प्रा ण
 ६ रु द शी शो का स र्वा सिं धा व को द शी शु क्ता च तु र्द शी ने षा रु ल प द्ये वि शे ष तः २१
 ला भ दा पं च मी म ता ॥ व्या ध य ति दा यि ना ष षी स प्र मा भ द्मो ॥ अथा रोग दा चा द मी र्हा ॥

२८
पृ ३

सूर्यमामध्यमाशेका स्याज्योदर्शस्तु सर्वथा तिथीनां फलमेतदि विचार्यगमने बुधेः "अ
 यथात्राशुनाशुनवाराः" सत्वेदवासरैर्वोपपन्नयस्यापि वासरे यात्राश्रेण बुधे मध्या लोके
 शास्त्रे तु न क्वचित् अथवारकालविशेषयात्राकैश्चिदुक्तं "रवौ सूर्यो दयेत्यात्रा उषाका
 ले गानो नरः सौमं शुक्ला सदान्यत्र वारो कैश्चिदिति रितम् २४ अथयात्रा मुत्तममध्यमनेष्टन
 त्वादि धनिष्ठाश्रवणो हस्तो नुराधा रेवती दयं । मृगः पुनर्वसुः पुष्यः श्रेष्ठान्येतानि भानि च । मू
 लहरात्रयं ज्येष्ठा रोहिणी शततारकाः । उत्तराण्यत्रयं दाने मध्या न्येतानि भानि च २८ चित्रात्रयं म
 ध्या श्लेषा कृत्तिका श्रमिरण्यपि । वज्रान्येतानि धिष्णानि यात्रायां जन्मभंतथा । अथ कज्जनि चित्राण
 मावश्यं केत्या ज्येष्ठिकाः । स्वात्य श्लेषा विषाखा सुज्येष्ठा याश्रव बहुदशः । याया हृन्मवल्ले शेषनाडी
 धावश्यं केसति २९ अथान्नमतांतरं कृत्तिकायामघात्वा त्पोरेके पूर्वदलं जग्मुः । उत्तरादंतु चित्रा
 या भरण्य श्लेषयोरपि ३० अत्रोशनसो मतेतु सर्वस्वाति मघात्वा ज्योशनसो मतमा दृशं । अ
 धनत्रयविशेषे यात्रा प्रकारः । संप्रस्थायानुराधायां स्थित्वा ज्येष्ठा मिधेम तः । मूले गच्छन्महीपालो
 जयत्याशु रिपुव्रजम् । हस्ते प्रस्थाय वा स्थित्वा तत्रैव स्वाति चित्रयोः । विषाखायां व्रजन् राजा

२५
३९
ला

विजयं लभते ध्रुवं घ्रायामृगशीर्षे वा स्थिता दीयांत नो व्रजेत् पुनर्वसोर्महीया लोलभने च यत्रियं रेवत्यं प्रषाभे वापि
धनिष्ठायां महीधरः उषित्वा सीयसीमैकरात्रैर्गकुन्जयत्परीन् ३४ अथ दिकशूलं दिकशूलं एव दिग्भागे
ज्येष्ठायां शनि सोमयोः पूर्वाभादपदेयासांतयैव गुरुवासरे खौमुके च रोहिणी पश्चिमायां त्वमेदुधः उरी
छामुत्र शकलान्यभिधेमंगले बुधे ३५ अथ विदिकशूलं वारेषु अश्लेषां च गुरौ चंद्रे नैरित्यं रविशक्रयोः ईशा
न्यां चंद्रे जेवायो संगले गमने त्वजेत् ३६ अथ दिकशूलं दोषानुपतये विधिः सुयेद्यांतं यद्यच्छंद्रे गुरुं भौमे च बुधे
तिलान् गुरौ दधियवान् अक्रमे माघान् देन रसुथा संप्रशयाज्यादिकं गकुन्दिकशूलेषु न दोषकृत् तां वृत्तं भा
स्करे चंद्रे चंदनं मंगले मृदं बुधे पुष्पं दधीज्ये च चतुर्गुणं शक्रे तिलान् दत्वा भुक्ता निश्चिन्तावान दोषः शूलं तोयतः
४० अथ समय विशेषेणाज्यातिभानि पूर्वाह्ने रोहिणी धिष्यं विष्णां कान्तिकोत्तरा मध्याह्न समये ज्येष्ठा श्रे
ष्ठा र्क्ष्मूलभंतया अथ राह्ने परित्याज्या गमने चाधिनी बुधैः चित्रां त्वमनराधा वा यामित्याः प्रथमेशके म
धमेकांशके पूर्वात्रितयं भरणी मध्या प्रांत्ये पुनर्वसुस्यानी धनिष्ठा शततारका ४४ अथ सर्वकालयात्रायां
शमनक्षत्राणि अवे पुष्पे मृगे हस्ते ज्येष्ठा यात्रा च सर्वदा ४५ इति श्रीमहर्षेण वराहहिरिशंकरसूरि
सुतदैवज्ञगणपतिकृते मुहूर्तगणपतौ प्रवेशांतं यात्राप्रकरणं सप्तदशं १० अथ वास्तुप्रकरणं
तत्रादौ वा सार्धं शभाशमग्रामः खनामराशितो ग्रामं राशिद्व्यं के पुदिक शिवैः २१ ६५ १०
११। संमितश्रेष्ठदासस्य तद्ग्रामे वा सउत्तमः रागोष्ट्यादशो तर्क ८। १२। ४ वैदसाद्ये च सप्तमे

२५

११३ हानिः घटे हतीये च ग्रामराशौ सुनमभात् अथ काकिणीविचारः स्वर्गस्त्रिगुणं कृत्वा परवर्गान्वितं
 जैः भजे प्रोक्ता स काकिरायः कार्याश्च परस्परं अधिकारस्य काकिणो भवेदन्यस्य सार्थदः ४ इत्यु
 काकिणिकाधिको निवसेत्र गरेनरः अथ ग्रामे निवासदिशि चारः मध्ये ग्रामस्य गोष्ठं दनक्रसिंहाख्यराश
 यः मीनालिकन्यकाष्टवैदक्षिणो कर्कशशिकाः ५ धनिनः पश्चिमे मेघतला कुंभास्तस्योतरे नो वसेयु
 न्नराः सौख्यधनलाभात्मजार्थिनः ६ वै न ते यस्तत्वावर्मावलिष्टाः पूर्वतः क्रमात् स्वदिशा स्य गृहं त्रैष्ट
 यंचम्यादिशि स्युदं ग्रामे चतुर्षु कोणेषु वसेयु हीनजातयः विप्राद्याश्च दिशश्चैव मध्ये चापि सत्वे स्युवः ७
 अथ भूमिविचारः क्षेताभूमिस्तु विप्राणां रक्तास्त्राधारभुजो विप्रापोतायश्च द्राणां श्यामामिश्रेतरस्य च
 ८ मधुरः कटुकस्त्रिक्तः काषायश्च रसः क्रमात् आज्यास्तु कथान्वमया नां गंधावर्णा भवामि मे ९ प्राग
 दिप्रवणा भूमिस्तु त्रादीनां शुभा क्रमात् सर्वदिक्प्रवणा भूमिर्विप्राणां नरहादिषु १० अथ भूमौ शल्य
 ज्ञानं ग्रहप्रशास्त्रं पूर्वैर्यदि वर्गदिमेंतदा शल्यं तदिशि जानीयाद्द्वयमैर्मध्यमं वदेत् ११ अथ गेह
 भुवः प्रभाप्रभविचारः गेहभूमौ खने हतं हस्तमात्रं निष्पावति मलमूर्त्तिं यदि प्रातः सजले च कुं
 भं तदा १२ अथ गेहार्थभुवः शोधनं दहीकरणं च आसृज्जेदं नूमात्रं वा एरयेच्चोत्तमाश्मभिः अथ मू
 मिप्रथमं खनने प्रभाप्रभफलं क्षेत्रे खन्यमाने प्राकृष्टं ते प्रमान इष्टिका तदारोग्यं यनामिः स्या
 कर्तुं सज्जनादिषु १४ कपालांगारूके प्रास्थिदर्शने निधनं भयं अथ समभूमौ दिक्ताथनं साधि

४०
५०

न्यावाजलेवाप्रिकृत्वाभूमिसमांततः तत्रदिक्काथनेकृत्वाग्रहारंभसमाचरेत् दिक्प्राद्विरहितंगेहेप्र
 सादोवाजलाशयः कुर्याद्धानिस्तृतिंयस्मादौदिकसाधनंचरेत् १० द्विज्यायाममितंस्तत्रेद्विपाशं प्रा
 नयोर्दरे कृत्वायामतृतीयेद्यौचिह्नं तत्कर्षणायच ११ विस्तारोर्द्धेतकोशाद्यं क्षेत्रमथगसूत्रतः प्रा
 तेशंकद्वयेपाशौकृत्वायोकर्षणमिधं १२ चिह्नमाकृष्यकोणार्थचिह्नेशंकंनिधाययेत् एकंकृते
 चतुर्कोणाः खेष्टक्षेत्रेभवंतिच १३ अथग्रहसंश्रयाः श्रायःक्रमद्वयोःश्रमःसिंहःस्वातृषभःखरः
 गजोधांचदमेतेयाः प्राज्ञैर्गेहादिकर्मसु १४ विस्तारगणितेक्षेत्रेष्वायामेषाष्टभिर्हते शेषेधजारि
 कश्रायःप्रशास्तोविषमोविलः १५ प्राचीनेवलिनश्रायाःधजाद्याःक्रमतस्त्रिमे सर्वदित्तधजेक्षेत्रेयेव
 क्रंप्राग्दक्षिणोभिमुखंनगरेग्रहं प्राचीमुखं चवेष्टात्रिंशद्वसकंयावदेकादशयवात्परं चिंत्यमासा
 दिकं त्ररं १६ प्राच्यांचवेगजेयाम्पार्श्वयोःशभमालयोः धजेप्रत्यक्ष्वाखेवापिसिंहेकुर्यादुदङ्मुखं
 १७ दक्षिणाभिमुखंनगरेग्रहं प्राचीमुखं चवेष्टात्रिंशद्वसकंयावदेकादशयवात्परं चिंत्यमासादिकं
 याचत्रौचिंत्यमधिकंततः अलिंदारिषुताणोवामंदिरेवाचतर्मखे आयादिकंतनोचिंत्यताणो
 मासादयोपिन अथक्षेत्रफलानयनं विस्तृतिद्वेग्रहायामेतेयंक्षेत्रफलंततत् अथक्षेत्रफलारा
 याद्यानयनं क्रमात्रंदांकषलागत्रिनागाष्टाद्विवारणोः १८ । १९ । २० । २१ । २२ । २३ । २४ । २५ । २६ । २७ । २८ । २९ । ३० ।
 नेक्षेत्रफलेष्टागनंदाकहिभसंख्यकैः निष्पद्येत्वाधिभूमिम् ३० । ३१ । ३२ । ३३ । ३४ । ३५ । ३६ । ३७ । ३८ । ३९ । ४० ।

४०

२॥ तेषां शेषमिदं तथा ^{आमो वारांश कौशेयो} क्रमादाय व्ययौ ज्ञेयौ द्विविधं व्यवधियर्कौ ॥ तिथिर्योगस्त
 था मुष्यमेते ज्ञेया गृहादिव्यु ॥ अथ घटितं देशे ग्रामे पुरे गेहे प्रभो मित्रे न्ययोषिति एकना
 डी प्रशस्ता स्या ॥ द्विरुद्घाभिन्ननाडिका गेहे गेहे शयोर्मैत्र्ये वर्णाद्यास्तु विवाहवत् ३० गेहेशात्ता
 यमेके तु मृत्युदंतं हृत्स्मृतं अथ व्ययानयनं गेहेन वृत्तसंस्था के नागतये व्ययो भवेत् बर्ह्यं
 शुभं चालं व्ययं वेश्मनचानथा ३१ अथ चंद्रतारा जयमांशानयनं ध्रुवादिनाम वल्लोच्चयुक्ते
 त्रफले तथा त्रिभिस्तथेशकाः शेषशक्रांतकनृपाः क्रमात् ३४ इन्द्रभूपौ शुभावशो यमेनेष्टे गृहा
 दिव्यु ॥ अथ त्वेष्टनक्षत्राणां पीडा नयनं ॥ एकेनितेष्टधिल्लेन निघ्ननेत्र २ शरे ५५ वः १ रूपेनेष्टयनिघ्नेनमे ८॥
 उक्तास्तथा पुनः ३५ नगचंद्र ७ मितैर्युक्ता विभक्तास्तेन पाश्चिभिः शेषं क्षेत्रफलं त्वेष्टनक्षत्राणां यत्समुद्रवर्गपक्षे १५
 लाहैर्य विस्तारज्ञानं भक्ते क्षेत्रफले त्वेष्ट विस्तारेण च दीर्घता ॥ त्वेष्ट दीर्घतया भक्ते विस्तारो वेश्मनः स्फुटः ३८
 अथ गृहारंभ समयः चैत्रे मुक्तादिकेशोको वैशाखे धान्यवर्द्धनं ज्येष्ठे कर्तुं भवेन्मृगशिरा षष्ठे पशुनाशनं आ
 वले धनवर्द्धिः स्फात्ताशो भाद्रपदे भवेत् आश्विने तु भवेद्युद्धं कार्तिके भूतनाशनं तत्तमीलाभा भवेन्त
 एणं मार्गे पोषे च फाल्गुने प्राये त्वग्निभयं विंश्याद्गृहारंभेन संशयः ॥ तत्काचतुर्दशीषष्ठ्यौ चतुर्थी
 मष्टमी ममां नवमी चरविंभौ मंगृहारंभो विधीयते ४२ पुष्ये मृगशिरायां धनिष्ठा युग

लोतरोहस्तत्रयेचरोहिण्यां रेवतां गुरुमारभेत् सूतिका मंदिरं कुर्यात् पुनर्भेदिति श्रवणेन प्रथमं गुरुं
 भवेत् चक्रं गेहं भवेत् भाद्रपदे शीर्षस्थैर्द्वारैर्द्वारितः अग्रपादस्थितैर्वेदेष्टुं स्यात् दुष्यचक्रके ४४ स्थिरताष्टुपा
 दस्थैर्वेदेष्टुं स्त्रियास्त्रिभिः लाभो वेदेष्टुं कुतोरामैः पतिततिः ४५ कुतोरामैः त्रिभिर्नैः स्वमुखे पीडा त्रिभिश्च
 भैः अथैतदेव पुनः स्यात् क्रियते प्रकभात् सप्तभैरुद्वै ११ दिग्भिः १० स्यात् सप्तैकं ६ अथ लोरमा साहस्यै
 वास्तो मुखपुष्पकटिश्च देवालये त्रयेमीनां केहे सिंहाद्वे स्थिते जलासंये मगदास्तो मुखमीणादिलो
 मतः ॥ वेतो मभ्रमणात् ४८ गतायां च दिशि स्मृतं सप्त मुखतः पुष्पं सन्मुखायां दिशि स्मृतं ४८ सुते
 पुष्पदिग्भागे वास्तोः स्वातंगुलादिषु अथ गुरुवातदिक् स्पष्टीकरणम् आनेयां खननं कुर्यात् सिंहाद्वि
 त्रये रवौ कुंभादि त्रितये वायौ नैऋत्यां वृषभात्रयोपः अथ चंद्रमासाद्वीरनिश्चयायं ध्यातायं च वास्तुशिरः शो
 तेभाद्रपदादास्तु क्रमांस्तु त्रिषु त्रिषु प्रागाशदिशि रागारे द्वारं पीर्षादिशि स्मृतं ११ वास्तोः शीर्षदिशो ज्ञेयं
 पुष्पं सन्मुखदिगंतं अथ वास्तोर्वामकुतोरवातेशं कुरोपलं बहुलोचन २८ भागे मुहूर्त्वांशादृशसप्तवंशं
 शोत्वष्टादशे वातो वामभागे च मध्यतः गेहं भूमुरुर्जे त्रिशंकुं दत्वा श्मश्रुत् ५३ अथ संक्रांति परत्वेन गुरु
 विदिशद्वारनिश्चयः कुंभैर्कैफालुनेमासि प्रावणे कर्कसिंहयोः पौषेन जे गुरुं कुर्यात् पूर्वपात्रिमादि

४१

पुष्प ३

तस ४

मा ५

४१

अथ ५४ मार्ग तुला तिगे भानो वैशाखे वृषभा जयोः। दक्षिणे दिशु खंभे मंदिरं नैव मन्यथा। अथात्र के
 अद्भुतारंभे विशेष उक्तः। मेषचैत्रे वृषजे खे आषाढे कर्कटे रवौ। शिंभे मघपदे तौ तिमाश्विने कार्तिके तिगे। ५६ पौषे नके
 तथा माघे मकरे कुंभगे पंच। प्रकुर्याच्च दिशो विज्ञाननैः कैश्चिदतिरितं ५७। अथ पक्षादयो मासा विज्ञेयास्तत्र सूरिभिः। अथ गेहे सु
 स्वार्थं तिथि विचारः। पूर्णमास्या नवमासा स्थितयः। शश्वत्खे गुरुं अथ पक्षे नवमाधा। अतः अभिमुखे तु यद् ५८। अथ
 माभिमुखे गेहे दर्श्या स्थितयो नव। अतः च षट् नवमाधा स्यात्। दक्षिणे दिशु खे अथ वीध्रवादिषोऽष्टाशु गतिः।
 ध्रुवं धामं जयं नंदं खरं कांतं मनोरमम्। सुमुखं दुर्मुखं चो ग्रंदि ५९ दक्षिणे तथा नाश आक्रं द्विपुले विजयं चोतिषोऽष्टा। अथ
 ध्रुवादि गुरुज्ञानं। दितुर्दक्षिणदिशं दः नेत्रां भोधिगजैर्मिताः। गेहधन भवेच्छालास्तदकाः कथिताश्च। शालाशंकु युतिः सैका
 गेयं गेहं ध्रुवादि कं अथ ध्रुवादि गेहनामांतरं संख्या। आषाढं ॥ २॥ ३॥ ४॥ ५॥ ६॥ ७॥ ८॥ ९॥ १०॥ ११॥ १२॥ १३॥ १४॥ १५॥ १६॥ १७॥ १८॥ १९॥ २०॥ २१॥ २२॥ २३॥ २४॥ २५॥ २६॥ २७॥ २८॥ २९॥ ३०॥ ३१॥ ३२॥ ३३॥ ३४॥ ३५॥ ३६॥ ३७॥ ३८॥ ३९॥ ४०॥ ४१॥ ४२॥ ४३॥ ४४॥ ४५॥ ४६॥ ४७॥ ४८॥ ४९॥ ५०॥ ५१॥ ५२॥ ५३॥ ५४॥ ५५॥ ५६॥ ५७॥ ५८॥ ५९॥ ६०॥ ६१॥ ६२॥ ६३॥ ६४॥ ६५॥ ६६॥ ६७॥ ६८॥ ६९॥ ७०॥ ७१॥ ७२॥ ७३॥ ७४॥ ७५॥ ७६॥ ७७॥ ७८॥ ७९॥ ८०॥ ८१॥ ८२॥ ८३॥ ८४॥ ८५॥ ८६॥ ८७॥ ८८॥ ८९॥ ९०॥ ९१॥ ९२॥ ९३॥ ९४॥ ९५॥ ९६॥ ९७॥ ९८॥ ९९॥ १००॥
 लिख्यत राशिषुः सप्तमं चतुरस्तरं। अथ ध्रुवादि गेहज्ञानार्थं प्रस्तारः। चत्वारो गुरवः स्यान्। लघुमाघ गुरो रधः विन स्या
 जेयथा चोक्तं तथा शेषं प्रष्टव्येत् ६० एवं भूयो
 लघोः पश्चात् गुरो रधोः पुनः। एवमेवा सप्तका
 र्थं यावत्सु लघवोऽविलाः ६१ प्रादक्षिणेन
 गेहस्य भूयांति संज्ञकं ॥ लघुस्थानस्थि
 स्वा

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०	९१	९२	९३	९४	९५	९६	९७	९८	९९	१००
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०	९१	९२	९३	९४	९५	९६	९७	९८	९९	१००
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०	९१	९२	९३	९४	९५	९६	९७	९८	९९	१००
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०	९१	९२	९३	९४	९५	९६	९७	९८	९९	१००

स्वोच्चेतनौ वापि जीवोपातालगेपि वा। लाभते गहनौ स्वोच्चेतनं पद्युक्तं गृहं चिरं। ७६। लग्नस्थे स्वर्गि चंद्रके रेजी वेधवेच
रे। ६

॥ ते वैवंभेदाः प्राच्यास्तथाऽशः ६० अथ प्रकाशंतराप्रसारः। लिख्ये देकांतरादथे एकमेकं गुहं लघुं ॥ ७७ ॥ वयं वयं
॥ द्वितीयं वतुरसं वतुरिक्के अष्टावशे वतुरे यं प्रसारः सोऽष्टावधिः अथ गेहं रंभेलग्नवलक्विवारः। द्विस्वभावस्थिरे
४२ लग्नशुभे तस्य गेहं हे। पापेऽत्राकारिजे कुर्व्यान्मदिरारंभे लघुधः। अथ गेहं रंभेशुभाशुभयोगाः। लग्नगुरोरवौषधे धूने
शोभावे सुखे मंदे त्रिगेहं तं तिष्ठे न्मदिरं शरदां शतं ७२ तनौ शुक्रं सस्विकं वद्वेभो मे सुते गुरोः समासं गृहं तिष्ठे प्रायना नो
शतवयं ७३ तस्ये लाभगते शुक्रं तनौ नमः सिचं प्रजे गृहं वयं युक् निर्मितं नवरं भवितुं ७४ चतुर्थे वाष्पुतोलाभे भो मे मंदे
चखे विधौ अशीति हायना युक् प्रसारं मंदिरं स्मृतं शुक्रं स्वोच्चेतनां शगे गेहं लघुतं स्थि भवेत् अथ नेष्टयोगाः। ७५
नीचं शस्ये स्तथा खेदे निधनं मंदिरं हितं खेदे कोपि खेदे ने परां शस्योर्ध्वमध्यतः ७६ कुर्यात् गृहं परां पतं लग्ने
शे यदि निर्वलः अथ नक्षत्रविशेषे शुभे गृहे सुसम्पत् ७७ दूर्वाषाढे तत्रापुष्पे ह्योषो हि श्रवेष्टगे जीवयुक्ते गुरोर्वा
रे गेहं राजार्थं पुत्रं विशाखे धने शशिशतं चित्रास्थिते भगौ भगोर्वा रे हतं गेहं धनधान्यसुतप्रदं ७८ दूर्वाषाढा
मघाहस्तपुष्पमूलं तस्य गेहं कुजे कुजे हि निर्मितं गेहं भस्मसादग्निना न वेत्तुं ७९
उक्ता हस्ताः श्रिनी चित्रा रोहिणी मगमे बुधे बुधे हि मंदिरारंभं सुखपुत्रा ४२
यसि ह्ये ८२ भरणी स्वात्पनुराधा ज्येष्ठा द्रुमाद्वये शते शनिना रे हतं गेहं

रहो नूतयुतं नवेत् ८३ अथ शरणां रयारोषः अश्विन्मासुतराहस्तसुषुप्तिमृगेषु च रो
 दिष्णं स्वतिनेते च शरणां प्ररोपयेत् अथ शरचक्रं सूर्यनाद्वेदनेः शीर्षे च स्थिते धनं यपदः
 ८४ गेहस्यो धनं तस्माद्धनं शौर्यं नवेद्द्रुहः दिहृत्पुत्रिनिर्धृष्टे र्मुगृहपते नवेत् चतुर्भिर्मध्यगैस्त
 स्माद्व्यलानः सुखं नवेत् एतच्चक्रं विचार्य दौष्टरं कुट्यस्त्रिमं दिरे अथ शरस्य दिनिर्णयः
 मीर्त्तिकर्कराशीनां गेहं प्राप्नुस्व मीरितं कन्यामिथुननकाणां रास्तं दक्षिणदिङ्मुखं उलार
 यनकुं जानां पश्चिमानि मुखं स्मृतं उदङ्मुखं धनुर्मेषमिं हराशिमुवां तथा ए० अथ शरस्य
 तिर्यग्मानप्रदेशनिर्णयः आयामेन वधानक्ते शरमेकां तमानतः प्राच्यां त्तर्ये द्वितीये वास
 द्रकोणाद्विधीयते पाश्चां यथेव तुर्ये वा तुरीये श्रेष्ठे पंचमे उदीच्यां च तृतीयां वा सव्यमार्गेण धी
 मता ८५ अथ शरस्योच्चता गेहस्य च चतुर्थं शोद्धिगुणोच्चारउच्चयः विस्तारकोडशो ना गोचउ
 र्जियः करैर्युतः गेहे च तन्मितं हेयं सनाधिक्यसमं स्मृतं अथ शरदेशे वेधविचारः कोणमार्गे
 न मिशरं कर्द्दमस्तं न नूतं देवालय प्रत्यूनां वेधे शरैश्च सुखे ए० अथ वेधपवादः
 गेहे च द्विगुणाधिक्यप्रांतरे संस्थिते सति तेन कोणाधिको वेधो निति मागंतिरेपि च अथ
 बोडशगृहनिर्माणं प्राच्यास्तुक्रमतः स्नानपाकशय्यां बुधस्य च ज्ञेयं न स्यात् नं शरदेवर्त

४३

नां गृहः स्मृताः मथ नारमपुरीषारमविद्याया ससुवां कमात् रतिनैव ज्ययोः सर्वधा मस्त
 नम्यगायहः ॥७॥ अत्यन्तेवानुवाः शक्तेः स्मार्तदीश्वरहनुधः शक्तेर्बोनु आरेण प्रकुर्वी
 तयथासुखिः ॥८॥ इति संपदहोत्रीतिः सोरममीशानतः कमात् गेहस्पमध्वनागेथनाशः
 टपादानां गेहहृदिणतः शुभः अथ कृपस्वननप्रवेशः ॥९॥ इति श्वर्यहृदिश्वर्यनाशो
 मतिस्त्रियः मतिः संपदहोत्रीतिः सोरममीशानतः कमात् गेहस्पमध्वनागेथनाशः
 कृपेकृतेन वेत् अथ इष्टकारं न सुधा लेपश्च ॥१०॥ उत्तराश्विश्च वेद्युष्ये ज्येष्ठे ते रोहिणीक
 रे स्थिरेर्केव गुरौ मंद इष्टकारं न गंधरेत् तथा गेहे सुधा लेप इष्टकारं न एतद्दिषु अथ
 गेहपकरणं बुद्धीकृतं न नृणां रोहिणी बुध उत्तराश्वि तये बुने स्थितिर्महान अथ्येष्टा गेहे
 पस्करणे सह ॥११॥ अथ चित्रां न हस्तत्रये नृणां ते मृगे श्विमांश्च वश्ये बुतर्ने रोहिणी
 उष्ये श्वविडा निधेतथा नंदायां च मृने वारे प्रकुय्यद्विनिवेशमनि चित्रं नाविधं रम्यं
 तीरा मायणं विना अथ गृहं गणे तु नृणां ॥१२॥ बुतागचं पकाशो कापिष्पली दाडिमी रा
 मी वकुलास्ति लको जाह्वापि बुमं हो मशे जया ॥१३॥ नालिकेरं तथा जाती पाटला गेहम
 स्त्रिका मस्त्रिका शगवंधकाः पतया सरसी रुहं एते गृहं गणे नृणां आरोप्या मंगलप्र
 दाः अथ गेहपदेष्टा स्वदिग्दृष्टा रोपणां नृणां रोपयेत्त्याम्यां आग्नेयां च उद्वरम् उद्वर

४३

मस्तं च कर्कधुंप्रती आं कुंजरशनं । अथ गृहं गले अशुभ वृत्ताः । मातुलिंगस्तुही रंभा हरिद्रा च मुनिद्रु
 मः । एते दुःखप्रशगे हे संजातारोपिता अपि । अथ केषां चिन्मते सर्वपितृसांगले अशुभाः । केचिद्रुचुर्न
 वारोप्यानिवासस्य गृहं गले । कोपितृत्तो नयः स्वर्णद्रुमोपिनशुभो गले । २० । अथ पुरग्रामप्राका
 रादीनां निर्माणे सूत्रसाधनं । प्राकारपत्तनग्रामनिमित्तौ सूत्रसाधनं । गृहारंभोक्तनत्तत्रे मंदे कुर्या
 तु साध्विभेः । सर्वदेवालयगतैः पुनर्भेः श्रवणान्वितैः । अथ जैन्यालयप्रपादरीणमारंभः । सर्वाश्चिभिर
 लीधित्यो रोहिण्यां च स्थिरोदये । शुभाहे जैन्यगेहस्य प्रपादर्याः कृतिः शुभा । २१ । इति श्रीमद्देवर्षिः गृह्य
 गणपतौ वास्तुप्रकरणमष्टादशं । अथ गृहप्रवेशप्रकरणं । प्रवेशे नवगेहस्य कुर्यात्सौम्यायनेन
 पः । प्रादंभोदितमासेषुकृत्वा प्राग्वास्तुशजनं । माघकालानववशाखज्येष्ठाः शस्तानवगृहे । प्रवेशो । आवलो
 मार्गः कार्तिकोपि प्रशंस्यते । २२ । पुनर्विनिर्मिते जीर्णगृहे सुस्ति तथैव हि । प्रवेशश्चात्रनावश्यमस्तादिप्रविचारणा
 युत्तरैवानुराधायां रोहिणीद्वये । चित्रायां प्रविशेद्गृहं दारभेतुविशेषतः । अथ जीर्णगृहे प्रवेशः । धनिष्ठादित्ये
 पुष्ये युत्तरैरोहिणीद्वये । चित्रास्वात्यनुराधां प्रविशेद्गीर्णमंदिरं । अथ प्रवेशोऽन्यनक्षत्रफलं । अवलान्दित्ये श्वित्यां
 स्वातोपुष्ये तथा करे । पुनर्वसौ पुनर्यात्रा राजनाशो मघाभिधे । सर्वात्रये भरण्या च विषाखायां बधूत्तयः । ज्येष्ठाश्लेषा
 ख्यमृताद्रेकुमारो नाशमाप्नुयात् । कृत्तिकायां दहेद्गृहं प्रवेशे नवमंदिरं । तथा यात्रानिवृत्तौ तुभूपा नां फलमी
 दृशं । अथ वारफलं । गुरुशुक्रबुधारेषु वासरेषु सुखार्थं । प्रवेशे तु शनौ स्येयं किंचिच्चोरभयं भवेत् । अथ
 यप्रवेशे त्याज्याः । चैत्रमासः कुजाकैविरिक्ता दग्धातिथिष्वमा । दुष्टचंद्रमसि त्याज्यो नवगेहप्रवेशनः । अथ लग्न

वलं। चरेत्तन्नेच शंशस्य प्रवेशो न प्रभावहः। शुभांशकयुते चोपचयस्य तु चरेत्पितरः। १८। शुभकेंद्रस्त्रिकोणयुद्धि
 ने शयत्रिषष्टयैः। पापैः शुद्धमेतत्तथैविजनुर्मखिमंगके। शुभभकूटमंगहे विधायाग्राहजन्मनः। जलधूल्युद्ध
 शपंवेदयो वैर्गहं विशेषतः। १९। रंघ्रात्मजकुटुंबायात्यं चमेभास्करोत्यरे। हर्वासादिगृहे श्रेष्ठः कमाद्यमगतरेविः।
 २०। अथ गृहद्वारवशास्तिथयः। प्रवेशे प्राङ्मुखे ह्येनं रायाभ्यमुखे शुभा। भद्राप्रत्यङ्मुखे चोदङ्मुखे गेहे तथा जया।
 २१। अथ गृहे तत्प्रवेशो वविशेषः। वेष्टमकृतं दिवा शस्तं प्रवेशो रजनो कवितः। सती हर्कं वलेथात्र द्वादश्यां न भगो नि
 शि। अथ कृतं दिवा शस्तं प्रवेशो कालचक्रम्। अर्कभाद्रमिते वक्त्रे वद्विदाहः प्रवेशेन। उदासो धिमितैः प्राञ्चायायां ला
 भो धि ८ संमितैः। ७। पश्चिमे धिमितैस्तस्मी रुद्रवेदमितैः कलिः। नाशो युगमितैर्मध्ये चाधः कंठे त्रिभिः शुभां अ
 थ प्रवेशविधिः। यथोक्तसमये राजा विता नैस्तोरलेयुतं। वेदमंगलनिर्घोषैः संप्रविश्य गृहं शुभः। २०। शिलिनंगलि
 तं च विधिर्विशं पुरोधसं। रजयेदादरादेव हेमरत्नैस्तथा वरैः। २१। अथ त्रिविधप्रवेशः। अहर्वेन वगेहो प्रवेशो
 मुनिभिः स्मृतः। स सर्वस्तु प्रवासांते हर्वाहर्वतः परः। आरंभो दितभः हर्वैः कार्ये हर्वे प्रवेशकः। हर्वाहर्वा ध्विनी
 मूलप्रवोपेतैः करोऊ मेः। स सर्वस्तु तत्राचिन्नानुराधारे वती मंगे। रोहिण्या कथितः प्राज्ञैः प्रवेशस्त्रिविधो ग
 ते। अथ वास्तुप्रवेशेन हि राजादिकं विना प्रवेशो न कार्यः। यातुर्न प्रविशेद्दीमान् न्यन्नं च गृहं नरः। कपाट रहितं
 तद्द्वारं स्तु रजनवर्जितं। २२। अथ वास्तु रजनं। अवत्रये गृहे मूलं नुराधांते करत्रये। पुनर्भेत्तु तरे सुष्य रोहि
 ण्या मश्विभेतथा। २३। वास्तोरभ्यर्चनं शस्तं वलिदानपुरःसरं। अथ नवदुर्गपुर प्रवेशः। विशाखा कृत्तिका
 पूमात्तराषाढाभिधेतथा। शनीत्या केजितस्यारे विजयी नगरं विशेषतः। २४। इति श्रीमद्देवशरावल्लभ
 शंकरस्तरिसुतु गृहप्रवेशप्रकरणे कोनविंशः ॥ २५ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

अथ देवता तथा — नयनानि । तथा जलाशयारोमोत्सर्गः शस्तो विचित्रकैः । चैत्रो मासः प्रतिष्ठायां मध्यमः कौश्वि
 दीरितः । शुक्लपक्षे नुराधां यो पुनर्वसो रोहिणी मृगशिरा । श्रवणयोत्तराहस्तत्र ये पुष्ये विधौ शुभे । स्ववारक्षेण नक्षत्रतिथि
 सुस्थापनं स्मृतं । षष्ठादिदेवमुख्यानां विलम्बे प्रभलो किते । अथ देवता विशेषेण नक्षत्रविशेषः । रोहिणी श्रवणं
 ज्येष्ठा पुष्ये चामिजिती रितं । विधिवासवयंः सम्पदप्रतिष्ठापनमाद्यकैः । भानोर्हस्ते नुराधायां कुबेरस्कंद
 यो रविः । मूले दुर्गादिकानां च । श्रवणे सुगतस्पह । रेवत्यां धर्महरं वक्रलिप्रथमरक्षसां । यत्तभूता सु
 राणां च वाल्मीके पुष्पभेतथा । यत्र सप्तर्षयो यांति धिष्येतेषां तु तत्र च । सर्वेषामेव रोहिण्यो मुत्त
 रावितये तथा । धनिष्ठायां दिगीशानां प्रतिष्ठापनमीरितम् । अथ देवता विशेषेण लग्नविशेषः ।
 सिंहस्तूर्यः शिवो दंडे लग्ने स्थाप्यः स्त्रियां हरिः । कुंभे वैधाश्वरे क्षुद्रा । व्यंगे देव्यः स्थिरे खिलाः ।
 १२० । अथ वारफलानि । प्रतिष्ठो ग्रातथात्वे मा वारुदा वरदा दृढा । आनंददायिनी कल्पस्थायि
 न्य कश्चिद्वासरे । १२१ । अथ देवता विशेषेण मासविशेषः । धाम्नायने पि वाराहमातृभैरव
 वीमना । न । महिषासुरहंती च नृसिंहं स्थापयेदुधः । श्रावणे स्थापयेद्विंशमायने जगदं वि

कां। मार्गशीर्षे हरिं चैव सर्वान्नौषे विकेचन। अथ प्रतिष्ठायां लग्नवलम्। केंद्रकोणे द्विलाभस्थेः पु
 भेः पापेश्वरसं दुर्भेः। आचारिणैस्तु तैश्चर्यप्रदा देवाः प्रतिष्ठिताः। २७। इति श्रीमद्देवशरावलरांकरस्तु
 ४५ गृहर्तुगणपतौ जलाशया रामदेवता प्रतिष्ठाप्रकरणं विंशः। अथामिश्रप्रकरणं। तत्रादौ अंगस्फुर
 ४६ णप्रकरणं। अंगे स्फूर्तिकलं वक्ष्ये दक्षिणंगसमुद्भवं। उरुधालं तु तद्द्वयं वामभागे मगीदृशां। पृथ्वी
 लाभः शिरःस्थाने स्थानलाभो ललाटके। प्रियाप्तिः स्थाद्भुवो मध्ये भुवोर्धुगि सुखं महत्। पुमवार्ता
 श्रुतिः कले लोचने प्रियदर्शनं। दक्षिणभागयोर्लक्ष्मीरधपद्मणि संजयः। गंडदेशे स्त्रियाः सौख्यं ना
 सायां गंधजं सुखं। उत्तररोष्ठे तु नावा दम्बुवनं चाधरे स्त्रियाः। हनुदेशे भयं ज्ञेयं सुखे मधुरभोजनं।
 भूषाप्तिः कंठदेशे तु ग्रीवायां रज्जुजं भयं। ज्ञेयः पराजयः पृष्ठे स्कंधे मित्रसमागमः। प्रियाप्तिर्विहृदेशे
 स्थानमध्ये वा होधभागमः। दक्षिणप्रिः करे विंघादिजयं वत्ससिद्धवं। प्रमोदं च वलंकयां पादौ हिमप्रीति
 मनुत्तमां। स्थानात्पचलनं नाभौ। शोकवृद्धिरथात्रके। केशाप्रिहृदये नाथ्याजघने पतिसंगमः। स्फूर्चौ तु वा
 हनाप्तिः स्थाङ्गिगेयोचितसमागमः। दक्षणे पुत्रलाभश्चाभ्युदयो वस्तिदेशके। ऊरौ सदासमाप्तिः स्थादिपुसं
 धिस्तु जानुनि। कचिद्धानिस्तु जंघायां स्थानाप्तिश्चरणोपरि। पादधौ लाभदंयानमंगस्फूर्तिकलं त्विदम्। वामे

पुंसांफलंवेतकुर्वेत्तुयविपर्जयात् नराणां दक्षिणांगे स्यादंगस्फुरणके तथा अथांगे तिलाद्युत्तमौ
 कंडूमेवेदमेवफलम् अंगस्फुर्लिसमाज्ञेया लावनंमसकासिधात्वाः १२ कंडूर्तिर्दक्षणे पाणी नृपा
 णां यजुदास्मृता अन्येषां लानदापादतले गमनकारिणी अथपद्मीपतनं तत्रशुना शुचंतिथिवारा
 नक्षत्राणि चूनेत्राग्निशरांगाशाविश्वदित्येनासम्मिताः ११ शरापादा १० १३ १२ ११ तिथयः शुक्लपक्षः
 पद्मीपातेन्यास्त्वस्मृताः सौम्यावाराः सौनाप्रोक्ताः पापादष्टफलप्रदाः पुष्पाश्चिरोद्दिष्टा इदं पुन
 र्चोनास्करात्रयं धनेष्टानुराधारं शतचक्रं नक्षत्रप्रदम् इतो न्यङ्गनिषिद्धं स्यात्पद्मीपाते नृणां तथा
 दक्षिणांगेऽखिले पुंसां वामांगे तु मृगादृशां नाचौ ह्युदरे चैव मस्तके हनुवर्जिते १७ पद्मीपातः शुभोद्देशः
 यस्तौ न्यत्र न शौचनः यत्फलं पतने पत्न्या सरटस्परोद्दिष्टे जन्मर्क्षे मृत्युयोगे हि दग्धे विष्णादिदृष्टिते लग्ने
 पापयुते चंद्रेऽहमेरिष्टं जायते तत्र शान्तिं जपं होमं रुद्रं मृत्युं जयादिकं पंचगव्यं तु तस्मान्नं कुर्यात्
 आदलोकतं २१ अथ सप्तदर्शनफलं आद्येयामेति त्रिस्वप्नो वर्षेण फलदो न वेत् द्वितीये मा
 सवद्देन तृतीये मासैस्त्रुतीये के २२ घातः सद्यः फलावाप्तिस्ततः स्वप्नान्तरे नरः रोगवि
 तो हवा अथश्चिरपाकादिवेदिताः २३ अथ शुभफलदाः स्वप्नाः सदा जात्रादृणाः
 देवाः सिद्धगंधर्व किन्नराः गुरुः श्वेतां वरुणा रीतेषां मातृशुद्धदर्शनं २४ आयादगजशौ

लानां श्वेतोक्तगङ्गावाजिनो दर्शनं रोहिणं लानः सिंहस्यारोहणं तथा ध्वजवत्रसुव
 र्णाङ्गरत्नरोष्यदक्षनिव यवगोधूमसिद्धार्थः फलं दीपश्च कन्यकाः श्रीखंडादृत
 हवींस्तु दर्पणं पुष्पिताडुमाः लानेवादर्शनं वैष्णो लानः शौष्यं न वेद्यशः २७ नोजनं
 रोदणीवीणा वादनं नौप्ररोहणं अगम्यागमने विष्टा लेपनं शस्तमरितं आक
 वोहिनजागर्ति सपुष्पं फलितं डुमं "दृष्टश्चेद हिनादृष्टं करे स्यात्सुमहाधने उद
 क्षिप्त्वा नपा नेव सयदंशो मृतिर्निजा" सैय्याहमसिनागानां ज्वलनं स्वसिरास्फिदाः
 ३० रक्तश्चावेजले स्नानं मरणं मांसनक्षणे सुराद्याः पवसः पानं प्रसेसं पायसासं
 नं कदलीकल्पवृक्षांश्च तार्थगंगादिकासरित् तोरणं नूषणं राज्ञी स्वात्रैश्च ग्रामवे
 ३१ ष्ठनं वेदवाद्यदिनिर्घोषांगर्तानिः सरणं तथा देशो वृश्चिककीटानां तडागोद्यनि
 दर्शनं पीतं रक्तं फलं पुष्पं स्वप्ने प्राप्नोति यो नरः लनते सोचि शतस्वर्णं पदमुराग
 मणिं तथा "जयो हते रणे वा दे पुनरुदत विजे कुरुते मद्दिषी व्याघ्री गोसिंही
 स्तन्यपानकं स्वनात्तौ तृणवृक्षांस्तु पुष्पाणामुद्भवस्तथा "सुतो नूतमिधरस्यापि कम
 णोद्वेपणो सुते मणि सौवर्णरोष्याणां पात्रे वा नोजनं दले "यो सौ ति पायसं स्वप्ने स

राजमधिगच्छति गौर्लिङ्गी ब्राह्मणो राजा पिता मित्रं च देवता यद्वत्ते सदसत्समे तत्
येव प्रजायते। इति तं सिंवलिंगं च देवता च तथा निधा' सप्तेष्टो प्रयच्छति नराणां
विपुलं धनं' त्यक्ता तत्रास्थिकाणां स येन सर्वं शुभं मतो' सर्वं कृष्णं स इत्वा गो देवाश्च
गजा हि जान धरं ते लास्यको यदित्वा सा श्रीरूढो महिषा विर उष्ट्रं कृष्णं वं वा श्वया

अथाश्वनस्य
गजा हि जान धरं ते लास्यको यदित्वा सा श्रीरूढो महिषा विर उष्ट्रं कृष्णं वं वा श्वया
मंगलजीवति' एकं स्थानं वने रक्त उष्णान् सृजिका गृहे' विकलांगो वा विशेषेत्स्वप्ने सो
मुनिर्विषयस्यते' यत्तु कौकुमसिंदूरधातवो यस्य मंदिरे पतंतितस्तस्मै गेहदादक्षवो
रत्नीः १४ नासेरुप्यत्र गात्रे उरुण उष्णं पुमोत्तमः। खरोश्च कपिसर्पाद्यो र्यानं स्नेहस्य तदु
ण्म' ककुषाणां बुता मे ध्यात्कर्मैर्गोमयेतस्मिन्नेन वपुषो लेपः कर्मोपि निमज्जतं' ए
तो दृग्दंतदस्तातां डिक्कायाः श्यामता तथा एते शो कषदाः स्वप्ना दृष्ट्या। दानिकरा अपि स्व
प्ने संदोलनं गीतं कटितं सुगडितं तथा' मदिनं च पितं स्यातो वदानी रैरधोगतं सूर्ये' उडग्यता
राणां पातः सूर्य चिता वपि रक्षाक्षे पः शिरोलागे कां स्य चूर्णस्य धारणम् एवेशो जननी गते
दृष्ट्या मेतच्चरिष्टं करवीरमशोकं च लता पाशेन बंधनं' कृष्णं वरधा यो वा लिं गनं मृत्यु

कारकं आरुह्युपि तां च सा न्यो विविं त्यनि ऊं वधुः स्रग्धयत्तुः पुष्पैः मोपिशा गो
विमुच्यते धृतरक्षां वरं सिद्धो हृत्पामात्रो निमातवः परयस्तु धमायमात्मानं आत्मानं धृमे
नवेक्षते तस्मात्तु लोदनात्तं च सवत्त दम्पा विमुच्यते को पु कु कुट मा ऊर गोधाव न्नु
ऊंगमाः मक्षिका वृश्चिका देशाः दृष्टाः स्वप्ने न शोसताः ५४ रत्न इव यथुधेया नद्या न तेषां
श्च योषितां वस्त्रादिप्रियवस्तूना मपहारीर्य नाराकः वपनं शमस्तु देशानां नेत्र रुक्मपत
ने तथा कूपण तंदरीक्षा त विवरेषु न शोसत न के यो त शो न गृध्राद्या रुक्म रुक्म कौशिक
वायसोः शाल शशक श्यातो दृष्टा स्वप्ने न शोसताः शकुली रुक्म राश्या लो गुहाश्रया
दितक्षणा गोमये बोसपानीयं स्वप्ने पीतं न शोसतां रक्ते पुरीष मूत्रे वा स्त्र वनर सुमवा
पुण्यात्तरु रुक्मा निवासं सिद्ध्याति च विभर्त्तियः पितृकार्यं प्रकुर्वन्तो वियते
सन संसीयः भूतप्रेत पिशाचा द्यौः श्रुपयै सह संगतः आहूतो वा यनैर्याम्यां स्वल्पा दैर्मि
यते तुमः असूयं दिवसं रात्रिं विपंचं गतां रका दृष्टे यो का ल ऊं पश्येत्स्वप्ने सोपिविन
श्यति सीसपितले कस्तूरी कां स्य ता माय संवधु शुभं कौषधं शिल्पी दृष्टाश्चेते न शोसताः

५५

र्मादब्रह्ममीदं शिखराणं ध्रुवस्य च पततं शक्राय पराङ्मुखं विनाशकृतं तारं कोला
 दलाकातनिंदाकोशादिसंश्रयान् विद्याज्जतयंदं द्विशृंगीकोशाद्यसंश्रयान् लेदृष्ट
 : स्यात्सन्निभः स्वस्यैव फलदाश्चेति परंपरतिवृत्ते तस्य फलदा किं विदात्मनि दृष्टं प्रदृष्टं प्र
 स्वप्नदर्शने दोषं गतिः । उष्ट्रे त्वा लोकिते स्वप्ने निवेद्य ब्राह्मणाय तं प्राप्सीति स्तोत्रितो
 स्वप्न विवेकः पुनः प्राप्नोति शरीरं न ब्रह्म स्वप्नः श्रुतं संश्रयात्पुण्यवारिणि श्रुतं पुण्यं यत्तु पोदमिः
 गतिः स्वस्य यनादिकं सेवां प्रपन्नं दानं स्वर्गादिशक्तिः श्रवणं सारतादा
 नां स्वप्नदोषप्रसंगं तयैव दृष्टं निवृत्तिं तं स्वप्नाध्यायं पठेदपि अथोत्पाताः । उत्पातं नि
 विधाहेयादिव सौमं तरिक्षजः । दिवि दिव्यास्तथा हस्ता ध्रुवादावंतरिक्षजाः सौमं
 सौमाः क्रमादुग्रमध्यामात्यफलप्रदाः ७० अथोत्पातानां संग्रहः । सौमिकं पोदिशं राहो
 निर्घातो धूलिवर्षणि । उल्कापातस्तस्मै न तस्यो हृष्टि रश्मनां प्रधका रोदिवा विद्यु
 स्पातो यत्तु विपर्ययः । विरुतिप्रशोको ऊंतो रवी दोषविपर्ययः । ग्रहाणां वायु

लक्ष्मीनयनविधिमंडलादि । कृत्तिकाभरणीपुष्यमघासभाविशाखिका । सर्वाकालानिचैतादिभा
 निसेपानिमंड ८

४८
 ५६

निर्बुद्धं स्वकालेयव्रजायते । वर्ककालं विना विवे रविर्द्विपरिमंरुतं । अकस्मात्सुस्यलारवं
 स्वरासंग्रहणद्वये । वालघ्नीद्विऊव्याणां अधःपीठऊनस्पवर्धसादस्पवदेवस्य धूसपा
 तोधूऊस्पव । गदावकांतिचारस्थाः सर्वेश्वरकगारंगाः । सर्वेष्वेककक्षगाखेटा । एककेश
 निवाक्यती । सुकपक्षे च गोरसो दयौ वा केतुदर्शनं । सुसंलग्नपंक्तिस्थं घ्राचंद्राक
 दर्शनं । सुत्यामग्न्युद्धवोऽकस्मा ऊलेधूमादिकंलवेत । उलूखलेधूरदादिवलनस्फोटनेपि
 वा । अतिमायाश्च विकृतिफलमेवावती मध्य । अथोत्पातफलममूलश्लेषा च तादृशोत्तरा
 लादपरा तथा । सर्वाणि वा विधेता नि सप्तवारुणमंडलमाधुनलोकास्थिनी दसत्रैतयं मृग
 शीर्षकं । वायुमंडलसंज्ञा नि सानि सप्तस्मृतानि च । अतिजिह्वोत्तरावादाऽतुराधाम्बव
 लद्वयं ज्येष्ठाश्लेषादणी सानि सप्तर्वेदस्पमंडलं । स्तकं पादिमहोत्सातो ज्यायतेयव्रमंडले
 तत्र स्वभावऊड्वयं तं देशं च पीठयेत् । उत्पत्तिः शुभदात्राक पाशिमंडलसंतवाः । वायुनि
 मंडलोद्भूता अनिष्टापरिकीर्तिताः । अथोत्पातानां फलानि । अस्तातीतिर्बुद्धं कंवे निघातेत्तर

दि४

४८

तेर्हतिः। अथर्वणं वदिग्दादे उर्ति सं धूलिवर्णो। महर्घी चाशनां रष्ट्रा उक्ता एते ऊन क्षयः। राक्ष
 नाशो तस्मिन्ने दे विष्णु स्यात्ते बुधो रणं रक्तं तो विष्णु रो गो दिवा धांते प्रकाक्षयः। राक्ष विष्णु करे के यो
 विरुति। प्रो वो मतः **ॐ** रवींद्रोश्च विष्णु से घोरो स वति विग्रह। युधं युधे स्वर्गं ज्ञाणं संघातौ च म
 दूर्धता। रवींद्रो परिधौ दूरं फलं चान्यत्र मंरुते मध्यमे स्वीयदेशे स्यादत्यसन्ने स्वराज निदिप्रि मंरुत
 के तद्दत्त सत्स्या न निवासिनां शिनेषु फलं वा ति हरेनास्ति। फलं विदं श्वेते सव्यं वपी ते रुक्
 वृष्टिर्नीलेरुणे रणः। रुक्मे स्तूप रुयो धूम्रं नीहार परिधौ सवेत्। प्राविट् कालं विना न्यत्र प
 रिधेवे तदा त्विदं यस्मिन् काले उ वृष्टिं स्यात् परिधौ सुरुतो सिते। अकाले दुष्प्राणा मुदये धान्य फलं
 नाशनं। जलार्द्रत्वे स्थले वृष्टिर्महती परिकीर्तिता स्त्री वधे वा ति उर्ति सं विप्रवा नवधो पिततं देव
 धं सेवतद्देशे राज्यध्वंसं प्रजायते। सर्वग मे ग्रहे सर्वे वस्तुनां च महर्घता उर्ति सं ऊर्चते
 बेटा लोमाद्या वक्रगामिनः। अतिचार गतं सर्वे स्वर्ग स्वोच्च गतम् अपि। हे या सव्य फलाश्च
 क राशि स्यादेषा नाशकाः। स्याता मस्तोदयो शुक्ले पक्षे वे। द्वा ग वस्पव राक्ष युधंतदा
 घोरं वृष्टिः स्यात् शुनिरंतरा जीवा र्क उचयो र्योगे उर्ति सं विग्रहस्तदा। इत्याद्याः केतवः

फलं

सर्वे राक्षसं गकरामताः क्षुप्रकेतुदये मृत्पुगीयते वृथिपतेः। संग्रामश्चातिउन्निहं जायते
 मुसंलोदये **अथ केतवः** पुत्राणां कतिक्षुप्रान्तिरवाप्ते तो निजाः केविहो ननाः परिको
 ४५ **निताः** सितः स्निग्धो ल्यको दीर्घः शाघास्तां वरुनप्रदाः २०० वक्रिना रगिरिक्ताभिः कृष्णव
 ५९ **लेपितद्विधः** निष्टो द्वित्रितुलो ल्युत्सातकथितो बुधैः रत्नपंक्तिनिने स्वर्णवर्णो प्राग्परतो
 दये नृपनाशस्तथे शात्यां तैलाधाने महर्घता नाशक कथितस्त्रा यस्तो यो तारका प्र
 नः कबंधमदृशो याम्याः ५ः स्वदेशमिचारिणां पावदिवसमुत्पातः समुदेति न नस्त
 लेता वन्मासं फलंधसे मासैर्वर्षाणि संवदेत् ॥ **अथोत्पातकलानि** ॥ आरण्याः पञ्चवोण
 मंचे द्विशंति निजुचया ॥ कुरुते जनमृन्मृतं मुल्लुको यि गृहं वृत्रो तावन्मीकं को डकालं
 वायस्य सप्त निजायते तदा गेहपतेर्नाशः कयो तेना गेहं गता घ्रादिवशं कविं
 ४८ **स्मा जोगोतीति रणे मृतिः** ॥ गृहात्तावे फलं नेष्टं घ्रादिज्जीवेति शो ननं धरणी चिवरे
 देशे नृपनाशो रिपो र्त्तयं त्रयोदशदिनैः शोयस्मिन्न देहवे त्रदो प्राज्ञानां यो यडनिहं
 तथा नृमिलुजां शयः ॥ **अथ निघातस्य तपंतत्फलं च** ॥ धवं मवातनिघाते निघातपतनं

वेदि। पश्चिद्दिशे रुतेनेष्टं नृपदा नास्करोदये। निर्घातवन्मशदो गच्छतां नाशयेद्दिशं
 योरचौरदिज्ञाने शान्दं नृपदामैः। क्रमादिदः अस्ते चैवां तज्ज्ञानार्थात्पुद्गलैश्च
 या क्रमात् यामिन्नांधान्यैश्चावेस्ते चैव मभुरंगमान् अथोत्कालज्ञानं तत्कालं च॥
 धरणीप्राणसंचाराद्यौ चारा मशनिर्मिता तदत्र तद्वत् विद्युज्जलं तीर्यवडयणा
 अग्निपुच्छाग्निना धिष्ठा द्विदस्ताया समीपगा तीर्यगृहगताश्चेतारक्ततन्मी
 तुतारका उल्का उ विविधा कारा कलपुच्छातिदारुणा अथ विद्वद्दत्तं॥
 दिग्दाहः पीतवर्णश्चैहूमिपालं निदंति सः अग्निवर्णो निजं देशं कर्णानुसरतः
 क्रमात् धूमोऽप्यशस्यतां कुर्यात्कृष्णो देशं उ निदंति धूमोऽप्यशस्यतां कुर्यात्
 न्यादिदिशः क्रमात् वैश्यान् शिल्पविदश्चौरान् भुरंगा न्कमतस्तथा निशि स्वर्णा
 नितः सव्यवायोः स्वे विमले शुभः अथ नृकपलक्षणं नृकं यो या मतो वर्णा
 क्रमाद्द्वन्वादिवा निशं वायुमं कलजो नृपशस्या बुभुगधंतथा गमान् नृपद
 कं वन्दि मं कलो न्यानिहंति व इदं मं कलजो नृपा नृथा गुजरदेशं जानू नृपा
 लां चैव निदेशांश्च प्रवेतो मं कलो हवः अथ रजोवृष्टिः रजश्चैवा दये ज्ञामया।

५०
 ५०
 शुक्लान् पभीस्तदा भयंतदेशधृमाभेतस्मिन्कुलमेकजांभयः। रजःसुवोदियेवो मय्यमाध्याय
 यदिति कति तदारोगाः प्रभृताः सुनिशामेकांतुभृपहत। नित्यविदिदिनैः नैः स्वचुद्धमं विचतुर्दिनां पंचा
 हंवेद्वयं धोरं मते कालं च शैशिरं। अथ गंधर्वनगरं तत्फलं च गंधर्वनगरं हंति वलनश्चेतादिवलकं। क
 मात्सर्वदिशो भूपामात्यसैन्यपुरोहितान्। सध्वजं निधनैः कुर्यादायुधानिभयंभयं। अथैषामुत्पातानां क
 लभाकसमयः। षड्भिर्मासे भुविः कंवे जायते कलमुक्तवत्। दिग्दाहो विकृतौ सुतौ केतुनिघातयोः स्त्रिभिः।
 रजोग्निवर्षले सद्य उत्पातेऽन्यत्र हायनात्। अथ विष्टि विकृतिस्तत्फलं च। अकालेरुग नृपार्तिश्च सप्रा
 हं विभक्तकेविच। वर्षले वास्त्रजो वृष्टौ नैः स्वमांसादिभिर्मृतिः। भयमंगारकैर्द्विन्यैः कलाद्यैः स्यान्न
 संशयः। देशनाशः सुकोत्सां बुरक्तुष्टौ प्रजायते। दीपे सूर्ये प्रतीपा स्याच्छायां चेदीवितोभयं। ५२। इंद्र
 चापेति वृष्टिः स्याद्यो म्नि चंडांशुदीविते। अथ पक्षि मृगादिविकृतिस्तत्फलं। ग्रामारण्यास्तद्यानीरस्य
 लजाद्यानि प्राचराः। प्राणिनो व्यत्ययं जाताः स्वचक्रं पीडयं त्यमी। संध्याकाले यदी प्रायां दिशो मार्गे वि
 तत्रिणः। क्रोशानं जंबुकादीनां संध्यादारे चतुर्दिशि। पक्षिविहगावियतिवस्तं वक्रायां तिष्ठतस्तत्। कुर्कुटोस्ते
 च गौर्नक्तं हेमं ते रौतको किलः। खराः श्वानो यवास्त्वे रं प्रकीडंति परस्परं। इत्यादिविकृतौ वक्रं पीडा भवति भ
 यसी। ५६। अथान्येषु भूदा उत्पाताः। अस्थिपतिगे हेष्वासन्मुखास्ते च रोदति। यस्य तद्देहनाशः स्या
 त्पण्मासाभ्यंतरे तदा। रौतिस्तयो दयेष्वाचे म्ना मां ते सूर्यदिग्भुखः। भूपनाशस्तदा च स्ते कृषीणा
 नाशमाप्नुयुः। स्तंभहारो पातश्चेत्तद्भूमौ त्यक्तं सि विनाग्निना। युध्यंते

वि

वालकंमुरंकाष्टलोष्टैः परस्परं नराभयमयचोरंविज्ञेयंदीर्घदर्शिभिः अंगनावालकामजावृत्तेयत्स्वभावतः सन्तं
नजायतेयस्माद्दुःखेयं सरंस्तनी ६१ अथोत्पत्त्यानामपमं हारंशानिश्च धमकेतुर्महीकेयो दिग्दाहोपुलिवर्षणं
धुवोगत्रेशुनिर्वातोउल्कापातादयोपरे ६२ यस्मिन्देशेप्रजायतेमहोत्पत्त्यामहाभयाः प्रजापीडाभवेतत्र विनाशःशुचि
वीपतेः ६३ तदाशानिर्विधानादयोपरेप्रामेयं तैः शोत्पादोपाविनश्येतिनन्यथारिष्टमद्भुते ६४ अथकाकस्पर्शफ
ले मस्तकेवायसस्पर्शहारिद्रंमरणंकलिः कयोस्केयमहाभीतिरिष्टंशेषांगकेषुपि योषितांमस्तकेभर्तुर्विनाशोवास्तस्यच
कदाचित्काकस्पर्शयोषित्तदोषाभावः वृत्तायोवायमिडाभ्रभृदध्यादियोगतः काकस्पर्शेनदोषायाकस्माच्चदृषांत
दा ६५ षण्मासाभ्यंतरेस्तुः काकमैथुनदर्शने तद्दोषांतयेकाकशान्तिंक्रियाद्विचक्षणः कपोतोवायसःपल्ली
सरदोमूर्ध्निचेत्येतेषां षण्मासाभ्यंतरेतस्त्वामिनोवास्तित्तथा इत्युत्पातलक्षणानिफलेपुतोत्पादयश्चउक्ताः
अथकिंकाफले औषधेधयनेवादेवाहनेशायनाशने बीजवापेबुधेः प्रोक्तंशोभनेसप्तसुतुते ६६ मृत्युर्वह्निभ
येहानिस्तुष्टिर्द्वयागमःसुघं केशोथागमनंप्रोक्तंदिक्किंकाफलेकमात्रं यामार्द्धमेवकोष्टातोविज्ञेयंचष्टय
कृष्टयकृ अथोदाहरणंयथा आद्यैर्प्रहरेषांवादिनीयेतिदिशः क्रमात् तृतीयेयाम्यतश्चैवफलमूलंविचक्ष
तैः ६७ अथार्चकाः तत्रादौवैषराजादिरविवारः चैत्रेमासिमितेपक्षेकीदयेप्रतिपत्तिषो योवासः सराजास्या
तस्मिन्वर्षततः फले ६८ मेघेर्केस्पप्रवेशोयोनारोमंत्रोमकथ्यते नाषेधान्यपतिर्जय आकाशो जलदाधिपः रसाधि
पस्तुलायांस्पर्कैर्केशस्यपतिस्तथा मकरेस्वर्गारत्नादिनीरसेशोबुधैः स्मृतः ६९ अथविशेषकाः प्राकेविघ्नद
नेशैलेखंस्थाप्येष्टयकृकचित् प्राधेहिंशैर्युक्तंवर्षास्याचनतः ७० लब्धशकंप्रकल्पेवैकनंयाप्रोक्त
वक्रिया धान्यंरणंततः शीतप्रश्नमारुतद्वयः नाशोयविग्रहश्चैवजायतेकमतस्तिमे अथसर्वनिष्पत्तिधर्म

५१
५१

समेव वर्षादि नवकस्याथयोगेदपाहतेतयत् लब्धेनिष्पत्तिरुत्साहसाहार्द्धधर्मसत्यके अथलयाद्यानयने शा
के सप्तगणेनेदैर्भक्तैलब्धेनतत्कचित् निधायद्विगुणंशेषंसेकंक्षत्पाततः पुनः लब्धेशाकंप्रकल्पेवंकर्तव्याप्रोक्त
वत्क्रिया त्वानिद्रातथासंसाधमंशांतिरेवच केधोदेडोयमित्रैतत्सवःपापप्रणके ॥ अथप्रकारांतरेणल
याद्यानयने शाकेवेदैर्हतेशैर्भक्तैलब्धेचपूर्ववत् शेषंचद्विगुणंसेकेक्षधात्सासुप्रिका आलस्यमुद्यमः
शांतिः कोधोलोभाद्यभेदकः देडोयमैयुनंवीर्यरसनिष्पत्तिरेवच फलनिष्पत्तिरुत्साहः प्रणपापंतथैवच सर्व
निष्पत्तिरित्येवंसंपत्तिश्चयथाकृमात् अथोयतानयने शाकस्याष्टगुणः खेदैर्भक्तैलब्धेचपूर्ववत् द्विगुंशेषंविभ
भिर्गुक्तंयत्तवेरसोद्भवः फलोत्पत्तिस्तथायाधीरोगताशस्यैवच आचारश्चाप्यनाकारोत्तिर्जन्यतनः परं चो
राषशयनं वहेभीतिरभितनः कृमात् अथशालभादि शाकेत्रिगुंरुतेनदैर्लब्धेस्थाप्येतदुक्तवत् द्विगुंशेषंविभिर्गु
क्तंशालभात्सृषकास्तथा दैविकंपीतताम्रंस्वचकं परचकं ॥ अथप्रकारांतरेणशालभाद्यायने शैलघ्नो
नवदृक्काकः शेषंद्विगुंयुतेविभिः शालभोसृषकोदैर्वंपीतताम्रंस्वचकं परचकागमश्चैवंकृमाद्देयंचपूर्ववत्
८- अथोद्भिजाद्यानयने शाकेगणैर्नगैरंगैरीशैर्निग्रेष्टयकृष्टयक सप्तभक्तेवशेषेयद्विगुंयुतेकृमात् उद्भिजः
स्वदजश्चैवजरापुप्रभवोद्भिजः अथपुगानांप्रमाणं द्वाविंशतिः सहस्रैश्चपुक्तैलब्धेचतुष्टयं प्रमाणंकलिवर्षा
णांप्राक्तंस्वैर्भहर्षिभिः पुगानांरुतसुखानांकृमात्मानंप्रजायते कलेर्मानं कृमात्रिगुंयुतस्त्रिद्विभितैस्तदा ॥
कृतमाणं १०१८००० वेता ११८६००० द्वापर ८६४००० कलि ४३२००० अथगतिकलिमानं त्वगशैले
उ ३१७८००मादोशाकेद्वैस्तकलेर्गताः तैर्विहीनंकलेर्मानंशेषेप्रोषकलेर्मितिः ४४ अथधर्मानयने एवा
अवाधोकवेदैश्च ४६०००० कलिशेषसमापुताः कलिमानेनसंभक्तायलब्धधर्मस्त्वसः शाकादेचयुतेजीवरा

५

५१

नृ.ग. - काशमीरमंडले शकप्रस्थेचमिहर्षकन्यायांमालवेतथा तलादिवितयेष्ट्यांडुभिर्द्वंजनपीडनं सुभिद्वेचमगेऊंभेमी
 नीसर्वप्रजाक्षयः **अथकुर्मचक्रं** कुर्मचक्रेशनिर्मयेततः प्राच्यादिषुकमात्र नाशयेत्कमतोदेशान्कनिकाद्यैस्त्रिभि
 ५२ स्त्रिभिः निजाधिष्ठितमैर्देशानेतर्वेदिमुखांस्ततः ततः कौंकणपौंड्रदीप्तिधुसौराष्ट्रकादिकान् पौलिंदचीनका
 ५२ योश्चक्रुकाशमीरमत्सकान् त्वशवाह्नीकलाटागानवविडानिमांस्तथा दृष्ट्यासुधिष्ठितादेशादेशान्चमदि
 गजान् ६ **अथशानिचारप्रसंगाच्चुनिचक्रं** शानिभाह्वानिचक्रं स्रवेष्टोवेदभैर्जयः भुजेदत्तेततः घडिरेष्टोच
 भ्रमणेततः भुजेवामेष्टिभैरोगोष्ट्याशरमितैः श्रियः विभिर्भैर्मस्तकेराज्यंनेत्रेचोड्डयेसुखं भद्रयेष्ट्यके
 सत्यः शानिचक्रेफलंकमात्र **अथग्रहवारवशात्मस्वीदि** सर्वधान्यमहर्ष्यस्याचक्रुत्तेत्रेगतेऊजे राहौमंदेच
 दुर्भिक्षंशुभेशेषेग्रहेस्थिते १३ बुधर्क्षेभास्करेचंद्रेविरोधोधरणीभुजां तत्रार्कनेदनेचंद्रेसर्वधान्यमहर्ष्यता ।
 शनौराहौशनिक्षेत्रेराणाभावात्पशुक्षयः विरोधोभृभुजांभौमेष्टिः स्याद्भूयसीबुधे १४ ऊजर्क्षेराहुमंदेक्षेने
 श्रपतिपशवानराः महर्क्षेभृभुजांशेषैः विष्टैः फलंशुभं कुरावकगताखेटासौम्यायशानिचारणाः तदाष्टपक्षयोष
 द्वंजगह्वोरभयार्दितं **अथप्रणिमासमसमर्चज्ञानायचंद्रोदयज्ञानं** उर्ध्वभागेतुविज्ञेयाराहुशशिप्रकोष्टकाः १५ ति
 र्ध्वभागेतुविज्ञेयारविशशिप्रकोष्टकाः चक्रंतत्रार्कराहोश्चदिकाः परिकीर्तिताः प्रोक्तदर्शचटीषष्ट्याशेषा
 ५२ यैश्चोभुजास्तथा दिनमानचटीभिस्ताघटीभ्योराहुसूर्ययोः १. अधिकाचेत्तराचंद्रदर्शनंश्रपतिपट्टिने अथचं
 दशृंगोन्नतिसुखं चंद्रोयाम्योन्नरोमीनमेष्टगोभुदिनोमतः याम्योन्नतयेचदुर्भिक्षंविदुरस्यात्समेविधौ सु
 भिक्षंसौम्यदिग्भागेचोन्नतेस्तगलांक्रुने १२ श्रुताकारैर्विधोभीतिप्रोदिनेमरुतीरुजा अथरवेर्वामदक्षिण
 कोणयोश्चंद्रोदयफले यदिशुक्लद्वितीयायावामेचंद्रोदयेरवेः शुभेनदाखिलेमासे तोशुभेदक्षिणोदये ६

०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	राहुः
१	५	३	४५	५५	५२	५६	५५	५४	५३	५५	५०	५९	मेरु
२	४	८	५९	५४	५८	५७	५८	५५	५३	५०	४६	४७	वृश्चिक
३	४	४	४७	५२	५७	५८	६३	६३	६९	५६	५३	४८	मिथुन
४	४	८	४८	५३	६०	६४	७३	७७	७२	६६	६३	६२	कन
५	६	४	५८	५८	६४	७९	८९	८८	८४	८३	८८	७२	सिं
६	७	८	६८	६२	६२	६६	७५	८४	८२	८७	८७	८२	कं
७	८	४	७४	६६	६२	६२	६६	७५	८४	८२	८७	८२	तु
८	८	८	७९	६३	५७	५४	५४	७४	६४	७२	७८	८३	हं
९	६	६	८३	५७	५२	४८	४५	४२	४८	५३	५८	६३	ध
१०	५	८	५८	५६	५३	५०	४७	४६	४६	४८	८९	५४	म
११	५	३	५६	५५	५४	५३	५२	५९	४८	५०	५०	५४	कु
१२	५	५	५३	५५	५६	५५	५४	५३	५३	५३	५४	५०	मी

चंद्रोदये बृहत्संज्ञे भवेदात्मसम
 र्थकं जन्मभेमहर्ष्यचत्तये धामं
 समसमं अथ प्रतिमासं च दर्शय
 जं शुभवारान्विते दर्शे स्यात्सुभि
 त्प्रजासुखं पापवारान्विते दुःख
 तथा धान्यमहर्षता २० अथो
 कमासे पंचवारफले शुक्लाद्यो
 मासि चेत्यं च पाणवे दस्यवास
 राः प्रजापीडा भवेत्तथा धान्यस्या
 पि महर्षता २० मासे पंचवारभा
 वारयद्येकस्मिन् भवति हि सुभि
 त्सर्वसंस्थानां तदा सर्वसुखी ज
 नः अथ प्रतिमासं संक्रांति वशा
 त्ममर्चमहर्षतानं सुभिदं संक्र
 मसौ म्मागरेधिकमुहूर्तके मह

शुभपवारवासुहूर्ते वा दधूमिते २० सर्वसंक्रमभादिशिमिते भे संक्रमे रवेः सुभिदं स्याच्चतुः पंचमिते भे तत्र महर्षता

त्या

मु. ग.

५२

६३

४० घटेभेसंक्रमेवातिडुभिर्द्वारैरवेभवेत् अथयैषाशारदधानिष्पत्तिज्ञानं हृषेसंक्रमेभानोकेन्द्रस्यान्तगतैः शुभैः
 शारदीधानिष्पत्तिरुत्तमाहायनेमता ४१ पापैरेवंस्थितैस्त्रिभिर्मिश्राः प्रकीर्तिताः शुनशुभगतैः पापैर्निष्पत्तिः
 स्वस्तिकाभवेत् ४२ इत्यष्टशिकसंक्रांतौविज्ञेयग्रीष्माधान्यकं अथसंग्रहसमयः का पादित्रितयेसूर्येसौम्येयु
 क्तैर्द्विग्रहेः पारद्वान्यसमर्चसांशान्तद्वान्यजीविभिः ४३ पापैर्द्विग्रहेद्विधान्यमहर्चजायतेरिवले एवंमेघात्रि
 गेयैषोधान्येदेयंविचक्षणैः ४४ अथसंक्रांतिवशादृशपौर्णिमासयोरुत्पत्तादिवशाद्वाद्यादीनां समर्चमहर्चज्ञाने
 ग्रहप्रशस्ते १ ततोमूलं २ रसधान्य ३ वृत्तादिकं ४ हेमाद्य ५ तरंगो ६ वस्त्रं ७ मणि ८ काचो ९ वृथान्यके ११
 ४५ मूलं च १२ क्रमतो ज्ञेयमेघाद्यर्केखलेक्षिते दर्शोवापौर्णिमायांचेदुपरागोशिवर्धनं ४६ परिवेषस्तथादंडउ
 त्कापाताद्युवद्रवाः जायंतेचतदातेषां वस्तुनांचमहर्चता ४७ द्रवोसौम्येक्षितेक्षेयाऽउत्पत्तेः वसमर्चता अथ
 वृत्तादौपत्रप्रफलार्धेर्धान्यादिनिष्पत्तिर्द्विज्ञानं वृत्तादौवद्भिः शुभैर्महाहृष्टैः प्रजायते पत्रैस्तत्पत्तैर्द्वि
 ष्टिर्द्विर्वाभिश्चात्यवोधका ४८ मधुकैर्वद्भिर्गोधमायवांसुर्वद्वैः फलैः सुभित्तं नागनिवैः स्पाच्छालहृष्टैः कृत्तुर्वा
 यः अस्थान्यादधिकं धान्यमर्जनादधिकं जले क्षेममास्यैश्च पालाशैः कोऽवाजं उभिस्तिलाः ५१ दुर्भित्तं विदिरैरागः
 ऊटैः परिकीर्तितः ५२ अथाषाढा पौर्णिमासोवापुपरीक्षा आषाढपौर्णिमायांचेत्प्रदोषेवादिवा निशं ५३ प्रा
 चावायौसुहृष्टैः स्वाद्यान्निष्पत्तिरुत्तमा अल्पहृष्टिस्तथापेधोमग्नेर्भित्तिर्महर्चता अनाहृष्टिर्भवेद्याम्ना प्रजापी
 डामहर्चता ५४ दुर्भित्तैरौरवेचोरंमनाहृष्टिश्चनैः कृतौ वारुणांचमहाहृष्टिर्धान्यान्निष्पत्तिस्तमध्यमा ५५ वायो
 वायुः प्रचंडः स्नाहृष्टिर्धान्येचमध्यमं वद्भ्यामेशुभाहृष्टिरुत्तरस्यांस्वर्वाजनः ५६ अथसौम्येकावातपरीक्षा
 होतिकासमयेवायोपूर्वभूपट्टांस्तुवं याम्पनैः कृत्यदिग्भागेदुर्भित्तंचपलायनं प्रतीच्यामुत्तरेशेवेसुभित्तं स्पा

रु=

५२

लि=२

त्वनासावे अग्नेर्भीतिरथाग्नेयां वायसां वहवो निलाः ५८ अथ दृष्टिज्ञानार्थमेव गर्भज्ञानं मार्गशुक्लादिनां चेतोमे
 च गर्भसमुद्भवः तुहिनात्परिचैर्दृष्ट्या संध्या रागादपि वा ५९ पौषेति शीततो मा चै संध्या भ्रादनिलादपि फाल्गुणे
 ता प्रवर्णा कीर्तिगथा भ्राह्मणानिलात् ६० चैत्रे तपरिधेर्दृष्ट्या वा पुनरावाभरो वया अथ केवांचित्तमांतरं केचिन्मा
 गर्दिमासेषु प्रोचुर्गर्भस्य लक्षणं गर्जनात्पवनात्तौ यवर्षणाद्विद्यतोपि वा अथ प्रभगर्भलक्षणानि स्येत्तनीलांड
 जाभ्रायेन वातिविगलजलाः प्रासगर्भाश्च ते मेवा उदगो शान्तस्त्वजाः ६१ पुष्टिं प्रयाति ते गर्भविद्युद्वाता भगर्भि
 तैः भाडावादादयो तत्राविशाषोऽप्यावहृदकाः अथ गर्भधारणादिना दृष्टिज्ञानं दृष्टिगर्भाहमारभ्य पक्षैर्वि
 श्रमिन्ते भवेत् एविगर्भे दिवा दृष्टिर्दिवा गर्भे निशि स्यताः ६२ अथ प्रकारांतरेण भगर्भाह्मणदृष्टिज्ञानं आरभ्यैका
 दशी कृष्णं कृष्णादौ माचमासके द्वादशस्वपि च स्येत्तु विद्युत्वाता भगर्भि तैः ६३ रोहिणादिषु सूर्यस्य भेषु दृष्टि
 भवेत्क्रमात् अथ प्रकारांतरं मूलभाद्रपदीयावद्वेष्टु चैकादशस्वपि पौषे मासि दिनर्देषु गर्भस्तु भ्रादिना भवे
 त् ६४ तत्रादादिगे सूर्यक्रमादृष्टिः प्रजायते पुनः प्रकारांतरं अश्विन्यादिषु धिष्ण्ये चैत्रे देशसमुद्भवेत् अथा
 दिकं तदा गर्भे आदादौ दृष्टिः क्रमात् मेघार्कदिनमारभ्य ज्ञेयमेव मघापि वा ६५ अथ सामान्यतो दृष्टिज्ञानं
 यदि साधनभोग्यां सभित्तमयि मेव के ६६ यद्यत्र दृश्यते योनिचैकादशपातकार्तिके आषाढे मासि दृष्टिः स्यात्त
 दा भवति पूयसी ७० मार्गशुक्लायदा विद्युद्वर्षणे आवणे तदा पौषे कृष्णे दशम्यां चैत्रे दृष्टिर्भाद्रपदे तदा ७१ सप्तम्यां
 माचपुक्लस्य भवेदथादिकं यदा ज्येष्ठे मूले न वे दृष्टिः सृष्टिर्वद्भला तदा ७२ अथ ज्येष्ठस्य शुक्लायाश्चतुर्थदिवसे कृजः
 आवणादौ क्रमादृष्टिर्मदैः शस्तेः सप्तम्याः ७३ अथ स्वात्पाविषु दृष्टौ आवणादौ दृष्टिः ज्येष्ठचतुर्थदिवसे कृजः
 निमारभ्य वर्षणे क्रमाच्छावणतो दृष्टिर्नो भवेत्तत्र तत्र च ७४ अर्थे वा दृष्ट्यादितीयादिषु फले आषाढे मासि शुक्लायां

मी ५२

उ. ग.

५४
५५

द्वितीयायां प्रवर्षणं तृतीयायां उरोवायुर्मेघावापर्वदिग्गताः ५५ चतुर्थ्यां जलदः प्राच्यां दक्षिणे गदिमारुतः पंचम्यां
 वेदिग्मेघस्तदा आवाण भस्मनः ५६ अथ वेदुष्टिः शुभाज्ञेया क्रमान्मासचतष्टये चतुर्थ्यादिनेष्वेव यदि दृष्टिर्निरंतरा ५७
 तदा स्यादतिदृष्टिश्च धान्यनाशः प्रजायते याम्यप्रत्यग्भवेवायौ ह्यस्येडभिर्दत्तमौरितम् तृतीयापंचमीयसेययदक
 र्वजो मरुत तदा स्याद्धान्यनिष्पत्तिर्वद्गलादृष्टिरुत्तमा ५८ अथ आवाणशुक्रपक्षे फले पंचम्यां आवाणेशुक्रे ह्येव दृष्टि
 भवेद्यदि याम्यप्रत्यग्भवेवायुर्दभिर्दत्तं जायते तदा अथ सूर्यस्य रेवत्यादिषु दृष्टिफलं रेवत्यां वर्षणे तोयं नश्येद्वायममया
 स्थिमे भरणेन ह्येव दृष्टिः कृत्रिकायां भवेद्विः रोहिणी गार्जिते दृष्टिर्नैयामासद्वयोत्तरं स्वर्गशीर्षे वदानस्या दृष्टिर्भूयो
 वद्गदका ५९ अथ संक्रांतिदृष्टिफलं संक्रांतिरिवसे दृष्टौ मार्गकार्तिकयोर्धरा वर्षातन्माध्यमे ज्ञेयं पौषमाघे तु चोत्तमं ६०
 सुभिक्षं तशुभादृष्टिः फाल्गुनादिचतष्टये रोगस्त्वाषाढमासे स्याच्छ्रावणे दृष्टिरुत्तमा भादे रोगस्तथा सौख्यमाश्रितेव
 धान्यं भवेत् अथ काकनीडफलं सद्गते काकनीडं स्यात्तृतीयां दृष्टिगदिमा
 उरोवायुर्भवेत्तमधेनैः कृतावर्ते मासस्तदा अथ दृष्टिरथाग्नेयां सदने स्याद्विवे
 निले मध्ये मध्याय दृष्ट्याग्नेवद्गलादृष्टिरीरिता इति भीतिर्महाचौरा नीडे सर्वदि
 शागते नीडे सकंदके भीतिरसानो जायते अथ प्राउदकाश्चिमाईस्ये दृष्टिः कै
 श्रिदीप्तिता अथ दिष्टिभांडफलं स्थितेषु च प्रदेशेषु दिष्टिभांडेषु चोत्तमा ६१
 दृष्टिः संजायते मासैश्चार्द्धवक्रांडसंख्यकैः निम्नप्रदेशसंस्थेषु सत्यादृष्टिः प्र
 जायते दृष्टिर्नैव भवेत्मासे चार्द्धवक्रांडसंख्यके अथ रोहिणीचक्रं ह्यदशा
 गं लिखेच्चक्रं मेघसंक्रांतिभारितः चतुर्दिक्षु समुद्राश्च चतुर्कोणेषु पर्वताः ६२

दि १७	२८	१२	३	४	दि ११
१५	सं	न	सं	५	६
१५	सं	समुद्र	न	७	
२४	न	रोहिणीच	समुद्र	८, ९	
२३	समुद्र	क्रं	न	१०	
२१	न	समुद्र	न	११	
२०	सं	१५, १६	१४	१३	दि १३
दि १८	१७				

५४

समुद्राः पार्श्वयोरेतदास्तुल्योस्तथा मध्येष्टौसंध्यस्तत्रसाभिनिज्जगत्समेत द्रव्यं द्रव्यं समुद्रेषु तथैकैकं न
 यदिषु रोहिणीसंस्थितायत्र चेयं वृष्टिफलेततः २२ नदेषु शोभना वृष्टिर्महा वृष्टिस्तु सागरे अनावृष्टिर्गोदेशोऽसं
 उद्युष्टिस्तु संधिषु अथ सप्तनामैव कं कृत्तिकादिलिखेच्चकं साभिजित् सप्तनाडिकं
 चंडावायुस्तथा वृद्धिः सौम्यनीराजला मृता नाडीनां सप्तनामानि तेषां नोतानि पंडि
 तैः क्रमात्तर्कमोमेज्यपुक्ता ज्ञास्तदोचराः अथैतदेव स्पष्टयति चंडाव्या
 भरणीद्वंद्वविशाखादितयं शानेः ज्येष्ठापूरोहिणी स्वातिर्वीर्यतीक्ष्णरीः स्मृताः
 चित्रा मूलं मृगं तं च दहनाख्या ऊजस्तच पूर्वाषाढा कुरोभाद्रसौम्या नाडी वृहस्प
 तैः २३ सभोषा च प्रनर्दिष्ट्यमुफानीरा मृगो स्मृताः शुभाशताभिर्मुष्णं जलना
 डीवृधससा २४ अवहयं मवाक्षोषा चंदोरस्तनाडिका अथतासु ग्रहेषु संस्थिते
 पुफलं द्वाद्यां चैकनाडीस्थाः सौम्या पाषाणवेचराः तेभ्यो नाडीफलं वाचं सद
 सदा विचक्षणैः चंडनाड्यां महावाता न्यातनाड्यां तथानिलः वह्निनाड्यां स्थितादा
 हंसौम्यानाड्यामथाश्रकं २५ नीरनाड्यां पयो वृष्टिर्जलनाड्यां च वर्षणं ऊर्वेत्समृत
 नाड्यां च महा वृष्टिर्नभश्चराः २६ एकोपि निजनाडीस्थादत्रैतत्तत्फलं ग्रहः ऊजस्तु सर्वनाडीसु स्थितो नाडीसमुद्रं २७ आर्दी
 द्युर्लभते सर्वनाडीको फलमुच्यते यद्दिने चैकनाडीस्थाः पापसौम्याश्चलेचराः २८ मिश्रा चंद्रसमाश्रुतास्तद्दिने वृष्टिरुत्तमा
 तोयरा शंशगामिश्रास्ता वृष्टिप्रकूर्वते २९ यावन्नोयां प्रागश्वेदः केवलास्तुल्यवृष्टिदाः अमिश्रैः लेचरैः सौम्यैः पापैर्वि
 द्योयदाशशी ३० पानीयं च तथा तर्कं यस्यादीनां च नाशनं यस्यावेदस्मनाडीस्था विधुस्तेन ग्रहेण च ३१ पुक्ताश्च वृष्टिदोत्रे

कु	वि	श्रं	भ	प्र	चंड	श
रो	स्वा	ज्य	श्र	वा	७	२
मृ	चि	मृ	३	८	हना	भौ
आ	ह	२	३	सौ	म्या	७
पु	३	३	२	नी	रा	७
नि	२	०	श	ज	ला	३
श्र	म	अ	धं	१	मृता	चं

खे२

अ. ग.

५५

५५

जेयो यदि ह्यो नरो नहि चेदः पीयूषा नाडीस्थो मिश्रैः त्वेदं शुभं संपुतः ७ विचित्रः संप्रपंचाहं शुभं वृष्टिप्रदो मतः जलना
डीस्थिते चेदं मिश्रं चरसंपुते ८ दिनाई प्रत्यहं वृष्टिपंचाहं जायते शुभा नीरनाडो गते चेदं मिश्रैः त्वेदं शुभं संपुते पादो
न विदिनं वृष्टिर्वृत्तो या भवेच्छुभा नीराद्यजलपीयूषा नाडीस्थाः त्वेवराः क्रमात् ९ धीर्करसंख्याकान्ता सरात् वृष्टि
दाः १० सौम्यनाडीस्थिता सर्वे महं वृष्टिप्रदाः खगाः चंद्रवायुश्रिनाडीस्थिता महावातातपप्रदाः योगेशुभाधिके नाडी
निर्जलापि जलप्रदा योगेश्चक्राधिके चैवा सजलानिर्जला बुधैः ११ सौम्यनाड्यो स्थिताः पापाश्रना वृष्टिकरामताः
शुभास्ते यंशकाश्चेत्सुः स्वल्पवृष्टिप्रदास्तदा १२ एकनाडीस्थिता भौमजीव वेदमसस्तदा वारिष्णार्णभवेत्स्थीव
द्रवृष्ट्या तदा खिला भृगुसौम्यायदेकस्यानो जीवा त्वितो तदा वृष्टिः स्यादहला कस्माच्चंद्रयोगे विशेषतः १३ भृगु
चेदमसौ पापैः त्वेवैर्यदिसंपुतौ तदा स्वल्पोदकी वृष्टिर्जलयोगे महत्पि १४ इति संप्रनाडीचक्रं अथ शुक्रस्थिति वशा
च्च वृष्टितानं मचादिपंचाधिस्यः शुक्रः प्रागुदितो निशं वृष्टिः कृत्यश्चिमास्तस्यः स्वात्पादिवितये स्थितः १५ वै
परीत्यमितो यातो भृगुः ऊर्ध्वा दवर्षणं ऊर्ध्वते वक्रलो वृष्टिबुधशकौ च संपुतौ १६ समुद्रशेषणेशक्तस्तपोरत
र्गतोरविः शुक्रात्सप्तमगश्रद्धो वृष्टिदः स्यादुभेक्षितः १७ मंदादाहूनकोणस्थश्चंद्रमा वृष्टिः कृतदा ग्रहाणां मुदये
चास्ते राशपंतरगमोऽयते १८ संयोगे वायुपक्षोते प्रयो वृष्टिः प्रजायते उदये वा काने ईष्टी राशीनो तं रगे क्रजे १९
शुक्रे चास्तमिते मंदे विविधेऽपि प्रजायते भौमार्कैः पकराशौ चेदन्त्यान्यं समसंप्रगौ २० गुरुशुक्रौ ऊर्ध्वार्कौ वा विद्वराव
र्षणो तदा अथादीरविनक्षत्रप्रवेशे स्त्रीपुंयोगादौ वृष्टितानं स्त्रीसंज्ञानिदशादीतो भानि प्रोक्तानि कोविदैः विशा
त्वादिवयं स्त्रीपुंसंज्ञानीतराणि च २१ रवेर्धिस्य प्रवेशसकाले चंद्रार्कयोरुभे धिष्ण्ये च यादृशो स्यात्तं विज्ञेयं तद्वशा
मलं वह्नी स्त्रीपुंसयोर्दृष्टिरस्या स्त्रीलो वयोः क्वचित् अथ काया स्त्रीयोः पुंसोः स्त्रीवयोश्च न किंचनः २२ तोयवा

त्य३

संयंत रगते

५५

रिबिलनेचवृष्टियोगोयदारवेः नक्षत्रप्रवेशः स्यान्नदावृष्टिस्तुशोभना २८ निशाया मर्द्धरात्रेवारवेः नक्षत्रप्रवेशने वद्ध
 तोयासवृष्टिः स्यादन्त्यथानैवजायते २९ अथसूर्यर्द्धचंद्रर्द्धयोगेवृष्टिस्तान् आर्द्धादिपंचकेऽप्यभारेवत्यादिचतुष्टयं
 पूर्वाषाढाचतुष्केचचंद्रर्द्धाणिचतुर्दश ३० शोषाणिरविधिस्थानिविज्ञेयानिमनीषिभिः सूर्य्यचंद्रर्द्धयोगेवृष्टिश्चंद्रेस्व
 र्यर्द्धगेसति ३१ शृणादिपंचकेसूर्य्यचंद्रेचंद्रर्द्धगेपिच उभौचंद्रर्द्धगौस्योतांस्वल्पवृष्टिस्तदाभवेत् तावेवयदिसूर्य्यर्द्धेति
 दावृष्टिर्नजायते अथवर्षाकालेसद्योवृष्टिलक्षणानि नभकाकांउभेकोटुकनिभंतिनिरसन्निभं मेवाप्रोत्योजलावा
 स्तुर्गिरिकजलसन्निभाः ३२ जलजंतुसमाकारामूलाश्रयस्यगात्रपि गिर्योजनसंकाशाः सवाष्पाः शिबिनर्तनं
 ३३ युक्तेननिभः क्षौद्रसन्निभसलिलल्लतः सन्निधौपरिवेष्टास्यश्चंद्रमाः शीघ्रवृष्टिस्त ३४ विह्वलिर्लवणेवाला
 सेतबंधोद्यमात्रपि जलेमोनहवोधानोभेकानोनौरसंजलं व्याप्तानांमैथुनं वृक्षाद्यारोहः प्रसवस्तथा मलिका
 नल्पतांयातिसोडांस्तुस्तपिपीलिकाः ३५ उत्सृष्टाश्चरहाङ्गावोनेकुंतिगमनं वह्निः खनंतिभूतलंस्थानोमाज्जाराः
 पशवः खुरैः ३६ यांतिवल्गुकुराश्चोर्द्धशरदारोहणंतरौ तृणाग्रैश्चिकारोहोगवामूर्द्धनिरीक्षणेभूलिभिः स्त्रानः ३७
 प्रदोषेमेवगर्जनं अकिंदं वडाकृतिर्मेघः शीतः प्राचीभवोमरुत प्रतिगिंदधनुः संध्यागणोद्योमेवगर्जभं प्रागुद
 कशेवदिग्जातारक्तासौरामिनीतथा ३८ मध्येतीव्रतापश्चाद्भोनरनिद्रालवोभ्रशम् विज्ञेयालक्षणेरेभिः सद्योवृष्टि
 र्चनाद्यमे ५० इतिवृष्टिकोशः अथसामुद्रिकपरीक्षा विषालभालवक्त्राक्षिवतोवाङ्ककरोन्तिके सवृत्रमस्तके
 नाभिर्गंभीरनासिकोद्यता ११ स्निग्धदंतवचंकेषाः श्यामाः स्निग्धाश्चकुंचिताः नेत्रं प्रांत्यारुणंस्निग्धंविषालं ह्रस्वता
 रकं ५२ दत्तावर्तवष्टोमास्निग्धगंभीरनिस्रतः सफेनसूत्रकोयन्योनरोनान्यल्पपास्त्रिकः ५३ नरोमातृमुखो
 यन्योनारीपितृमुखोतथारक्तमोहंनखं पाणिपादयुग्मं लोभं ५४ श्रौण्यैर्यैर्यगंभीर्यमहारंभयपाः प्रियः ।

सु. ७-

५६
५६

प्रसन्नवदनोवेषोऽभिमानोपि यस्य सत्यवाक् ५५ नीतिमान्गर्वाकास्यः शुविर्दक्षोऽथ पापभीः इत्यादिगुणसंयत्नो नो
 भवति भाग्यवान् ५६ रेखाया तर्जनीयानातिर्यक्तां प्रुष्यसेतका तर्ज्यंगुष्ठयोर्मध्येतिर्यक्तेष्वर्थसंज्ञका ५७
 मणिबंधनयश्चर्यरेखा मूलं पुनक्ति या सोरेखापि त्रुवंशाख्या त्वकित्रागे हसौ व्यदा ५८ सम्प्रयोगवती
 चैषापि त्रुवंशाविवर्दिनी आयुः कनिष्ठयोर्मध्ये रेखा कान्तकलत्रिका ५९ करभां न्यायनारेखा सा तृमातुल
 कवर्गिका सूक्ष्मा मातृस्वसुः स्थूला मातुलस्यैव मन्मत्त ५० अंगुष्ठमूलरेखाभिर्विज्ञेयासेततिर्बुधैः सूक्ष्मा
 भिः कन्यकां पुत्राः स्थूलाभिः पुत्राभिः अकित्राभिः पुत्राभिः सेततिर्दीर्घतीविनी रेखाया नासिका मूले यशः
 पुण्याभिः पुत्रा यनरेखा तृसाया सामाणिबंधनमध्यमां स्वाच्चेदं विना धर्मी सोर्द्धरेखा तृराजदा गंभीरास्त
 दराः स्त्रियाः सुभदा मधुपिगला दक्षिणे तकरे पुंसो वामाक्षीणां तु वामके अंगुष्ठान्तर्ध्वो यस्य स भवेदाज्य
 भाद्र-राः श्रीवत्सा ज्ञारस्वारशी धृजस्तंभगिरिस्तृजाः ५१ हस्ते कत्रां बुजं कुंभः श्रीवत्स कुलिशं कुशं भृगा
 रोधजनं वीणां यवो मत्स्याटिकं तथा करपादतले यस्य स भवेद्दरणीयतिः त्वत्वाटस्तथनी विद्वान्दंतुरः सैर
 तांगुलिः धनदो ल्यमयाः प्रोक्तः उदरो विरलांगुलिः तिलः पादतले हस्ते नासायां हस्तिगोचरः हृदि प्रजन
 ने भाले यनभाग्यप्रदोदरणं रेखाः करतले वेत्सुरुक्ता भस्त्रधिकास्तथा ५२ इक्षाः सूक्ष्माः सिताः कित्राल
 दास्यान्नुदरिदताः स्थूलं प्रजनं दीर्घं वक्रं चानेकधारकं यस्य वेत्सुदरिद्रः स्यात्कुभलक्षणवानपि दरिद्रः करयु
 ग्मेन कंठ्यपतिशिरस्तयः अथ स्त्रीणां विशेषः शुभानियानि विद्वानि पुंसो प्रोक्ता निस्तुरिभिः तान्येव यो विनाम
 त्रविशेषः प्रोच्यते तसः ५३ नटद्रुविकटं भालं विष्णुलं प्रोत्रतं तथा पादांगुलिद्वयं चान्ये गमनेन स्पृशेद्भवं
 यस्यासाविधवानारीव कृतादारापि न हि धा दीर्घस्पृकं हंति भर्तारं दीर्घभालान् देवरं दुष्टादीर्घादरी नारीष्वश्वरं

५६

हंतिनिश्चिते स्वल्पगुणान्याशकनितेवापतिघातिनी ६४ फुलंदीर्घगलाहंतिनिःसताहसनासिका ६५
 दृष्टनासाभवेच्छेदोऽऽतिताकमोदरी ६६ हस्तिनेगर्जगंडायाडः शोलासाप्रकीर्तिता। मिलद्भुगमलाव
 र्त्तकेशमालाऽल्पभालिका दीर्घरोमांचितंगावासंवाष्ठीविकरालिका इत्याद्यैरशुभैर्विद्वैर्भुक्तानां रीपि
 सजेत अथस्त्रीणामुभयचिह्नानि विणाललोचनातत्त्वोपपामाधुरभाषिणी कृष्णालंबकवागोरीश्रुतगगा
 शमनोदरा हंस भगमनाम्बुचंद्रवक्राणि ते विनी सुचरित्रास्यहाराचक्रलुगुल्फाकृशोदरी ७- लघुहस्ता
 त्रिकाकंठग्रीवाद्युन्नतस्तनी इत्यादिलक्षणोपेतासुभार्गीप्रविणीशुभा ३२ अथसामान्यतः शुभलक्षणानि
 अर्चितं वचनं चेतश्चान्नतसंभवं प्रः पापभोरुमनिश्चेत्किंचिद्वैरमेत्येषितां ३३ इति श्री- प्रहर्तगणपतौ मि
 श्रप्रकरणे अथगं र्थलंकारप्रकरणं तत्रादौ रासौ वर्णनं गौडोवींशशिरोविभूषणमणिगोपालदत्तो भवन्मा
 धातेऽपि रक्षिताऽलभतात्यानि च दिह्योच्चरात् तस्योविजयी मनोहरत्वे विद्योतते सर्वदा दानैर्यनचदानत्वे
 उविहितैर्विशेषस्तोष्यते १ गाभीर्यप्रौढगौडान्वयज्जुदगणानंदचंद्राभिरामः प्रोद्दामः स्रक्कीर्तिर्जननि
 पिहितादिच्छंदलीमंडपश्रीः भूयः सत्याचदानप्रणयतगुणः स्वर्णशृंगिसाधुः सर्वाथोवाप्तिधन्यो न गतिविज
 यते मानभूमीसरोयम् श्रीत्यापुजदीशपाथिवतनूरावृत्तिभिः कोटिषां योकाधीतकनकैरुदशमहादाना
 न्यथात्यानपि येयुः २ दशपर्वताश्रयिधिवत्प्रादाद्धिनेभ्योमुदा स्थायं गौडमनोहरानरपतिर्वैर्वर्तिसर्वोत्तरः ३
 अथराजजगाराणवर्णनम् योमूर्तः प्ररुषोत्तमस्यतपसां प्राणायामपरचयोगोदप्रौढमनोहरेन्द्रपतेरानंद
 कंदोत्तरः राकानायकवन्धियः स्वसुहृदो नारीदशाकामवराज्जुत्तमरामपुष्पसुचिरं श्रीमान्कुमाराश्रणीः ४
 शौर्योद्दामलसत्यतापतपनप्रौढद्विषद्धांतलुत्सर्वाधिन्नतकल्पवृक्षमहितः कंदर्पतस्याश्रुतिः गौडोवी-

लाधि

उ. ग.

शामनोहरचित्तिपतेर्वशांजुजयोतकः श्रीमानुजमरामपुत्रवराट्भास्वानिवश्रान्ते ५ शौर्षोदार्यसनीत्ताभी
रुधिषण्णगोभोर्षशास्त्रतादेववाह्मणसद्गुरुप्रणयितावशपात्मतासंपदा एकधामनिरोदितुंविधिरथायेश्री
कुमाराग्रणीः सोयेश्रीपुरुषोत्तमात्त्वद्यमणेरुद्योतउद्योतने ६ श्रीशंभुसजनसुधापरिसर्गसूतेर्गोदाधिनायक
मनोहरसिंधुसारात् पुण्यप्रकाशपुरुषोत्तमसिंहरत्नाउद्योतसिंहउदितोभुदयीविभाति ७ सौजन्यास्तसिंधु
रिंडमहिमासौहार्दरेत्ताकरः सांहिमादिकलाकलापज्जालः शैवप्रभावोज्वलः आत्मीयसंधिषण्णनिष्ठो
दंडनोत्ताप्रचंडोवार्ताद्वैतोसहजकशलोधर्ममम्मोधिगामी ८ पाङ्गुणजः प्रकृतिविहितोपापचातुर्यधुर्योत्तमी
रामःशिवपदरतेः पूर्णकामोविभाति तोषादोषोनिविलज्जनतानेदनंशंथरत्नेज्योतिर्दीपप्रकरणगणैर्धूरिभेदै
र्गद्यैः ९ सारोद्धारणपतिविदाचारुल्लङ्घनसर्वोत्तरितः शूर्पसकलविडुषांकार्योर्ध्वषणाय अथयंथकर्तः ऊ
लपरंपरावर्णने योजतेगुञ्जरेपुद्गिजकुलमहितादित्यजातिः सहस्रेः सङ्ग्रीलोरावलाभः सकलदृष्टिभिः प्र
जितः प्राञ्चलत्मीः १० भारद्वाजस्यगोत्रेकतविमलयशास्त्रज्ञनिष्ठोवरिष्ठोब्रह्मर्षिः त्वातनामापररवभगवानुश्री
वशिष्ठो गरिष्ठः ११ शरदिमलचंद्रिकाप्रथितकांतिप्ररोदयैर्द्यदीययशसाभरेदशादिशोभवन्नुज्जलाः सुतेखलु
यशोधरेकुलसुधांशुभस्पांदरात्सदाहृदिदर्शनं बुधजन्ममुदावीवदन् आसीत्तस्यात्मजत्मानिगमपारदशारा
मदासोनिवासोयः प्रसादेशवारिभिर्यरचयदविलम्बपचक्रंवशोत्से १२ छुडारत्नप्रदीपेरवनिजलधुजोनिजने
राजितोत्रिविद्याविद्योतमानोवपुषिपरिणतेप्राण्यकांशोविभक्तः तस्यासीत्तनयोबुधेरिवविधुः श्रीताहिताग्निः स
दाशांतोदांतउदारः सुतपसाप्राप्तावभावाग्रणीः १३ काशीप्राण्यविभक्तमापरवल्लयादैवज्ञतोतत्तवित्ता
त्मसोहरिशंकरोमनिवरोद्धैताद्यथार्थोभिधः तस्यात्मजः सकलशास्त्रकलाप्रवीणो ज्योतिर्विदः श्रुतिविदः

अग्रोः प्रसादात् १० ग्रंथं मुहूर्तगणपत्यभिधोविधाय प्रीत्यार्थं चिह्नवपदे गणपत्यभिधः भूरिप्रभेदसमुहूर्त
 गणपतिपताकार्येषु विज्ञहरणचरणेशतुल्यः ११ विद्योतते गणपतिर्निजनिर्मितत्वाच्च यो मुहूर्तगणपत्य
 भिधस्त्रिधाये विचारमास्तु तज्यातिथिहर्णकामो निर्गुणयोगकरणस्तसिद्धिचारः १२ औजीविवाह
 ग्रहमेडनकर्मकरोऽज्ञे मुहूर्तगणपत्यभिधोविभाति ज्योतिर्विदां भरणभयवसेत राज्ञ्योतिर्निबंधगणमे
 डनरत्नमाला १३ ग्रंथान्मुहूर्तपदपूर्वकतत्तदीपमार्तेडचित्तमणिप्रभुकल्पवृत्तान् सम्पविचार्य कृति
 नां विडोमतेन श्लोकैः प्रसिद्धसुगमार्थपदैः प्रणीतः १४ ग्रंथो मुहूर्तगणपत्यभिधो गणज्ञैः प्रीत्या स्वचित्तस
 रने परिश्रजनीयः अत्रागमोत्तरगतैरुल्लय इह संतर्णितं सजनशिष्यदयावशेन १५ नास्त्यकायकृदित्ता
 यचनास्तिकायशश्चपाविरहिताय कर्दपिद्यात् १६ सूत्राभ्याद्युक्त्योरविशेषीनयनश्चायनेदं हं भो
 मासैः सत्कालिवाङ्मर्गगणकरणसंयोगसंकोतिमालः रक्तालंकारवस्त्रोपनयपरिणयो यन्मुहूर्तलिख्येडाया
 शरं तोयमिष्टप्रकरणसुमोत्रं सडं वीजराजैः १७ वारं वारं प्रवृत्तानिथि कृतविजयानंदयोगादिसिद्धिर्यत्ताथा
 नप्रतिष्ठाजनिविधिमहितो वामसंस्कारकांतः वास्तुप्रसादशोभोद्धतमणिपरशुर्दृष्टिपातापवादैः त्व्यातोरा
 ज्यभिषेकाज्जयनिगणपतिः सन्मुहूर्तवलीतां १८ नेत्रांभोधिथराधरद्विजितमते श्रीविक्रमार्केशके माघे मासि च
 संतपे च मतिश्रोचं देवमीनस्थिते स्तुतुः श्रीहरिशंकरस्वविडधः आताहिताग्नेर्मुदाशीर्जं शंकरपूजनाङ्गणप
 तिग्रंथं समासरयत् १९ शिवधामान्वितो ग्रंथः प्रत्यर्थं सन्मुहूर्तदः भवनेषु प्रसरतां सौरालोकशेवोरितः
 २० आहिताग्नेर्हि जग्रेष्ठा हरिशंकररावलात् जातो गणपतिश्चाहं समाप्पययमुत्तमं २१ निवेद्य चित्तवृत्त
 यशिवाय प्रार्थयेच्चिरं वारदोयं शुभोभीष्टः सर्वत्र प्रसरत्विति २२ अथ ग्रंथनिर्माणप्रयोजनान्तरमप्याह

७-ग-

५८

५९

दानेर्विक्रमभोजनराजत्वपत्नीशोकोलवेष्मन्नात्तान् मांभीर्योणसहितितलंभतोनीत्यासुगणोपकं सेवान्वद्वैमसा
 लनप्रलेभक्तावगोरीपतेर्लजीनामविभोविभाकरुचेः कोमन्तुसोरोहति १० श्रीमद्भौडगनोहरहितिपतेप्रीत्याप्र
 तीताधिकः कामालापसधर्मनीतिक्रशलोयः सर्वशस्त्रार्थवित् तस्यासीदिति कौतुकेन विडुषां प्रीत्या १२ प्रेरण
 ज्ञेयतिः प्रालुनिचारणमसुगमैर्येद्योनुसंधीयतां १८ इतिरूपतनयाचार्यनिरित्यासपरितदीयमनोविनोदः
 नाय अथविविधशुद्धर्ममत्प्रबंधयोगाणंपरिगवलशर्मणकथयि २० बालीय्यागणपतेः शिवयोगहेतुंकारण
 स्तथैवहरिशंकरनंदनस्य पयोशुद्धर्मगणपतमभिधः प्रबंधप्राडभैवोभवत्तभूमितलेनतातो २२ व्याधुः प्रजोयः
 प्राः सोखंसौभाग्यफलमत्तयं ज्ञातिश्रेष्ठं पशुसुखान्तभजोप्रेयतत्ववित् २४ इति श्रीमदग्निहोत्रिचातमोस्य
 यादिसमाप्तादिनशुक्रवार्यदेवतवर्ग्यगवलहृदिशंकरसूर्यसुचकस्तनलतिमिद्विते शुद्धर्मगणपतौ प्रंथा
 लंकारप्रकरणद्व्यविशानितमं संवत् २८ ०० मायवसाति शुक्रपक्षे तिथौ भद्रायां रविवासांश्चिनायां
 लिखितं काशीस्थितं ईश्वरदासेन शुभम् ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥

५८

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

२४४

उद्भूतगणपतिः

नं. २४४
उद्भूतगणपतिः
पृ. २००

ज्योतिष-सूत्र-
सं. ३ भाग-
सि. १००